

T.C

İstanbul Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

BAHRÎ DİVANI VE İNCELEMESİ

Yüksek Lisans Tezi

İvona STOJANOVSKA

2501121078

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Cemal AKSU

İstanbul 2015

Y Ü K S E K L İ S A N S
T E Z O N A Y I

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı : İvona STOJANOVSKA

Numarası : 2501121078

Anabilim/Bilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Danışman Öğretim Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Cemal AKSU

Tez Savunma Tarihi: 04.08.2015

Tez Savunma Saati :14.00

Tez Başlığı : Bahrî Divanı ve İncelemesi

TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABULÜ'NE OYBİRLİĞİ / ~~OYÇOKLUĞUYLA~~ karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Muhammet Nur DOĞAN		
2- Prof. Dr. Kemal YAVUZ		Kabul
3- Yrd. Doç. Dr. Cemal AKSU		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Ömer ZÜLFE		
2- Doç. Dr. Murat Ali KARAVELİOĞLU		Kabul

ÖZ

BAHRÎ DİVANİ VE İNCELEMESİ

İvona STOJANOVSKA

Bahrî XIX. yüzyıl divan şairlerindedir. Bu tez, hayatı hakkında hemen hemen hiçbir kaynakta bilgi bulunmayan Bahrî mahlaslı bir şairin divanı ile bu divan çerçevesinde bazı tespitleri içermektedir. Şairin Divanının tek nüshası Makedonya Üsküp Kütüphanesinde bulunmaktadır.

Bahrî, Halvetiyye tarikatına bağlı bir mürididir. Şiirlerinden Şabaniyye'ye mensubiyeti anlaşılma ile beraber mersiyelerinde âl-i Âba'ya büyük sevgi beslediği, Kerbelâ vakasına geniş yer ayırdığı görülmektedir. İncelemede Bahri'nin hayatı, edebî kişiliği ve Divan'ı hakkında bilgiler verilmiştir. Bu çalışmada, Eski Türk Edebiyatı şairlerinden Bahreddîn'in ve Divan'ının tanıtılması ve klasik Türk edebiyatındaki yerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bahrî, Şabaniyye, Eski Türk Şiiri.

ABSTRACT

BAHRÎ'S DÎWAN AND IT'S TEXTUAL ANALYSIS

İvona STOJANOVSKA

Bahri is classical poet who had lived XIX. century. In this work implicating some determination about then poet who was nicknamed Bahri that had almost no information about his livelihood historical records and his poetry. The single version of Bahri poetry is storing at Skopje library in Makedonia. Bahri is the followers of the Halvett'ye sect. It is clear in his poetry that he belonged to Şabaniye and holding a deep affection to Hz. Huseyin. The essay is conducting research about Bahri's life literacy personality. Shape and content of his poetry. The work aimed at the recommendation of old Turkish Literature poet Bahreddin, his poem and also assessment of his position at old Turkish literature field.

Keywords: Bahri, Şabaniye, Poetry-Old Turkish literature.

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmamızda, 19. yüzyılın ikinci yarısı ile 20.yüzyılın ilk çeyreğinde yaşamış olan ve dini-tasavvufi şiirleriyle dikkat çeken şairlerden Bahri ve onun Divanı üzerinde çalıştık. Eserde toplan 294 şiir yer almaktadır. Bu divan, yirminci yüzyılın başlarında bile, Divan şiiri geleneğinin hala varlığını devam ettirdiğini göstermektedir. Şair Bahri bu divanında eski divan edebiyatı geleneğini devam ettirmiş ve Kur'an-ı Kerim ve Hadis gibi kutsal kaynakları temel alıp aşk, sevgili, din, kadar ölüm, tasavvuf gibi konuları işlemiştir. Şekil bakımından yine divan edebiyatının geleneğine sadık kalmış, birkaç şiiri dışında aruz veznini kullanmıştır.

Tezin birinci bölümünde, şairin hayatı ve sanatı hakkında kısaca bilgi verilmiştir. İkinci bölümde divan şekil ve muhteva bakımından kısaca incelenmiştir. Üçüncü bölümde yazmanın transkripsiyonlu metni yer almaktadır.

Her aşamasında benden yardımlarını esirgemeyen, tezimi kontrol ederek bana yol gösteren saygıdeğer hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Cemal AKSU'ya, yalnız ilmî değil manevî olarak da bana destek olan hocalarım Prof. Dr. Kemal YAVUZ, Prof. Dr. Muhammet Nur DOĞAN, Prof. Dr. Azmi BİLGİN, Doç. Dr. Murat A. KARAVELİOĞLU, Yard. Doç. Dr. Esra Egüz'e ayrı ayrı teşekkür ederim. Yardım ve desteklerini benden hiç esirgemeyen araştırma görevlisi arkadaşlarım Sibel AY, Süreyya PEKŞEN, Yasemin KARAKUŞ , Ömer ASLAN ile aileme teşekkür ederim.

İvona STOJANOVSKA

İstanbul 2015

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	viii
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM.....	3
DOĞUM TARİHİ VE DOĞUM YERİ.....	6
SANATI.....	11
BAHRİ DİVANI.....	14
A. DİVANDAKİ ŞİİR SAYISI	14
B. KULLANILAN VEZİNLER	14
C.DİVANIN NUSHALARI:.....	14
II. BÖLÜM	17
DİVANDA GEÇEN AYETLER :	17
1.FATİHA SÛRESİ :	17

2. BAKÂRA SÛRESİ:.....	19
3. ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ:.....	21
4. EN‘AM SÛRESİ:.....	22
5. ARAF SÛRESİ:.....	23
7. HUD SÛRESİ :	25
8. HİCR SÛRESİ:.....	26
9. ENBİYÂ SÛRESİ:.....	26
11. KASAS SÛRESİ:.....	28
14. ZÜMER SÛRESİ:.....	31
15. MÜ‘MİN SÛRESİ:.....	32
16. ŞÛRÂ SÛRESİ:.....	32
17. FETİH SÛRESİ:.....	34
18. NECM SÛRESİ:	35
19. RAHMAN SÛRESİ:	36
20. SAF SÛRESİ:.....	37
21. BÜRÛÇ SÛRESİ :	38
23. DUHÂ SÛRESİ:.....	39
24. İHLAS SÛRESİ:.....	39
ESMAU'L-HÛSNA:.....	41

III. BÖLÜM	46
METİN.....	46
SONUÇ.....	341
KAYNAKÇA.....	343
YAZMADAN ÖRNEKLER	345

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا	a	ص	ş
ب	b, p	ض	ž, đ
پ	p	ط	t
ت	t	ظ	z
ث	s	ع	‘
ج	c	غ	ğ
چ	ç	ف	f
ح	h	ق	k
خ	h	ك	k, ñ, g
د	d	ل	l
ذ	z	م	m
		ن	n
		و	v, u, ū, ū, o, ö
		ه	h, a, e
		ی	y, i, ī

ر	r
ز	z
ژ	j
س	s
ش	\$

GİRİŞ

Klasik Türk Edebiyatı Türk kültürünün en önemli parçalarından biridir. Klasik Türk Edebiyatı, Türk kültürüne ait bir çok meseleyi aydınlığa kavuşturmak için önemli bir kaynaktır. Ayrıca neredeyse dokuz yüz yıl sürmüş ve hala etkisini devam ettiren Klasik Türk Edebiyatı, asırlar boyunca birçok önemli şair / yazar yetiştirmiştir ve dünya çapında kıymeti olan bir çok eseri barındırmaktadır. Bütün bu yönleriyle, dünya edebiyatı açısından da yeni, değerli ve orjinal bir çok eser Türk Edebiyatında mevcuttur.

Osmanlı Devletinin hakimiyetini sürdürdüğü yıllarda ve bölgelerde, Divan şiiri de gelişme göstermiştir. Hatta bu edebiyatın gücünden etkilenen başka şairler de, tıpkı bir divan şairi gibi divan tertip etmiş, mevcut eserleri kendi lisanlarına aktarmış, yahut Osmanlı şairlerini daha iyi anlamak ve kendi milletlerine anlatmak maksadıyla eserler kaleme almışlardır.

19.yüzyılda Türk Edebiyatında divan şiiri geleneği hala varlığını devam ettirmektedir. Divanını hazırladığımız şair Bahri, divan şiiri geleneğinin son asır temsilcilerinden birisidir. Eski divan edebiyatı geleneğini devam ettirmiş ve Kur'an-ı Kerim ve Hadis gibi kutsal kaynakları temel alıp aşk, sevgili, din, kader, ölüm, tasavvuf gibi konuları işlemiştir.

Bahri'nin divanına Makedonya / Üsküp'teki Üniversite Kütüphanesinde tesadüf ettik. Divanın sahibi Bahri hakkında kaynaklarda çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Üsküp'e nasıl ve ne şekilde ulaştığı hakkında bilgi sahibi olmadığımız bu divan ve şairi, birçok soruyu da gündeme getirmektedir: Öncelikle şair hangi sebepten dolayı bu mahlası tercih etmiştir? Divandaki konular divanın bulunduğu coğrafya ile uygun mudur? Yani bu divandaki şiirler,

Makedonya ve Üsküp civarındaki kültür ve sanat ortamını yansıtan beyitler içermekte midir? Belki de divanın şairi Bahri'nin Üsküp'le bir alakası yoktur, bu nüshaya sahip biri tarafından Makedonya'daki kütüphaneye ulaştırılmıştır. Bütün bunlar incelenmesi gereken mevzulardı ve hazırladığımız yüksek lisans tezinde bu konulara değinmeye çalıştık.

Bahri, divan edebiyatının nazım şekillerini kullanmıştır. Divanında gazel ve murabba gibi nazım şekilleri vardır. Şair Bahri bu divanında eski divan edebiyatı geleneğini devam ettirmiş ve Kur'an-ı Kerim ve Hadis gibi kutsal kaynakları temel alıp aşk, sevgili, din, kader, ölüm, tasavvuf gibi konuları işlemiştir.

Şair divan tertibinde de Klasik Türk Edebiyatının geleneğine sadık kalmıştır.

Kuran-ı Kerim ve Hadis gibi kaynaklardan yapılan alıntılarla zenginleşen divan, birçok bakımdan dikkat çekmektedir. Mesela tasavvufi konular ve Kerbela hadisesinin şiirlerinde yer alması incelenmesi gereken mevzularındandır. Divanda Klasik Türk edebiyatı mazmunlarının da ustalıkla kullanıldığı görülmektedir.

Bu çalışma, Bahri ve divanını ilim alemine tanıtmayı amaçlamaktadır. Tezimizde, kaynaklarda hayatı hakkında çok kısıtlı bilgi bulunan Bahri'nin hayatını şiirlerinden yola çıkarak bir nebze daha aydınlatmaya çalıştık. Klasik Türk şiirinin etkilerinin zaman ve mekan olarak nerelere ulaşabildiğine yine bu divan iyi bir örnek olacaktır. Bu tez ile, tarihsel bağlarla birbirine bağlı iki ülke arasında köprü olabilmeyi, tarihsel bağları bugüne ve geleceğe taşımayı hedeflediğimi de burada belirtmek isterim.

I. BÖLÜM

Şairin Adı ve Mahlası

Kaynaklarda Bahri'ye ait detaylı bilgi bulunmamaktadır. Son dönem biyografi kaynaklarımızdan Tuhfe-i Nâîli'de ve Sadeddin Nüzhet Ergun'da geçen Bahri mahlaslı şairler hakkında şu bilgiler bulunmaktadır:

Sadeddin Nüzhet Ergun'un Türk Şairleri isimli eserinde ismi geçen Bahri'lerden biri 16.yüzyıl şairidir. Ergun, bu bilgiyi Hasan Çelebi Tezkiresinden almıştır. Bahri mahlaslı diğer bir şair de 19. Yüzyılda yaşamış Karşlı bir ozandır. Yine 16.yy şairlerinden ismi Mehmed olan başka bir Bahri ile de bizim divanını hazırladığımız Bahri aynı şair değildir. Bunlardan başka Melâmî-meşreb bir şair ile 18.yy şairlerinedn Bahri Paşa'nın da farklı şairler olduğu anlaşılmaktadır. Ergun'daki bilgiler içinde divanını hazırladığımız şaire şiirleri en fazla benzeyen şairin Edirneli Bahri olması muhtemeldir. Ergun, bu şair hakkında Fatim Tezkiresinden aldığı şu bilgileri aynen aktarmaktadır:

'19. asır şairlerinden Bahri hakkında Fatim şu malumatı veriyor: Bahri efendi medine-i Edirne'de sâhilres-i bahr-i vücud olup tahlil-i fenn-i kitabet ve bilahere medine-i İzmir'de edâ-yı hizmet-i kitâbet eylemekte iken garîk-i bahr-i rahmet olmuştur. Mumâileyl bahr-i kemâlin gavvâs-ı meâli olup eş'âr ve güftârı mânend-i gevher pâkize ve mu'teberdir. Aynı eserde şairin şu mısraları kayıtlıdır:

Nesl-i pâk-i enbiyâdır ol şeh-i nevreste dil

Kerbelâ-yı aşkı içre olmuşuz hep beste dil

Nâr-ı hasretle yakılmış Bahri-i işkeste dil

Bir içim su istedi hecrinde Bâkî haste dil
Virmedi kat'â cevab ana dayandı hancerin¹

Dergah Yayınlarının hazırladığı Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisindeki bilgiler de hemen hemen aynı bilgileri özet olarak tekrarlamaktadır.² Şairin adı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Her şiirinin sonunda Bahri mahlasını kullanmaya özen göstermiştir:

Firāk u derd ü gam u hicrân içinde **Bahri** ğarķ oldu
'Aṭā kıl gūşe-i vaşla çeküp mücrimi kıl iḥyā (7/5)

Zaman zaman mahlası Bahriya, Bahreddin yahut Bahri-gedā şeklinde şiirlerinde geçmektedir. Mesela :

'Aşķ bilür kendüsi sen **Bahriyā** çık aradan
'Aşķ-durur şehir-i 'adem ü derd durur aña rehnümā (5/5)

Ḳuds-i lâhütta gedān **Bahreddin**'i eyle beķā
Ḳalmasun zerre ğubār tā kim ola mahz-ı hevā (6/10)

Ṭalıp **Bahri-gedā** baħr-i şafāya
Çevirdi arķasıñ vecḥ-i sivāya
Olup sālīk şırāt-ı Muşṭafā'ya
Biḥamdillah baña keşf oldu esrār (74/5)

¹ Sadeddin Nüzhet Ergun, Türk Şairleri, C. 1, s.680-687.

² Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergah Yayınları, İstanbul 1977, C.1, s.294-296.

Mahlasının manasından dolayı tevriye sanatıyla da kullanılmaktadır. Mesela bahr-i fenā,
bahr-i Adem gibi:

Düzüb bezm-i muzā nūş eyledik mey-i muḥabbetler

Maārif dürleriñ **baḥr-i ‘Adem’den** bī-nişān bulduk (116/3)

Lā-mekān hem bī-nişān ol zevkle

Tal **fenā baḥrine** ol bī-levn ü renk (127/5)

Bu Baḥreddin-i iḥvān-ı dīne

Getürdüm ḳuts-i lāhūtı hediye

İder teslīm bu sırrı mahremine

Çıkarup baḥr-i esrārdan güherler (52/7)

Şair birkaç beyitte Şaban-ı Veli’den “pirimiz” ve “pirim” şeklinde bahsetmekte, ayrıca Divan’daki 76 ve 77. numaralı şiirlerde Şabânilerin vasıflarını anlatmaktadır. “Şabaniler” redifli şiirin matla beyti şudur:

“Kün fe-kānıñ” ḥükmüne fermān olur Şa‘bānīler

Ol sarāy-ı vaḥdete miḥmān olur Şa‘bānīler (76/1)

Cevher-i dürr-i ḥaḳīkat baḥridir Şa‘bānīler

Menba‘-ı ‘ilm-i ledünnüñ şehridir Şa‘bānīler (77/1)

Doğum Tarihi ve Doğum Yeri

Divanın sahibi Bahri hakkında kaynaklarda çok fazla bilgi bulunmamaktadır.

Aşağıdaki beyitte Sultan II. Abdulhamidin ismi geçmektedir. Bu bilgiden hareketle şairin muhtemelen 19.yy sonu ile 20.yüzyılının ilk çevreğinde yaşamış olduğu söylenebilir:

Faḥr-ı ‘ālem vārişi sulṭān Ḥamīd-ī ādiliñ

Ḳapısında kul olup buldum kemāl-i rif‘ati (294/4)

Biñ üçyüz sāli şehir-ı sitte ibtidāsında

Şeb-i isneyn içinde rüy-ı arzı neş’et-yāb itdi (273/3)

Bu beyitte hicrî 1300 ibaresinin geçmesi de divanın hemen hemen miladi 1900’lü yıllar içinde tamamlandığına bir işaret teşkil edebilir.

Abdülbaki Gölpınarlı’nın *Alevî Bektaşî Nefesleri* isimli eserinin sonunda, şairin Divân’ında da yer alan bir şiiri vardır. Gölpınarlı’nın da eserinde yer verdiği (Gölpınarlı 1992: 327) hece ölçüsüyle yazılmış şiirin ilk dördlüğü şöyledir:

Bilmem ne hāl oldı bana

Sen ben misin ben sen miyim

Can mahv oldı cānān beḳā

Sen ben misin ben sen miyim (120/1)

Şair kendisinden bazı şiirlerinde bende-i Āl-i ‘Abā olarak bahsederken bir şiirinde de Hz. Peygamber (S.A.V.) soyundan olduğunu söylemektedir:

Yazamaz bir noktasıñ hem bilmez aşlından haber
Hānedān-ı Muştafā virmekdedir cān ile ser
Bende-i Āl-i ‘Abādır Bahrī kemter an dker
Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
an dküp derd ile āh dirler amān dirler amān (187/5)

“Kün fe-kāniñ” hkmine fermān olunca Muştafā
Ya nice evlādına zlm idebilür eşiyā
Bu muşibetle ser-efrāz oldu şāh-ı Kerbelā
Bende-i Āl-i‘Abā’sın Bahriyā am yok saña
Şāh Hseyn’iñ rtbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilip āh ü figān zāyi‘ oldu azānım benim (161/5)

Şah-ı Bākır drriyüm andan giydim nisbeti
Ca‘fer-i Şādı benim n’oldum kemāl-i ref‘eti
Eyledim i‘lān bihamdillah rumūz-ı vadeti
Kāzımü’l feyz oluben buldum cihānda şhreti
Cedd-i a‘lāmdır biamdillah benim Āl-i‘Abā
Dāil-i vadet-serā oldum olup maz-ı rızā (14/3)

Aşıdaki şiirden anladığımız kadarıyla Bahrī, evladını kaybetmiştir.

Āh bugün dil şehri baştan başa sūzān oldu āh

Derd-i evlād ile çeşmim hūñla giryān oldu āh (235/1)

Tarikatı

Bahrî Halvetiyye tarikatına bağlı bir mürididir. Şiirlerinden Şabaniyye'ye mensubiyeti anlaşılmaqla beraber mersiyelerinde Hz. Hüseyin'e büyük sevgi beslediği görülmektedir.

Tasavvufî eğitimde farklı metodları uygulayan mekteblere tarikat denilir Tarikat Allah'a ulaşmak için tutulan yol bir şeyhin rehberliğinde gerçekleşir. Bütün yolların öncüsü, kurucusu belirlenen koşulları, töreleri vardır. Tasavvufu yoluna giren belli bir tutum, davranış biçimi vardır.

Tasavvuf tarihine ilişkin kaynaklar bu anlamdaki ilk tarikatlar olarak Muhasibiye-Haris Muhasibî, Kassariye-Hamdun Kassar, Tayfuriye-Bayezid-i Bistam, Cüneydiye-Cüneyd-i Bağdadî, Nuriye-Ebu Hüseyin Nuri, Sehliye-Sehl bin Abdullah Tustarî, Hakimiye-Hakim Tirmizî, Harraziye;-Ebu Said Harraz, Hafifiye-Ebu Abdullah bin Hafif, Seyyariye-Ebu Abbas Seyyarî anarlar. Daha sonra gelişen tasavvuf hayatı ve kurulan tarikatları önemli ölçüde etkileyen bu oluşumlardan sonra H. 6 (M. 12) yüzyıldan başlayarak gerçek tarikatlar doğdular. Bu tarikatlarla kurucuları da şöyle sıralanabilir: Yeseviye-Ahmed Yesevî, Kadiriye-Abdülkadir-i Geylanî, Rifaiye-Ahmed Rifaî, Medyeniye-Ebu Medyen Şuayb bin Hüseyin, Kübreviye-Necmeddin Kübra, Sühreverdiye Ebu Hafs Ömer Suhreverdî, Çeştiye -Muinuddin Hasan Çestî, Şazeliye - Ebu'lHasan Şazelî, Bektaşiyeye-Hacı Bektaş Veli, Bedeviye-Ahmed bin Ali Bedev, Desukiye-İbrahim Desukî, Mevleviye - Mevlana Celaleddin Rumî, Sadiye-Saduddin bin Musa Cebbavî, Nakşibendiye Bahauddin Nakşibendî, Halvetiye-Ömer bin Ekmeluddin Lahicî, ve Bayramiye'dir.

Halvet-yalnız kalmak yalnız görüşmek anlamlarına gelmektedir. Allah ile baş başa kalmak tenhabir mekanda insanlardan uzak olarak Allah'a ibadetetmekonuzikretmekkastıylaoturmakanlamlarına gelmektedir. Halvetiye Halvetilik Kaynakların verdiği bilgiye göre tarikatın kurucusu Ebu Abdullah Sıracettin Ömer bin Ekmüldin Ellahici El Halveti'dir(ö:1397) Halvetilik14. Yüzyılında İnan-Afganistan bölgesinde doğmuştur. Gizli zikir yöntemini kullanan Sünni bir tarikat. Özellikle Türkler arasında en yangın olan tarikatlarınbaşında yer alır. Divanını hazırladığımız Bahri de, birçok şiirinde Halvetiliğın Şabani koluna mensup olduğunu bildirmektedir.

Tarikatın ilk büyük şeyhi, Ömer el-Halveti (ö.1397?) olsa da Halveti Tarikatı'nın genişleyip yayılmasını sağlayan PİR-i Sani Seyyid Yahya Şirvani'dir. Çünkü Halvetilikte ilk defa halifeler yetiştirip, başka memleketlere göndermiştir. Yahya Şirvani etrafında on bin kadar mürid toplayıp onları yetiştirerek tarikatın yayılmasında, öncü olmuştur. Halveti Tarikatı'nın kollara ayrılması Yahya Şirvani'den sonra başlamıştır. Halveti silsilesinde ehlibeytin ve özünde "ehlibeyt" sevgisinin olması, tarikatın en önemli özelliklerindendir. Halveti tarikatı Yahya Şirvani'den sonra RUŞENİYE- Dede Ömer Ruşeni (ö:1487), CEMALİYE- Cemal El Halveti (ö:1494) , AHMEDİYE- Ahmed Şemseddin Marmaravi (ö: 1504) , ŞEMSIYYE- Şemsettini Sivasi (ö: 1597) olmak üzere dört ana kola ayrılmış, bunlardan da çeşitli alt şubeler meydana gelmiştir

Halveti tarikatında esas itibariyle esma sayısı yukarıda da belirttiğimiz gibi nefsin yedi mertebesine karşılık gelmek üzere yedi esmadan müteşekkil iken bu tarikata mensup bazı Piran'ların iştihadı ile bu sayı on ikiye, on sekize hatta yirmi sekize çıkartılmış, esmaların yerleri veya çekilen esmalar değiştirilmiştir. Mevcut kaynaklara göre esma sayısını ilk defa on ikiye çıkaran zatın Yahya Şirvani'nin halifesi Dede Ömer Ruşeni olduğu beyan edilmekte ise de

Ruşeni'den önce Yahya Şirvani hazretlerinin Esrarüt Talibin adlı eserinde ilk yedi mertebe ve esmaya ilave olarak esma isimlerini vermeden beş mertebeden daha bahsetmiş ve bu beş mertebeye karşılık gelen esmaların da çekilmesi gerektiğini beyan etmiştir.

Dede Ömer Ruşeni'nin tertip etmiş olduğu on iki esma şu şekildedir; La İlahe İllallah, Ya Allah, Ya Hu, Ya Hak, Ya Hay, Ya Kayyum, Ya Kahhar, Ya Vehhap, Ya Fettah, Vahit, Ehad, Samed esmalarıdır. Bugün Halveti'ye tarikatının mevcut olan bir çok kol ve şubesi bu tertip üzere zikretmektedir.

Halveti tarikatı'nın esasını oluşturan unsurları şu şekilde sıralayabiliriz;

- 1- Halvet hayatına önem vermek,
- 2- Kelime-i Tevhit ve Esmâ-i Seba denilen yedi esma ile zikretmek,
- 3- Rüya ve vakıalara göre Seyri Süluk'a yön vermek.

Bugün Halveti'ye tarikatının mevcut olan bir çok kol ve şubesi bu tertip üzere zikretmektedir. Halveti'ye tarikatının halen yaşayan kollarından biri de tarikatın dört ana kolundan AHMEDİYYE- Ahmed Şemsettin'i Marmaravi'nin (ö:1504) bir şubesi olan UŞŞAKİYE'dir Halvetiyye'nin en yaygın kolu 'Şabân'îyye"koludur. Halvetiye tarikatı'nın Cemaliye şubesi'nin Şabaniye kolu'nun kurucusu olan Şeyh Şaban-I Veli'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Muhtemelen onbeşinci asırın sonunda veya başında Taşköprü ilçesi merkezinde dünyaya gelmiş anne ve babasını henüz çocukluk çağında iken kaybetmiş ve yetim olarak kalmıştır.

Sanatı

Bahri, şiirlerinde geniş olarak âl-i Abâ sevgisini işlemektedir. Birçok şiirinde Kerbelâ vakasına geniş yer vermiş, bu olayda menfî rol oynayanları lanetle anmıştır. On iki imamın isimlerini saygı ile anıp tek tek sıraladığı şiirlerinin yanında, Hz. Hadice, Hz. Fatıma gibi âl-i Abâ'nın seçkin hanımlarını da şiirlerinde hatırlatmaktadır. Bahri, on iki imama karşı duyduğu bu derin sevgi ve saygının yanında dört halifeye de hürmet beslediğini göstermektedir. Diğer sahabelerle beraber Hz. Ebu Bekir'in, Hz. Ömer'in ve Hz. Osman'ın isimlerini de daima hürmetle anmaktadır:

İbn-i Ziyād-ı kâltabân ehl-i beyte virmez amân

Cem' itdi nice zâlimân mâtem kıl ey dilâ mâtem

Selâmu'llâh Şâh Hasan'a şad hezâr şâhım Hüseyin'e

La'net kâtil-i Hüseyin'e âh Hasan'a vâh Hüseyin'e

Sevğ eyledi Kerbelâ'ya tuğyân itdi Muştafâ'ya

Cevr itdi Ehl-i 'Abâ'ya mâtem kıl ey dilâ mâtem

Selâmu'llâh Şâh Hasan'a şad hezâr şâhım Hüseyin'e

La'net kâtil-i Hüseyin'e âh Hasan'a vâh Hüseyin'e (156/4-5)

Bahri'nin şiirlerinde Hz Hüseyin'e büyük bir sevgi beslediği görülmektedir. Hz. Muhammed (S.A.V), Hz. Hatice, Hz Fatma, Hz. Hüseyin ve on iki imam çeşitli vasıflarla övülmektedir:

Cüş idüp derd-i derûnum tâzelendi yâremiz

Yoğ durur āḥ ü fiğāndan ğayrı hiç bir çāremiz

Kerbelā vādīlerinde ser-nigūn meh-pāremiz

Hicr ile ḥayretlere düşdü bu dil-i āvāremiz

‘Andelībiz limaallāh bāğıdur gülzāremiz

Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz (93/1)

Faḥr-ı cihān Muştafā āḥ ile kānlar döküp

Hatice hem Faḫma mātem iderler merām (174/3)

Beddua edilen kişiler başından Yezid İbni Ziyad ve İbni Sad gelmektedir.

Virmedi bir kaḫre āb kavm-i Yezīd

Cān virüben hem-demiñ şāḥ eylegil

La‘net it kavm-i Yezīde rüz u şeb

Baḫriyā şāḥını penāḥ eylegil (134/4-5)

Tasavvufî neşeyle yazdığı şiirlerinde aruzla beraber hece veznini de kullanmıştır. Bu şiirler arasında özellikle Yunus Emre ve Niyazi-i Mısrî’yi hatırlatan şiirler mevcuttur. Yunus Emre mektebine uyan şiirlerinden biri aşağıdaki şiirdir:

1. Ey ‘āşık-ı āvāreler gelin Allāh’a gidelim
Ey tālib-i dīdāreler geliñ Allāh’a gidelim
2. Zākir olup Ḥaḫ ismine gönül virelim fikrine

Düşüben mürşid izine geliñ Allāh'a gidelim

3. Māsivāullāhı tek ile şerhri lāhūta varılım

“İrci‘ī” emrine uyup geliñ Allāh'a gidelim

4. Derdimiz olsa derdullah hādi olur lā-şek Allāh

Cān ü dilden kılarak ah geliñ Allāh'a gidelim

5. Baḥrī-gedā Ḥaḳla Ḥaḳḳ'a vāsıl olursiñ muṭlaḳā

Olup fenā-ender-fenā geliñ Allāh'a gidelim (158.)

Bazı şiirleri ilahi şeklinde okunmaya müsait şekilde tertib edilmiştir. Mesela aşağıdaki şiirin her beytinden sonra bir beyit nakarat olarak tekrarlanmaktadır:

Sevḳ itdiler ‘uryān Şām'a yazmağa ‘ācizdir ḥāme

Bu aḥvāl-i perīşāna mātem ḳıl ey dilā mātem

Selāmu'llāh Şāh Hasan'a şad hezār şāhım Ḥüseyn'e

La'net ḳātil-i Ḥüseyn'e āh Ḥasan'a vāh Ḥüseyn'e

Baḥrī-gedā cān nişār it cānāmı kendine yār it

Yezīd'e la'neti hezār it mātem ḳıl ey dilā mātem

Selāmu'llāh Şāh Hasan'a şad hezār şāhım Ḥüseyn'e

La'net ḳātil-i Ḥüseyn'e āh Ḥasan'a vāh Ḥüseyn'e (156/11-12)

BAHRİ DİVANI

a. Divandaki şiir sayısı

Bahri Divanında toplam 294 şiir yer almaktadır.

b. Kullanılan vezinler

Bahri vezin ve kafiye konusunda çok başarılı olduğu söylenemez. Zaman zaman eksik tef'ilelere rastlanan şiirlerinin yanında imale ve zihaf lar dikkat çekmektedir. Kafiye konusunda özellikle bazı şiirlerde son derece rahat davranmıştır. Divanda en çok kullanılan iki vezin Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün, Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün'dür.

c. Divanın Nushaları:

Bu tez tek nüshası Makedonya Üsküp Az. "Kliment Ohridski" kütüphanesinde bulunan Bahri Divanı'nın transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır. Bahri Divanı, kütüphanede **MST II/292** katalog numarası ile kayıtlıdır. Tezimizde bu nüshayı kullandık. Tezin arka sayfasına birkaç sayfasını eklediğimiz bu nüshanın özelliklerini şöylece belirtebiliriz: Defter şeklinde olan bu nüshanın cildi bir hayli yıpranmıştır. Sayfaların bazıları acemice karalanmıştır. Toplam 136 sayfadan oluşmaktadır ve her sayfa numaralanmıştır. Bazı sayfalar boş bırakılmıştır. Birkaç

sayfada başka bir hatla ve kurşun kalemle yazılmış şiirler mevcuttur. Bu şiirler büyük ölçüde silinmiş olduğu için metnin içine dâhil edilmemiştir.³

Makedonya Kütüphanelerinde Türkçe Yazma Eserler Kataloğu isimli eserde Bahri divanı, şöyle tanıtılmaktadır:

‘Kitap adı: Divan-ı-Bahri

Yazarı: Bahri

Başı:

Hāmdulillah besmeleyle bed’ olundu ibtidā

Noқта- i bādan zuhūr itdi kitāb-ı Kibriyā (1/1)

Sonu:

Muştafā esmām vişāl bu dem Hālık’a

Yazdı bu tārīhi Bahreddīn ğulām-ı Hālveti (294/5)’

Tarihi: 1247, yaprak sayısı 68+5, 230x 155-175x110mm. ölçülerinde, satir sayısı 19-21 (değişken), rika yazı, sırtı ve kenarlara deri, ebrulu karton ciltlidir. Genel notlar: Son zamanlarda yazılmış klasik bir divanı tertibidir. Yazı alanı mor mürekkeple çerçevelenmiş, şiir ayrımlarında da çerçeve vardır. Mısralar da bölümlüdür. Aralarda boş yapraklar vardı.

³ Yaşar Aydemir-Abdulkadir Hayber, Makedonya Kütüphaneleri Türkçe Yazma Eserler Kataloğu, Ankara 2007.

Kamil Ali Gıynaş, ‘Bir Hz. Hüseyin Aşığı: Son Asrın Meçhul Şairlerinden Bahreddin ve Divanındaki Kerbela Mersiyeleri’ başlıklı makalesinde Bahri Divanının bir nüshasının Mehmet Fatih Köksal’ın şahsî kütüphanesinde bulunduğunu bildirmektedir.⁴ Kendisine bu nüshadan faydalanmak istediğimizi elektronik ortamda bildirdik. Fakat yurt dışında görevli olduğunu ve daha sonra divanı kendisinin hazırlamak istediğini belirtti. Bu sebeple bu nüshadan istifade etmek mümkün olmadı.

Bunlardan başka Ali Emri Kütüphanesi Manzum 608 numarada kayıtlı yazma eserde Bahri isimli bir şaire ait gazeller bulunmaktadır. Fakat bu şiirler bizim divanını hazırladığımız şaire ait değildir.

⁴ Kamil Ali Gıynaş, ‘Bir Hz. Hüseyin Aşığı: Son Asrın Meçhul Şairlerinden Bahreddin ve Divanındaki Kerbela Mersiyeleri’, Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, 2013, S.67, s.121-148.

II. BÖLÜM

DİVANDA GEÇEN AYETLER :

1.Fatiha Suresi :

Fatiha Suresi Kur'an'daki ilk suredir. Toplam 7 ayettir. Kaynaklarda verilen bilgilere göre, Mekke döneminde 5. sure olarak indiği kabul edilir. Kur'anın ilk suresi olduğu için “başlangıç” anlamına gelen “Fâtiha” adını almıştır. Fatiha Suresi ayrıca ilk ayetinin başlangıcına binaen Elham olarak da anılır. Sûrenin ayrıca, “Ümmü'l-Kitab” “Seba'l-Mesânî”, “el-Esâs”, “el-Vâfiye”, “el-Kâfiye”, “el-Kenz”, “eş-Şifâ”, “eş-Şükr” ve “es-Salât” gibi adları da vardır.

Vechine yazmasın “**Fâtihâ süresi**”

Yıktı ‘aşkıñ şehr-i dili ğod-be-ğod (36/4)

Şair burada sevgilinin yüzünde Fatiha suresi yazılmış olduğunu ve gönül şehrini baştan başa aşkın yıktığını söylemektedir.

Aşağıdaki beyitte de Süleyman Çelebi'nin Mevlidindeki söyleyişi hatırladan Fatiha isteği şöyle geçmektedir:

Baħriyâ bu ğâli ‘arza yoğ mecâl

Fâtihâ virsün bu beyti oğuyan (202/5)

2-4 Ayeti “İhdinâs sırâtel mustakîm(mustakîme) sırâtallezîne en’amte aleyhim gayril magdûbi aleyhim ve lâd dâllîn(dâllîne).”

“Hamd, Âlemlerin Rabbi, Rahmân, Rahîm, hesap ve ceza gününün ahiret gününün maliki Allah’a mahsustur.”

Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

Vücûduñ maḥv idüp **“mālîki yevmid- dîn”** de şâh olduk

Mekânîñ lâ-mekândır hep seniñ mülkün durur imkân (200/4)

“Şırâtel-tezîne en’amte” baḥrine talup olur

Cemalin cennet-i irfânda her demde kılır seyrân (200/8)

5. Ayeti “İyyake na‘budu ve iyyake nestain” (Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım isteriz

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Efendim saña kulluḡ itmeye ḡâdar degil bir ferd

Hemân sensin saña **“iyyake na‘budu”**dur yoḡdurur gümân (200/5)

Şıḡındım bâbıña **“iyyake nesta‘în”** sultânım

Cemâlîñ perdesiñ ref it kerem ḡıl raḡmet-raḡmân (200/6)

6-7 Ayeti “ İhdinâs sırâtel mustakîm(mustakîme). Sırâtallezîne en’amte aleyhim gayril magdûbi aleyhim ve lâd dâllîn(dâllîne). ”

“Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil. ”

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Ġazab irmez o zâta **“ğayri’l-magđubi aleyhimle”**

Takatem mâ*tâ’ ahar zenb-i indallah olur gufrân (200/10)

Efendim kııl hidâyet rüy-siyâhla bâbıña geldim

‘Uyûbım setr idüp kıılma **“veleddâlîne”** ser-gerdân (200/11)

2. Bakâra Sûresi:

Diziminde ikinci sırasında yer alan. Bu sûre Kur’anın en uzun sûresi. Medine döneminde nâzil olmuştur. 286 âyettir. Yalnız 281. âyeti Mekke’de, Vedâ Haccı’nda inmiştir. Bakara suresi, ismini surenin 67-73 ayetlerinde anlatılan, öldürülen bir kişinin katilinin bulunması amacıyla uygulanan bir inek kesme hikayesinden alır.

2.Ayeti “Zâlikel kitâbu lâ reybe fih(fîhi), huden lil muttekîn(muttekîne). ”

“Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah’a karşı gelmeketen sakınanlar için yol göstericidir. ”

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Bu zuhûrum şiddeti olmuş yine baña hicab

Fi'l ü evşafımdurur “**lā rey b fih**” zātıma **sed (37/2)**

Şāh-ı dīn mihrāb ü minberdi ĩmān aşhābına

Sırr-ı zatı secde-gāh-ı “**lā raybe fih**” erbābına

İbn-i Mercān kılmadı hürmet Rasūl evlādına

Kāfir oldu Sa'd'ın oğlu t̄āyanup 'inādına

Nice cür'et eyledi bu kāra mel'un Şimr-i har

La'net olsun ol ḥab̄şe ḥaşre dek itmeme zarar **(50/3)**

115. **Ayeti.** “Ve lillāhil meşriku vel magribu fe eynemā tuvellū fe semme vechullāh(vechullāhi) innallāhe vāsiun alīm(alīmun).” “Doğu da, Batı da (tüm yeryüzü) Allah'ındır. Nereye dönersiniz Allah'ın yüzü işte oradadır. Şüphesiz Allah, Allah, lütfü geniş olandır, hakkıyla bilendir”

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Çü virdim on sekiz biñ 'āleme ifnā kamu **bir bir**

Açıldı “**semme vechullah**” nihānımdan gedāyım ben **(184/9)**

Şeş ciḥetden “**semme vechullahı**” seyran ideli

Gün gibi zahir o subhandan ḥaberdārım bugün **(189/2)**

117. Ayeti Bedūs semāvāti vel ard (ardı), ve izâ kadâ emren fe 'innema yekûlu lehu kun fe yekûn (yekûnu).O, gökleri ve yeri örneksiz yaratandır. Bir işe hükmeti mi ona sadece “ol” der o da hemen oluverir

138. Ayeti “Sıbgatallāh (sıbgatallāhi) ve men ahsenu minallāhi sıbgaten,ve nahnu lehu ābidūn (ābidūne)”. “Biz Allahın boyasıyla boyanmışızdır. Boyası Allahın’kinden daha güzel olan kimdir? Biz ona ibadet edenleriz” (deyin)

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Şıbgatullāh ve men ahsen Minallah şıbgā” da

Mücbince rengimi tevhīd ile boyladı (250/2)

152. Ayeti ”Fezküruni ezkürüküm veşküruni ve la tekfürun” “Öyleyse yalnızca Beni anın Ben de sizi anayım; ve Bana şüükredin ve sakın nankörlük etmeyin”

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Fezkur’āyetin” murād arz-ı cemāldir yā ahi

Vāşl-ı zātı muṭlaqadır zıkrı esmādan garaz (101/2)

3. Âl-i İmrân Sûresi:

Medine döneminde nâzil olmuştur. 200 âyettir. Sûre, 33-37. âyetlerde İmran ailesinden bahsedildiği için bu adı almıştır.

9.Ayeti “Rabbenâ inneke câmiun nâsi li yevmin lâ raybe fih(fihî), innallâhe lâ yuhliful mîâd(mîâde).

“Rabbimiz! Şüphesiz sen, hakkında şüphe olmayan bir günde insanları toplayacaksın. Şüphesiz Allah va’dinden dönmez. ”Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Bu zuhûrum şiddeti olmuş yine bañā hicab

Fii’l ü evşafımdurur **“lā rayb fih”** zātıma sed (37/2)

Şāh-ı dīn mihrāb ü minberdi ĩmān aşhābına
Sırr-ı zatı secde-gāh-ı “**lā raybe fih**” erbābına
İbn-i Mercān kılmadı hürmet Rasūl evlādına
Kāfir oldu Sa’d’ın oğlu tāyanup ‘inādına
Nice cür’et eyledi bu kāra mel’ün Şimr-i har
La’net olsun ol hābīşe haşre dek itmem zarar (50/3)

Eger ‘āşık olsa mihbān vardı ziyān
Naf’i yok “**lā-rayb fih**” olmaz kabūl (141/3)

139. **Ayeti** “Ve lâ tehinû ve lâ tahzenû ve entumul a’levne in kuntum mu’minîn(mu’minîne).”

“Gevşemeyin, hüzünlenmeyin. Eğer gerçekten iman etmiş kimseler iseniz üstün olan sizlersiniz.” Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Oğudı remz ile “**la havfün velā tahz**” en bugün şāhım
Bu ihsāna gönül deryā mişāli coştı pey-der-pay (266/4)

4. En‘am Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 165 âyettir. En‘âm, kurbanlık hayvan cinsleridir. Araplar’ın bu hayvanlara karşı yanlış inanç ve gelenekleri 136,138,139 ve 142. âyetlerde kınanmış ve sûreye En‘âm (hayvanlar) adı verilmiştir. İbn Abbas’a (ra.) göre sûrenin 91, 93, 151, ve 153. âyetleri Medine döneminde inmiştir. Diğer bir rivâyette 20, 21, 114 ve 141. âyetleri de Medine döneminde nâzil olmuştur.

164. Ayeti “Kul e gayrallâhi ebgî rabben ve huve rabbu kulli şey’in, ve lâ teksibu kullu nefsin illâ aleyhâ, ve lâ teziru vâziratun vizra uhrâ, summe ilâ rabbikum merciukum fe yunebbiukum bimâ kuntum fîhi tahtelifûn(tahtelifûne).”

De ki: “Her şeyin Rabbi o iken ben başka bir Rab mı arayayım? Herkes g]nahi yalnız kendi aleyhine kazanır. Hiçbir günahkâr başka bir günahkârın günah yükünü yüklenmez. Sonra dönüşünüz ancak. O size, ihtilaf etmekte olduğunuz şeyleri haber verecektir.”

Bu ayet beyitte şöyle geçmektedir:

“Bî-küllî şeyin” muhîtle evşâfiñ (104/3)

5. Araf Sûresi:

Araf suresi Mekke'de nazil olan surelerden. 206 âyettir. Sûre adını, 46. ve 48. âyetlerde geçen. Bu ayette Hz. Musa'nın Allahu teala'yı görmeyi istemesi, Allahu Teala'nın da kendisini dünya gözüyle göre meyeceğini bildirmektedir.

143.Ayeti “Ve lemmâ câe musa li mîkatinâ ve kellemehu rabbuhu kâle rabbi erinî enzur ileyke, **kâle len terânî** ve lakinzur ilâl cebeli fe inistekarre mekânehu fe sevte terînî fe lemmâ tecella rabbuhu lil cebeli cealehu dekkân ve harra mûsâ saikan, fe lemmâ efaka kâle subhâke tubtu ileyke ve ene evvelul mu'minîn(mu'minîne)” ‘len terani’ ifadesi, Araf suresinin 143.ayetinde geçmektedir.

“Musa, belirlediğimiz yere Tûr'a gellip Rabbi de ona konuşunca, “Rabbim! Bana kendini göster, sana bakayım” dedi. Allah da, “**Beni (dünyada) katiyen göremezsin.** Fakat (şu) dağa bak, eğer o yerinde durursa sen de beni görebilirsin.” dedi. Rabb' dağa tecelli edince onu darmağın

ediverdi. Mûsâ da baygın düştü. Ayılınca, “Seni eksiklerinden uzak tutarım Allah’ım! Sana tövbe ettim. Ben inananların ilkiyim” dedi.”

Bahri, aşağıdaki beyitte Hz. Musa’ya telmih ve bu ibare ile iktibas yapmıştır. Şaire göre, Allahu Teala’yı en iyi şekilde yine kendisi bilir. Bu beyitte Hak göremezsin Musâ gözü dünyada görmez Hakı göremeden dolayı düşmanlığı kendinden bil. Eğer varlığın yok edemezsen bu dünya gözüyle Allah görümezsin şekliyle Bahri Araf suresinin bir ayetinde ihtibas yapmıştır. İhtibas yaptığı ayeti mealin budur:

Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

“**Len-terānī**” mücibi Mûsâ gözü görmez hakq-ı

Kendi kendisüni bilür ma‘areynā’dan garāz (101/3)

6. Tevbe Sûresi :

Bir diğer ismi “Berâ’e”dir. Medine döneminde nâzil olmuştur. 129 âyettir. 113. âyet Mekkî’dir. Bu sûrenin başında Besmele yazılmamış ve okunmamıştır. En son inen sûredir.

40. Ayeti “İlla tensurûhu fe kad nasarahullâhu iz ahracehullezîne keferû sânîyesneyni iz humâ fil gâri iz yekûlu li sâhibihî lâ tahzen innallâhe meanâ, fe enzelallâhu sekînetehu aleyhi ve eyyedehu bicunûdin lem terevhâ ve ceale kelimetellezîne keferûs suflâ, ve kelimetullâhi hiyel ulyâ vallâhu azîzun hakîm (hakîmun). ”

“Eğer siz ona (Peygamber’e) yardım etmezseniz, biliyorsunuz ki inkar edenler onu iki kişiden biri olarak (Mekke’den) çıkardıkları zaman, ona bizzat Allah yardım etmişti. Hani onlar mağarada bulunuyorlardı. Hani o arkadaşına, “Üzülme çünkü Allah bizimle berâber” diyordu. Allah da onun üzerine güven duygusu ve huzur indirmiş, sizin kendilerini görmediniğiz bir takım

ordularla onu desteklemiş, böylece inkar edenlerin sözünü alçaltmıştı. Allah'ın sözü ise en yücedir. Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. ” Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

Oğudı remiz ile “**la havfün velâ tahz**” en bugün şâhım

Bu ihsâna gönül deryâ mişâli coştı pey-der-pay (266/4)

7. Hud Sûresi :

123ayettir. 12, 17. ve 114. Ayetleri Medine'de diğerleri Mekke'de indirildiğine inanılmakta, surenin 50. ile 60. Ayetleri Ad kavmine gönderildiği söylenen bir peygamber olan Hud'dan bahsettiği için bu adı almıştır. Hud Suresi, içerik olarak Yunus Suresi'nin devamı niteliğindedir.

112 ayet “**Festekim** kemâ umirte ve men tâbe meake ve lâ tatgav, innehu bi mâ ta melûne basîr (basîrun)“

“Öyle ise emrolunduğun gibi dostdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dostdoğru olsunalar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın.Şüphesiz o yaptıklarınızı hakkıyla görür.”

Beni yaşlındırdı bu ayete Efendimiz (sas) de “Hûd Sûresi beni ihtiyarlattı!”; diğer bir rivayette ise, “Hûd Sûresi ve benzerleri belimi büküp saçlarımı ağarttı.” buyurmuş; “Hûd Sûresi ve benzerleri iflâhımı kesip beni yaşlandırdı.” sözü ile “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol”

Hud suresindeki bu ifade Bahri divanında geçmektedir. Bahri, gece ve gündüz Allahu teala'nın ‘dostdoğru ol’ emrini tutmak gerektiğini belirtir:

Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

“Festakim” emriñ gözet her rüz ü şeb
Görmeyesin dü ‘âlemde ta‘ab
Eyle pāk dil hānesinden ğayri hep
Vāridātullah **ola** mülhem saña (14/4)

8. Hicr Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 99 âyettir. Yalnız 87, 90-91. âyetleri Medinedöneminde nâzil olmuştur. Sûrenin adı olan Hicr, Medine ile şam arasında, Tebük’eyakın bir yerdir. 80-84. âyetlerde bundan söz edilmektedir.

87. Ayeti “Ve lekad âteynâke seb’an minel mesânî vel kur’ânel azîm(azîme).

Andolsun, biz sana tekrarlanan yedi âyeti ve büyyük Kur’an’ı verdik. ” Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

Vechinde okudum sure’i **“Seb’a’l Mesani”**
Nuruñ Yūsufun oldı ezel maden kânı (287/1)

9. Enbiyâ Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 112 âyettir. 44. âyet için “Medenî” diyenler vardır. Enbiyâ, “peygamberler” demektir. Peygamberlerden bahsettiğı için bu adı almıştır.

Enbiyâ Sûresi : 107. Ayetdeki **“rahmeten lil âlemîn”** ifadesi Bahri divanda bir beyitte geçmektedir. Mesela:

107.Ayeti “Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn(âlemîne).”

“(Ey Muhammed!)Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

Luţfuñla muhtaclarız ya “**rahmeten lil âlemîn**”

Enbiyâ vü evliyânîñ olduğun için serveri (258/4)

10. Nûr Sûresi:

Medine döneminde nâzil olmuştur. 64 âyettir. Sûre adını, nur âyeti denilen 35. âyetten almıştır.

35.Ayeti “Allâhu nûrus semâvâti vel ard(ardı), meselu nûrihî ke mişkâtin fihâ mısbâh(mısbâhun), el mısbâhu fî zucâceh(zucâcetin), ez zucâcetu ke ennehâ kevkebun durrîyyun, yûkadu min şeceratin mubâraкетин zeytûnetin lâ şarkîyetin ve lâ garbiyyetin, yekâdu zeytuhâ yudîu ve lev lem temseshu nâr(nârun), nûrun alâ nûr(nûrin), yehdîllâhu li nûrihî men yeşâu, ve yadribullâhul emsâle lin nâs(nâsi), vallâhu bi kulli şey’in alîm(alîmun).”

“Allah göklerin ve yerin nurudur. Onun nurunun temsili şudur: Duvarda bir hücre; içinde bir kandil, kandil de bir cam fânûs içinde. Fânûs sanki inci gibi parlayan bir yıldız. Mübarek bir ağaçtan, ne doğuya, ne de batıya ait olan zeytin ağacından tutuşturulur. Bu ağacın yağı, ateş dokunmasa bile, neredeyse aydınlatacak kadar (berrak)tir. Nur üstüne nur. Allah dilediği kimseyi nuruna iletir. Allah insanlar için misaller verir. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

“Bî-küllî şeyin” muhîtle evşâfiñ (104/3)

11. Kasas Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 88 âyettir. Adını 25. âyetteki aynı kelimedenden almıştır. Kasas, “kıssalar” demektir. 85. âyet, hicret sırasında, 52-55. âyetler Medine döneminde inmiştir.

88. Ayeti “Ve lâ ted’u meallâhi ilâhen âhar(âhara), lâ ilâhe illâ hû(hûve), kullu şey’in hâlikun illâ vecheh(vechehu), lehul hukmu ve ileyhi turceûn(turceûne).”

“Sen Allah ile beraber başka bir ilaha ibadet etme. Ondan başka hiçbir ilah yoktur. Onun zatından başka her şey olacaktır. Hüküm yalnızca O’nundur ve kes’n’kle O’na döndürüleceksiniz.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

“Bî-küllî şeyin” muhîtle evşâfiñ (104/3)

12. Ankebut Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 69 âyettir. Ankebût, “örümcek” demektir. Adını 41. âyette kâfirlerin işinin örümcek ağına benzetilmesinden almıştır. 1-10. âyetler Medine döneminde inmiştir.

33. Ayeti “Ve lemmâ en câet rusulunâ lûtan sîe bihim ve dâka bihim zer’ân, ve kâlû lâ tehaf ve lâ tahzen, innâ muneccûke ve ehleke illemreeteke kânet minel gâbirîn(gâbirîne).”

“Elçilerimiz Lût’a geldiklerinde, Lût, onlar yüzünden tasalandı, onlar hakkında çaresizlik içine düştü. Elçiler ona, “Korkma, üzülme. Biz seni aileni kurtaracağız. Ancak karın başka. O geride kalıp helak edilenlerden olacaktır.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

Oğudı remiz ile “**la havfün velâ tahz**” en bugün şâhım

Bu ihsâna gönül deryâ mişâli coştı pey-der-pay (266/4)

13. Yasin Sûresi:

İsmi iki harften ibaret olan ilk âyetten almıştır. Mekke'de inmiştir. 83 (seksentüç) âyettir. Sûreye isim olarak verilen "yâsîn" in, genellikle "Ey insan!" manasına geldiği kabul edilir. Bununla kastedilen, Hz. Peygamber'dir. Yâsîn sûresi Kur'an'ın kalbi kabul edilmiş ve müslümanlar arasında ayrı bir önem kazanmıştır. Fazileti hakkında hadisler vardır. Rahmân ve Rahîm (olan) Allah'ın adıyla.

82. Ayeti “İnnemâ emruhû izâ erâde şey'en en yekûle lehu kun fe yekûn.”

“Bir şey dilediği zaman, O'nun emri şeye ancak “Ol!” demektir. O da hemen olur.

Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Kün fe-kâniñ” hükmüne fermân olunca Muştafâ

Ya nice evlâdına **zulm** idebilür eşkiyâ

Bu muşîbetle ser-efrâz oldu şâh-ı Kerbelâ

Bende Âl-i' Abâ'sın Baḥriyâ ğam yok saña

Şâh Hüseyn'in rütbesi fehm itdi vicdânım benim

Kesilip âh ü figân zâyi' oldu aḫzânım benim (161/5)

El-amān ey padişāh-ı “**kün fe-kān**” kıl merḥamet
Dürlü emrāzla saḳimim meded Allāh’ım meded (40/4)

“**Kün fe-kān**” ın ḥükmüne fermān olur Şa‘bānīler
Ol sarāy-ı vaḥdete miḥmān olur Şa‘bānīler (76/1)

“Kün fe-kānıñ” ḥükmüne fermān olunca Muştafā
Ya nice evlādına **zulm** idebilür eşḳiyā
Bu muşībetle ser-efrāz oldı şāh-ı Kerbelā
Bende Āl-i‘Abā’sın Baḥriyā ğam yok saña
Şāh Ḥüseyn’ın rütbesi fehm itdi vicdānım benim
Kesilip āh ü figān zāyi‘ oldı aḥzānım benim (161/5)

Yoktur o baḥrīñ sāḥili cevherle ṭolu her biri
Vechiñ beḳā hem ḳa‘rına “**kün**” emrine “**ḳān**” eyledi (253/5)

83. Ayeti “Fe subhānellezī bi yedihī melekūtu kulli şey’in ve ileyhi turceūn(turceūne).”

“Her şeyin hükümranlığı elinde olan Allah’ın şanı yücedir! Siz yalnız O’na döndürüleceksiniz.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

“Bî-küllî şeyin” muhîtle evşâfiñ (104/3)

14. Zümer Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 75 âyettir. 53-59. âyetleri Medine döneminde inmiştir. Zümer, 71 ve 73. âyetlerde geçtiği üzere “zümreler, gruplar” demek olup adını da buradan almıştır.

53 Ayet “Kul yâ ıbadiyllezîne esrefû alâ enfusihim lâ taknetû min rahmetillâh (rahmetillâhi),’nnallâhe yagf’ruz zunûe cemîa(cemîan), innehu huvel gafûrur rahîm (rahîmu)”

De ki: “Ey kendilerin aleyhine aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Şüphesiz Allah bütün günahları affeder. Çünkü O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir”

Bu ayet aşağıdaki beyitte şöyle geçmektedir:

Ĥudâ-“**lâ taknutû min rahmetillâh**” va‘ad buyurmuşken

Gürüh-i münznibîne rahmeti lâyiğ görünmüşken

Şefâa’t ma’deni mücrimlere şâfî‘ kılınmışken

O gâfil zâhidiñ **va‘zı** bugün bezme keder virdi (275/3)

62. Ayeti “Allahu hâliku kulli şey’in ve huve alâ kulli şey’in vekîl(vekîlun).”

Allah her şeyin yaratıcısıdır. O her şeye vekildir.

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

“Bī-küllü şeyin” muhītle evřāfiñ (104/3)

15. Mü'min Sūresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 85 âyettir. 56-57. âyetleri Medine döneminde inmiştir. Sûre, adını 28. âyette geçen aynı kelimedenden almıştır. Bir diğer adı da “Gâfir”dir.

62. Ayeti “Zâlikumullâhu rabbukum hâliku kulli şey'in lâ ilâhe illâ huve fe ennâ tu'fekûn(tû'fekûne).”

“İşte her şeyin yaratıcısı olan Rabbiniz Allah! Ondan başka hiçbir ilâh yoktur. Durum bu iken nasıl oluyor da haktan döndürölüyorsunuz?”

Bu ayet aşağıdaki bu beyitte şöyle geçmektedir:

“Bī-küllü şeyin” muhītle evřāfiñ (104/3)

16. řûrâ Sūresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 53 âyettir. Adını 38. âyette geçen “işleri aralarında danışma iledir” anlamındaki “şûrâ” ibaresinden almıştır. 23, 24, 25 ve 27. âyetleri Medine döneminde inmiştir.

şura suresi'nde Allah'ın bağışlayıcı ve esirgeyici olduğundan, Kur'an'ın Arapça vahiye dildiğinden, Allah'ın kudretinden, insanlara doğru yolu bildirmek için görevlendirilen peygamberlerden, kıyametgününden, kötülöklere karşı sabredilmesinden, affedici olmanın gereğinden, herkesin Allah'a döneceğinden bahsedilir. Yazılış sırasına göre 62. suredir.

11. **Ayet** “ Fâtirus semâvâti vel ard (ardı), ceale lekum m’n enfus’kum ezvâcen ve m’nel en’âmi ezvâcâ (ezvâcen), yezreukum fih(fîhi),**leyse ke mislihî şey’un**, ve huves semîul basîr (basîru).”

“O, gökleri ve yeri yaratandır. Size kendinizden eşler, hayvanlardan da (kendilerine) eşler yaratmış. Bu sûretle sizi üretiyor. **O’nun benzeri hiçbir şey yoktur.** O hakıyla, işitendir, hakıyla görendir. ” Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

“Leyse kemislihî şey”âyeti vaşfindadır

Bulmadım emşâlini devr eyledim Rûm ü Habeş (99/2)

“Leyse kemislihî şeyün” der Hudâ ey danşalak

Haşşkı görmek bulmaş olmaz itdügin da’vâyı hayâl (136/2)

“Leyse kemişlihî şey” dir şîfâti bî-gümân

Ġayr-ı kâbil zâtiñ idrak itmige vehm ü hayâl (142/3)

23. **Ayeti** Zâlikellezî yubeşşirullâhu ibâdehullezîne âmenû ve amilûs sâlihât(sâlihâti), kul lâ es’elukum aleyhi ecren illel meveddete fil kurbâ ve men yakterif haseneten nezid lehu fihâ husnâ(husnen), innellâhe gafûrun şekûr(şekûrun).

İşte bu Allah’ın inanıp salih ameller işleyen kullarına müjdelediği şeylerdir. De ki: (Ben buna yaptığım tebliğ görevine) karşılık sizden, akrabalıktan doğan sevgiden başka bir ücret istemiyorum. Kim güzel bir iş yaparsa onun iyiliğini artırırız. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir.

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

Oşu “inne’l meveddet” sırrı fi’l gurbâyı bünyân it

Egerci bahtiyār olmak dilersen her dü ‘ālemde (242/2)

17. Fetih Sûresi:

Hicretin altıncı yılında Hudeybiye andlaşması dönüşünde Mekke ile Medîne arasında nâzil oldu (indi). Yirmi dokuz âyet-i kerîmedir. İslâmiyet'in yakında elde edeceği fethi, başarı ve zaferi müjdelediğinden Sûret-ül-Fetih denilmiştir. Sûrede; Peygamber efendimiz ve mü'minler için verilen ve verilecek olan nîmetler, münâfıkların ve müşriklerin uğrayacağı azâb hatırlatılmakta ve cihâddan geri kalanlar ve daha başka konular anlatılmaktadır. Aşadaki şiirdeki şair Fetih suresinin bir ayetini iktibas yapmıştır:

Muştafâ ü Murtażâ verdi şecâat râyetiñ

Oğuyup “naşrun minallâhi ve fethün” âyetiñ
‘İlim esrâr-ı Hudâ olsun diyüben da‘vetiñ

Şardılar Baḥreddîn’iñ başına dehrîñ âfetiñ

Cedd-i â‘lâmdır biḥamdillah benim Āl-i‘Abâ

Dâḥil-i vaḥdet serâ oldum olup maḥz-ı rızâ (14/5)

Ayeti “İnnâ fetahnâ leke fethan mubînâ(mubînen).”

“Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik. ”

Bu ayet aşğıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Şu‘urum kendi elimden aldı ‘aklım ḥubb-ı Beytullah

Bu göñlüm ḥayrete şaldı tecell-i Rasûlullah

Vücūdum yaktı sırr-ı nā pāy efendim ‘aşk-ı şevkullah
Mürüvvet ma‘deni olduğuna yok şübhemiz vallah
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre- “**inna feteḥnā**” bā-yı bismillah (242/1)

‘Acāib derde dūş oldum ḳalem ‘āciz beyānından
Derūnum sırrı fāş oldu revān eşkim ‘iyandan
Olamam tahliye fūrḳatla hicrānıñ zamāndan
Mürüvvet bābı fetḥ olmazsa luṭf-ı ‘ālīşānın’dan
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre-“**inna feteḥnā**” bā-yı bismillah (242/3)

Bugün “**innā fetaḥnā**” sūresi ile fetḥ-i bāb itdi
Bürüdi mülk-i nāsātada cemāliñ māhtāb itdi (272/1)

18. Necm Sûresi

Necm suresi Mekke’de 23. sırada inmiştir. Necm suresi, bazı iddiaların aksine “Miraç”ı anlatmaz. Tarihiyle, coğrafyasıyla [bir nevi koordinatlarıyla] vahyin ilk geliş şeklini Mekkelileri tanık tutarak anlatır. Gerçek ilâh ile putların mukayese edildiği surede salihler övülür, yalanlayanlar kınanır ve herkesin yaptığının karşılığını göreceği bildirilir. Akıllı insanlar Allah’a secde etmeye ve O’na kul olmaya çağırılır. Kısaca ilk sureden bu sureye kadar gelen vahiylerin özeti Necm suresinde veciz bir şekilde yeniden vurgulanır.

9 Ayeti “Fe kâne **kâbe kavseyeni** ev ednâ”

“(Peygambere olan mesafesi) **iki yay aralığı kadar**, yahut daha az oldu”

Bu ayet beyitte şöyle geçmektedir:

Mülk-i “**ev edna**” aña ihsân olundu sırr ile

‘Ârifaniñ seyr gâhıdır Muḥammed Muştafâ (17/4)

Benim zâhir benim bâtın benim “kabe kavsi ev ednâ”

Hüviyet perdesiñ aç gör benim ol maḳşada a‘lâ (12/4)

Sırr-ı “ev ednâ” duyur ol noḳtaya

Sırrına irmez anıñ ehl-i şuhûd (36/2)

19. Rahman Sûresi

Rahman sûresi Mekke'de inmiştir. 78 âyettir. İlk kelime olan "er-rahmân" sûreye ad olmuştur. Bu sûrede Allah'ın nimetleri sayılır. Bunlar sayılırken bütün şuurlu varlıklara hitaben "O halde Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz?" anlamına gelen ayet sık sık tekrar edilir. Mekke'de inmiştir: 96 âyettir. Adını ilk âyetinde geçen ve kıyamet olayını ifade eden "vâkıa" kelimesinden almıştır.

Bütün varlıkları fani yalnız Allah teâlâ baki olduğu anlatan **Rahman sûresi 26-27** Ayetlerdeki fan ve yebka ifadeleri Bahri divanda bir kaç kere geçmektedir. Mesela:

Zuhûr idüp “ve yebkâ” dan şıfât-ı Hâḳla büründüm

Bu şüret ile göründü beni feḫm itmedi a‘mâ (12/2)

Kıl ‘aṭā sırr ü “yebka” dan beḳāyı lā-yezāl

Kendi varlığıñ bu cism ü cānım içre kıl nifāz (42/4)

26. Ayeti “Kullu men aleyhâ fân (fânin)”

“Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacak” Bu ayet beyitte şöyle geçmektedir:

Çaldı ṭabliñ “**küllü men ‘aleyhâ fân**” sırrı bugün

Ref’ olup hep mümkināt oldu serāb-ender-serāb (22/2)

Anā diyen aṣlıñ durur fer‘-i vücūdun zıllıdır

Zenb-i vücūdun “küll fân” eyle de gör sende ne var (73/4)

“Küllü men‘aleyha fân” da‘vetcisidir anlarıñ

Bu rumūzla cān virüp cān alır Şa‘bāniler (76/4)

20. Saf Sûresi:

Medine döneminde nâzil olmuştur. 14 âyettir. Adımı sûrenin dördüncü âyetinde geçen ve “hakikat karşısında dizilmek” anlamındaki “saff” kelimesinden almıştır. Sûre iman edip bu uğurda mücadele vermeyi konu edinir.

13. Ayeti “Ve uhrâ tuhibbûnehâ, **nasrun minallâhi ve fethun** karîb(karîbun), ve beşşiril mü’minîn(mü’minîne).”

“Seveceğiniz başka bir kazanç daha var: Allah’tan bir yardım ve yakın bir fetih (Mekke’nin fethi). Ey Muhammed Mü’minleri müjdele!”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

Muştafâ ü Murtażâ verdi şecāat rāyetiñ

Oğuyup “naşrun minallāhi ve fethün” āyetiñ
‘İlim esrār-ı Hudā olsun diyüben da‘vetiñ
Şardılar Baḥreddīn’iñ başına dehriñ āfetiñ
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillah benim Āl-i‘Abā
Dāḥil-i vaḥdet serā oldum olup maḥz-ı rızā (14/5)

21. Bürūç Süresi :

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 22 âyettir. Bürûc, ilk âyette geçtiği üzere “burçlar” demektir. Adını bu âyetteki aynı kelimedenden almıştır.

16. **Ayeti** “Fa’âlun limâ yurîd(yurîdu).”“Dilendiğini mutlaka yapandır. ”Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

“Fa’âlün limâ yurîd” le ef’ālîñ (104/3)
Aldı “fa’âlün limâ yurîd” kâmu ef’ālîmi
‘Arz idüp āşâr-ı sun‘un sūretiñ esmālâdı (250/3)

22. Fecr Sûresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 30 âyettir. Adını ilk âyetindeki aynı ifadedden almıştır.

28. **Ayeti** “İrcî ilâ rabbiki râdıyeten mardıyyeten.”

“Senden O’ndan razı, O da senden razı olarak Rabbine dön.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitlerde şöyle geçmektedir:

Ümmeti merḥuma **mürşüdi** vücūdu cevheri
“İrcî’î” remzile aña zü’l-celāl kıldı ḥiṭāb (18/4)
Māsivā’llāhı tek ile şerḥri lāhūta varılıım

“İrci’-î” emrine uyup geliñ Allāh’a gidelim (158/3)

30. Ayeti “Vedhulī cennetī.” “Cennetime gir.”

Bu ayet aşağıdaki bir beyitte şöyle geçmektedir:

Ḥaḫ daḫi andan olur rāzi ki marzīyye denir

“Vethulī cennetī” diyü emr ü fermān eyledi (282/20)

23. Duhâ Süresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. 11 âyettir. Duhâ, “kuşluk vakti” demektir. Adını ilk âyetindeki aynı kelimededen almıştır.

1-2. Ayeti “Ved duhâ. Vel leyli izâ secâ.” “Kuşluk vaktine andolsun. Karanlığı çöktüğü vakit geceler andolsun ki.” Bu ayet aşağıdaki beyitlerde şöyle geçmektedir:

Şâcî “velleyl vedduha”

Yüzü anıñ bedr-i dücâ

Yüzi oldı nûru’l verâ

İsmidir Aḫmed Muştafâ

Yazdı levḫa küllüñ ḫudret

Merḫabâ şâḫib-i ḫikmet

Açıldı şems vechesi hoş bugün eshâr-ı maşrıḫdan

Oḫudı “vedduhâ” ḫüsnüñ velī zülfüñ hicâb itdi (272/2)

24. İhlas Süresi:

Mekke döneminde nâzil olmuştur. Dört ayetten oluşan. İhlas Süresi'nde İslam dininin tevhid (Allahû teâlâyı bir bilme) inancı özlü ve en anlamlı şeklinde ifade edilmiştir. Bu sürede Allah-ı özelliklerine en özlü şekline anlamaktadır. Bahri divanda sürenin son ayetindeki “Küfüfen Ehad “ kısmi bir kaç kere geçmektedir.

4. Ayeti ” Ve Lem Yekun Lehu kufuven ehad (ehadun)”“Hiçbir şey O’na denk ve benzer değildir.”

Bu beyte şair varlığını yok ettiğini ve Allahu teâlâ'nın varlığında kendisini mahv ettiğini söyler

Ben hâkim sırr-ı hafâ içre oldum cânısın

Varlığım mahv eyleyüp kâldım hemân **“küfüven ehad“ (37/3)**

Bu Bahreddîn-gedâ **“küfüven”** ahad sırrında kâ'imdir

Velâkiñ-‘âlem-i nâsütde ben şâkir “ev ednâ” yım **(170/5)**

Allah’ın İsimleri

Allah: Kur’an’ı Kerim’de tanımlanan tek eşi ve benzeri bulunmayan yaratıcının adı. Allah’ın doksan dokuz isminin en büyüğüdür. Onun zatı ve özel ismidir. Diğer bütün esma ve sıfatlar, bu mübarek ismin içinde toplanmıştır. Kur’an’da ilk inen ayet besmeledir. Ve Allah ismi besmelede geçen üç isimden ilkidir. Allah’ın bir ismi Evvel, bir ismi Âhir’dir Evvel ismi Allah’ın ezeli olduğuna, Âhir ismi ise onun ebedi olduğuna işaret etmektedir. İnsan ne kadar gayret etse de Allah’ın yardımını olmadan bu hiçbir işe yaramaz Allah’ın ismi Kur’an’da 2697 yerde geçmektedir. Hakiki (gerçek) ve mutlak (kayıtsız, şartsız) olarak «VAR» ve «BİR» olan; eşi, benzeri ve ortağı asla bulunmayan Yüce Rabb'imizin has (özel) ve en büyük ismi şerifidir. “En güzel isimler Allah’ındır.”

Derdimiz olsa derdu'llah hādi olur lā-şek Allāh

Cān ü dilden kılarak geliñ Allāh'a gidelim 158/4

Esmau'l-Hüsna:

Allah'ın en güzel isimleri demek olup 99 tanedir ve Kur'an-ı Kerim'de bildirilmişlerdir.

Şiirde geçen isimler:

er- Rahman : Esirgeyici, bütün mahlukatına rahmetiyle muamele eden (Dünyada).

Fehm ile gel bu sözleri terk it gönülden nazları

‘İbretle gör her yüzleri hep gördüğün vech-i Raḥmān (193/11)

er-Rahim : Bağışlayıcı, sevdiklerine ve müminlere merhamet eden (Ahirette).

Cümleye ma‘būd olan

Mevcūdāta cūd olan

Mücrime şefkat kılan

Sensiñ yā Raḥīm Allāh (232/3)

el-Halim : Yumuşak davranan, hilmi çok olan

Benim ‘isyāna m**** sen ol Ḥalīm ü Ğaffārsiñ

Ḳamu noḳşānımı setr itmek için ulu settārsiñ (125/1)

el- Aziz : İzzet sahibi, mağlup edilmesi imkansız olan, her şeye galip olan

Sen var iken kime arz ederim hālīm

Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz

Kā'ināti tıtdı āh ü efğanım

Raħm eyle ħālīme amān yā 'Azīz (89/1)

el-Cebbar : Azamet ve kudret sahibi, istediğini mutlak yapan, diliğine muktedir olan.

Hem merātib üzre var itdim zamān ile mekān

Her birin bir ismile maħkūm iden Cebbār benim (175/3)

el-Halik : Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

Gözün aç gör **ki** ben ol Hālik-ı bîçünde maħv oldum

Beķā ile zühür itdim bu esrārım mu'mmādır (63/4)

El-Bari : Her şeyin aza ve cihazını birbirine uygun yaratan.

Ĥaķıñ ādeti Ĥaķ koyup ĥaķa baķılmaz

Yazık aña bulmaz rızāsın Bārī'niñ 'ātıf (112/3)

el- Gaffar : Kullarının günahını örten, mağfireti çok, günahları bağışlayıcı.

Ma'nidir disem **ħāfāk-ı** şirk olur

Allah birdir ġayri ĥāliķ yoktur

Bu sırda Baħreddīn-gedā cān virir

Bu zaħma merhem Ġaffār'a ķalmıştır (55/5)

el-Kahhar : Her şeye her istediğini yapacak surette, galip ve hakim.

Bu derdle encāmım nice olur bilmem

Rüz ü şeb aġlarım bir laħza ġılmem

Helāk ider bu derd ben iflāħ olmam

Da‘vāmız ‘Ādi lü Kaḥḥāra ḳalmıŝtır (55/3)

el- Alim : Her şeyi en ince noktasına kadar bilen, ilmi ebedi ve ezeli olan.

Ḥalk itdin maḥlukātu

Var itdiñ hādiŝātu

Bilen muġayyibātu

Sensiñ yā ‘Alīm Allāh (232/2)

el-Azim : Pek azametli olan, yüce.

Dilde evrādım benim estaġfiru’llah el-‘Azīm

Derd ve ezkārım benim estaġfiru’llah el-‘Azīm (154/1)

el- Gafūr : Çok baġıŝlayan, maġrifeti çok.

Eylemezsın ḥālime ŝefḳat eyā Rabbü’l-Ġafūr

Yā kime varup bugün ahvālimi ‘arz iderim (162/4)

el-Şekūr : Kendini rızası için yapılan amelleri daha ziyadesi ile karŝılayan.

Her nazarda biñ tecellīler Ġafūr eyler baña

Şükr ü minnet luḥf u iḥşānlar Şekūr eyler baña. (16/1)

el-Cabbar : Azamet ve kudret sahibi, istediğini mutlak yapan, dilediğine muktedir olan

Biri sâ’ir ‘ibādet didi Aḥmed’e ulu Cabbār

Eger yok dersen ey derviş kitāblarla muşaddaḳdır (51/3)

el- Hakim : Emirleri, kelamı ve bütün işleri hikmeti, hikmet sahibi olan.

Ben ŝānırdım bir mezellet-ḥānedir bir noḳta kim

İtmişim cürm ü haṭā estagfirullah el-‘Azīm
Kıldı mi‘yār cihāna ol vādi’ Ferd ü Ḥakīm
Anda tefrīk oldı ashāb-ı şekā kalb-i **selīm**
Şāh Ḥüseyn’iñ rütbesin fehm itdi vicdānım benim
Kesilüp āh ü figān zāyi‘ oldı aḥzānım benim (161/3)

el-Mecid: Şanı, şerefi çok üstün olan.

Baḥriyā’dan aḥed ma‘dum dimekden kııl ḥazer
Dā’im el-Bāḳī ebed Ferd ü Macīd ü Lā-yezāl (142/5)

el-Hakk : Vacib’ul vücud olan varlığı hiç değişmeden duran

Bugün yerseñ ḥarāmı Ḥaḳḳ yārın ‘adliñ ider icrā
Bilürsiñ ol günü kim cümle iḥkaḳ olacaḳdır (51/4)

el-Vahid : Tek. Zatında, sıfatlarında, isimlerinde ortağı ve benzeri olmayan.

Vāḥidiyyet sırr mir‘āt ra’-i vü mer’-i Eḥād
Vāḥid ü **Eḥād** benim varlık serāb benden gelür (68/4)

el- Hamid : Ancak kendine hamd edilen bütün varlığın diliyle övülen.

Faḥr-ı ‘ālem vārişi sultān Ḥamīd-ī ādiliñ
Ḳapısında kul olup buldum kemāl-i rif’ati (292/4)

el- Hayy : Diri, tam ve mükemmel manasıyla hayat sahibi.

Gelmemiştir ‘āleme bir ben gibi derdlü faḳir
Hem de Ḥayy gelmez de vallah baḥr-i derdim baḥr-i derd (42/2)

el-Kayyum : Yarattıklarının işini çeviren her işleneni bilen, evveli olmayan.

Söylenen hep sözlerden

Görünen her yüzlerden

Hażır küll ü ve cüz'lerden

Sensiñ yā ayyūm Allah (232/4)

el-Samed : Her şey Ona muhtaç, fakata O hiç bir şeye muhtaç değil.

Mekānsız bī-nişān ferdü's-Şamed'de

Benim benliğim cem'itdi ahhār (83/3)

Zülcelali ve'l-İkram : Hem azamet sahibi, hem fazlı kerem sahibi.

Varlığım maḥv eyledi aḥr-ı celāl-i Zü'l celāl

Eḥādiyyet gördü vāḥidiyetini ber-kemāl (138/4)

el-Baki : Varlığın sonu olmayan, ebedi olan

Baḥriyā'dan aḥed ma'dum demekden kıl ḥazer

Dā'im el-Bāī ebed Ferd ü Mecīd ü Lā-yezāl (142/5)

es Sabur : Çok sabırlı olan, isyankarlardan acele intikam almayan.

Tā ezel dostum ile eyledigim 'ahd üzreyim

Ahdime şābit-adem sırrı u Şabur eyler baña (16/2)

III. BÖLÜM

METİN

Bismillāhirrahmānirrahīm

1.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Hāmdulillah besmeyleyle bed’ olundu ibtidā
Noқта- i bādan zuhūr itdi kitāb-ı Kibriyā
2. Noқта harf harften kelīmāt birbirine oldı ümm
Hem kelīmāt āyet oldı fehm olundu mācerā
3. Āyet oldı sūre hem andan daħi oldı kitāb
Āşikār oldı ‘ulūm-ı evvelīn ü intihā
4. Hem merātibce nebīler geldi tebliğāt ile
Hāzret-i Qur’ānı neşr itdi Muḥammed Muştafā
5. Cümlesi izḥār ü i‘lān itdi sırr-ı vaḥdeti
Hem bu yolda virdiler cān enbiyā vü evliyā

6. Nev-i ‘ insān sevķ olundı ma ‘rifet taķşīline
Nefsini bilen bilür Rabbisiñ elbet muṭlakā

7. Gel ķitābullāhı ‘āmil ol vücūduñ maḥv ola
Ādemi kāmil ider Baḥri-gedā faķr u fenā

2.⁵

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Māverā-yı nūr-durur nūr-ı Muḥammed Muṣṭafā
Āşinā-yı ser-durur nūr-ı Muḥammed Muṣṭafā

2. Nefs-i ruḥı “külli men fānda” ifnā idecek
Sırr-ı zātı buldurur nūr-ı Muḥammed Muṣṭafā

3. ‘Āşıķ-ı şeydāsınıñ kevn ü mekān içre hemān
Gülsitāniñ şoldurur nūr-ı Muḥammed Muṣṭafā

4. Şad hezārān kaḥr ile Ḥaķ māsivāsından şoyup
Zevķ-i Ḥaķla güldürür nūr-ı Muḥammed Muṣṭafā

5. Şüretā nev‘-i beşerdir Bahriyā ger ma‘nide

Dü cihānı ıtdurur nūr-ı Muḥammed Muştafā

3.²

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Geldi envār-ı nübüvvet kā’ināt buldı ziyā

Zevk ile arz ü semā devrān iderler dā’imā

2. Hem zuhūrunda şanemler düşdi şöyle ser-nigün

Ser-te-ser ıtdı cihānı ḥükm-i şer‘-i Muştafā

3. Leyl-i zulmetdi cihān kıldı ziyā-baḥş-ı nūr ile

Ehl-i manzar ol şehinşāha dediler merḥabā

4. Bīkes ü mücrimilere oldı şefī‘ ol şāh-ı dīn

Ümmetī vā ümmetī diyüp kıldı cān fedā

5. Rabbimiz yok künc-i raḥmetdir vücūdı cevheri

On sekiz biñ kā’ināt bir lem‘asıdır muṭlaqā

6. ‘Āşık-ı şeydāları bülbül gibi şām ü seher

İsm-i pākiñ zıkr idüp dā'im ederler eş-şalā

7. Hāk-i pāy-ī hāzrete geldim efendim rahm idüp
Baħri-gedā mücrime ol yevmü'l feyz' de āşinā

4.²

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey semāvāt ü zemīniñ pādişāhı Muştafā
Hoş şefā geldiñ bugün mülk-i cihāna merħabā
2. Ümmet-i mücrimlere şefkat kılip elṭāf ile
Cehl-i zulmı ref' idüp kıldım cihānı rüşenā
3. Oldı çün nev'-i beşer küfr-ü fesād ile ğalīz
Çün ṭulū'uñ dertlere oldı devā yüz biñ devā
4. Gelmeseydiñ kā'ināt 'ilm-i ezel ma'düm idi
Teşrifñ oldı sebep var olmağa 'arş ü şerā
5. Derd ile kanlar döker her rüz ü şeb Baħrī-gedā
Hāline kıp merħamet Bedr'üd-Dücā Şems'üd-ḡuḡā

5.²

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey gönül gel ğayrıdan geç 'aşka kıl cānı fedā
Her nefesde 'āşıkān terk itmede ḥubb-ı sivā
2. Māsivāllah'dan gönül hücreleriñ taḥliye kıl
Nefs ü rūḥu ten ü cānı aşk-ı Ḥaḳ'da kıl fenā
3. Ḳalb eviñ beytü'l-ḥazen kıl derd-i 'aşk ile müdām
Ḳanda varsa ehl-i 'aşk neyler gibi virür şadā
4. Derd ile gir enbiyā vü evliyānıñ şekline
Cümle varını virüp hiç ol bu rāhda muṭlaḳā
5. 'Aşk bilür kendüsi sen Baḥriyā çık aradan
'Aşk-durur şehir-i 'adem ü derd durur aña rehnümā

6.³

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Rūy siyāhım bābıña **müzdüm** efendim kıl ‘aṭā
On sekiz biñ ‘āleme raḥmet tulū‘uñ muṭlaḳā
2. Kā’ināt muhtāc saña evvel ü āḥir sevdiğim
Taḥtgāh-ı ma‘nāda sensiñ Süleymān’ım şeḫā
3. Bir za‘īf mūrüm vişālin ḥasret ile başa çıḳ
Rehrevān oldum efendim saña sensiñ reh-nüma
4. Ğayrı bilmez zātını evşāfını ef‘ālini
Hep bilen gören görünen sırr-ı zātında ḥafā
5. Saña mahkūm ‘ālem āmāde emr-i ḳāf u nūn
Sensiñ ancak on sekiz biñ ‘āleme viren beḳā
6. Bilmedi bilmez seni mürsel muḳarreb yā velī
Nice bilsünler ki vārid şanıña taḥt-ı fenā
7. Pür-ḳuşūrum ‘acz ü noḳşān baḥri ğarḳ itdi beni
Ḳıl nazār aḥvālime gör neyledi ḥubb-ı sivā
8. Ger çürümüş tenlere kılsan nazār iḥyā olur

Āb-ı hayvān nūş idenler Hızr-veş görmez fenā

9. Şems-i zātın it tulū‘ tā maḥv ola zenb-i vücūd
Şūretā bīgāneyim ma‘nāda biñ cānım fedā

10. ẖuds-i lāhūtta gedān Bahreddīn’i eyle beḳā
Ḳalmasun zerre ğubār tā kim ola mahz-ı hevā

7.³

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Yüzümüñ ḳarasımı ḥāk-i pāye eyledim ihdā
Kerem luṭf eyleyüp noḳşānımı eyle ḳabül şāhāne
2. Çü sensiñ mücrimīniñ dest-ġiri her dü ‘ālemde
Bu fūrkat biraz ḥande ṭurmaġa lāyık mı bu ednā
3. Geceler şubḥ’a dek efgān idüp ḳanlar döker çeşmim
Efendim ḳıl meded ḥālim perīşān oldu ḥayfā
4. ẖuşūrum şeḥrine nisbet seniñ eltāf u ihsāniñ
Temevvüc eyleyince ḳatre olur çün yedi deryā

5. Firāk u derd ü ğam u hicrān içinde Baħrī ğarķ oldu

‘Aṭā ķıl ğuše-i vaşla çeküp mücrimi ķıl ihyā

8.³

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Yazamaz dil levħine bir hāme naķş-ı māsivā

Derd-i ‘aşķ deryā-mişal coştuķça yıķar dā’imā

2. Bir devāsız dert olur ķalbinde ‘uşşākıñ hemān

Bir kez āh itsem yıķar dārını ‘arş ile beyne’ş-şerā

3. Bilmedi bu derdi ebrār-ı muķķareb şüphesiz

Ol bilür ki şānına vārid ola taħt-ı ķabā

4. Kenz-i vaħdet olsa bir dil ğayrını bilmez hemān

An olur her vaķt içinde sır ķalur mahż-ı hevā

5. Baħr-i lāhūt oldu mülküñ ara yerde ğayrı yok

Ol sebebden derd ü ğam geldikte dirsiñ merħabā

9.⁴

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Tütüyādır ḥāk-i pāy-i enbiyā vü evliyā
Dīde-i cāna çekersen açılır vech-i beḳā
2. Anlarıñ sırrına sālīk ol ṭarīḳ-i Ḥaḳ durur
Derd-i Ḥaḳḳ’a dūş olan bulmaz diđer yüzden devā
3. Vār-ı Ḥaḳ’da anlarıñ vārı fenā bulmuş durur
Ḥaḳ’dır anlardan zuhūr eden tecellī muṭlakā
4. Ol gürūhuñ sırrına maḥrem olam dirsən aḥī
Sen daḥi varlığını eyle fenā-ender-fenā
5. Enbiyā vü evliyāniñ ṭut rikābıñ Baḥrī’yā
Olmaḳ istersen eğer ‘ilm-i ledünne āşinā

10.⁴

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Īmānım hıfz kıl yā Rab çü sensiñ hāfız-ı ma'nā
Ben ednā 'ācizim lā-şek seniñdir kudret-i kübrā
2. Hidāyet eylesen kāfirlere mü'min olurdu hep
Geçüp inkār ü küfründen bulurdu ni'met-i 'uzmā
3. Bu 'āciz bīkesi luṭfuñla dilşād kıl deyü her dem
Kılur zār ile giryān yüz sürüp dergāha bu ednā
4. Efendim cürm ü noḡşānım ḥesāba sıgmaz aşlā hiç
Velākin raḥmetinden ḡat'-ı ümmīd itmezem ḥāşā
5. Bu Bahreddīn-gedāyı fazl ü raḥmet baḥrine ḡarḡ it
Īmān-ı kāmīl ile ḡatm kılar āḥir demiñ Mevlā

11.⁴

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

1. Dilim lāl oldu 'aşkıñla nigārā
Göñül cümleden oldu ferd ü tenhā
2. Unutdum sağ ü şol cümle cihānı

Cemāl-ı bî-miṣāl ‘arz itdi Leylā

3. Bilemem ḥaṣre dek mestānelikten

İçirdi ḥamr-ı ‘aşq-ı zātı ṣaḥbā

4. Vücūdum pārelendi zerre zerre

Tecellī kıldı her zerrede Mevlā

5. Ben oldum Yūsuf ü Şīrīn Leylā

Ben oldum cümleden gizlü mu‘ammā

6. Benim benligimi benden alup dost

Yine benden baña kıldı tecellā

7. Cihān içre mekānsız kıldı Baḥrī

Cemi‘ varlığın kıılınca yağma

12.⁵

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. İriştim seyr-i billāha yoğ oldı lā ile illā

Boyandı reng-i tevḥīde cemī‘ varım kılup nī‘amā

2. Zuhūr idüp “ve yebkā” dan şıfāt-ı Hākla büründüm
Bu şüret ile göründü beni fehm itmedi a‘mā
3. Beni fehm eylemekdür Hākķı bilmek aç gözün ğāfil
Benim bil mazhar-ı tām zān ü evsāf fi‘l ile esmā
4. Benim zāhir benim bāṭın benim “kābe kavsi ev ednā”
Hüviyet perdesiñ aç gör benim ol maķşad-ı a‘lā
5. Ben ol Bahreddīnim baḥr-ī vücūduma olup gavvāş
Çıkarup mülk-i nāsūt içre şaçdım dürr-i bī- hemtā

13.⁵

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Āḥ bugün bir teşne-i sūzāna oldum mübtelā
Başıma zindān olur arz ü semā ‘arş ü şerā
2. Çün su’āl itdim dile bu ḥayrete bā‘iş nedir
Der a ğāfil lāle-reng oldı zemīn-i Kerbelā

3. Söyledim neden kızardı ol zemīn-i muḥterem
Der şehīd oldu o vādīlerde dürr-i Muṣṭafā
4. Ben didim nā-ḥāḳ mı şehīd eylediler anları
Der o ma‘şumlarda zān ider misiñ nefis ü hevā
5. Ben didim bu māddeniñ tafşīlini eyle beyān
Didi Baḥrī ḥarf ü şavtla fehm olunmaz mācerā

14.⁶

fā ‘ilātūn fā ‘ilātūn fā ‘ilātūn fā ‘ilūn

1. Bülbül-i esrār-i ‘aşḳım gül‘izārım Muṣṭafā
Düldül-i ma‘nā vücūdum şehsüvārım Murtażā
Dürr-i Zehrāyım baña faḥrim durur ḥayru’n-nisā
Dīnim İmānım Ḥasan ile Ḥüseyn-ı Kerbelā
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillah benim Āl-i‘Abā
Dāḫil-i vaḥdet-serā oldum olup maḥz-ı rızā
2. Beklerim yā Rab vilāyet maḥrem-i ‘irfāneyim
Gözlerim ādāb-ı ceddım ḥādım-i sultāneyim
Vāriş-i Zeynū’l-ī‘Abā hem ḥāmil-i Kur’āneyim

Eylerim da‘vet bu kavmi rehber-i insāneyim
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillāh benim Āl-i‘Abā
Dāḥil-i vaḥdet -serā oldum olup maḥz-ı rızā

3. Şah-ı Bākır dūrriyüm andan giydim nisbeti
Ca‘fer-i Şādık benim n’oldum kemāl-i ref‘eti
Eyledim i‘lān biḥamdillāh rumūz-ı vaḥdeti
Kāzımü’l feyz oluben buldum cihānda şöhreti
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillāh benim Āl-i‘Abā
Dāḥil-i vaḥdet-serā oldum olup maḥz-ı rızā

4. Şahı Alī **Rızā Takī bā- Tākki** şemsi gönül
Anlar ile rūşenā her ān olur zulemāt-ı dil
Şāh Hasanü’l ‘Askerī ‘ālemleriñ sultānı bil
Ben o Mehdīyim beni ta‘mire gönderdi Ḥalīl
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillāh benim Āl-i‘Abā
Dāḥil-i vaḥdet-serā oldum olup maḥz-ı rızā

5. Muştafā ü Murtażā verdi şecāat rāyetiñ
Oḳuyup “naşrun minallāhi ve fetḥün” āyetiñ
‘İlm-i esrār-ı Ḥudā olsun diyüben da‘vetiñ
Şardılar Bahreddīn’iñ başına dehriñ āfetiñ
Cedd-i ā‘lāmdır biḥamdillāh benim Āl-i‘Abā

Dāhīl-i vaḥdet serā oldum olup maḥz-ı rızā

15.⁶

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Ey gönül derd ile añla dem-be-dem
‘Ālem içre kalmadı hemdem saña
Sırrını fāş etme hıfz eyle müdām
Yok durur ḥalk içre hiç maḥrem saña
2. Kıl tecerrüd māsivādan ‘aşk ile
Gir serāy-ı Hūya faḫr ü faḫr ile
Bul beḳā-ender-beḳāyı zevk ile
Ol zamān dirler hemān Edhem saña
3. Kıl Kitābullah’ı kendine mu‘īn
Hışn-ı tevḥīde girüben ol emīn
Eyle tekml-i sülük ḥaḳḳe’l-yakīn
Ola hüzn ile keder ḥürrem saña
4. “Festakim” emriñ gözet her rüz ü şeb
Görmeyesin dü ‘ālemde ta‘ab

Eyle pāk dil hānesinden ğayri hep

Vāridātullah ola mülhem saña

5. Her nefes biñlerce şükr it Baḥriyā

Qıldı iḥsān bī-bedel ni‘met Hudā

Şeyḥ Cemāleddīn‘e kıldıñ iḳtidā

Ta‘lim itdi sırrı ol a‘lem saña

15.⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Sende dīn yoḳ ben ĩmān arzu idüp geldim saña

Baş u cān virüp canān arzū idüp geldim saña

2. ‘Aḳl ü fikrim zevrakiñ ğarḳ eylediñ ‘aşḳ baḥrine

Ben ise emn ü emān arzū idüp geldim saña

3. Mekr ile yaḡmaladıñ elde olan hep varımı

Almaḡa kenz-i nihān ārzū idüp geldim saña

4. Qılmadı ‘ilm ü ‘amel zühd ile taḳvādan eşer

‘İlm ü pinhānı ‘ayān arzū idüp geldim saña

5. alması gizli ‘ayān Baħrī’de dīn ile īmān
Gizli sırlardan nişān ārzū idüp geldim saña

16.⁷

fa‘ilātūn fa‘ilātūn fa‘ilātūn fa‘ilūn

1. Her nazarda biñ tecellīler Ğafūr eyler baña
Şükr ü minnet luṭf u iħsānlar Şekūr eyler baña.
2. Tā ezel dostum ile eyledigim ‘ahd üzreyim
Ahdime şābit-ķadem sırrı u Şabur eyler baña
3. Her nefes biñlerce ‘ālem seyr idüp geçmekte dil
Der ‘akab biñ ‘ālem-i kübrā zuhūr eyle baña
4. Beyt-i dil oldu tecellī-hāne-i zāt-ı eḫād
Ol tecellī vāritından huṭūr eyler baña
5. Farķ u cem‘ keşrele vahdet maḫv olup Baħrī-gedā
Cem‘ ile cemī‘ül cem‘ içre huṭūr eyler baña

fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilün

1. Enbiyānıñ kıble-gāhıdır Muḥammed Muştafa
Evliyānıñ secde-gāhıdır Muḥammed Muştafa
2. Çün zühür ol oldu baḥr-i nūrı ol şāhıñ
Bī-ḥurūfuñ ḥitāb-gāhıdır Muḥammed Muştafa
3. Zāt-ı pākiñ kıldı mir’āt zātına Rabbü’l eḥād
Ol Ḥudānıñ cilve-gāhıdır Muḥammed Muştafa
4. Mülk-i “ev edna” aña ihsān olundu sırr ile
‘Ārifānıñ seyr gāhıdır Muḥammed Muştafa
5. Mesleki raḥmet hidāyet sünneti luṭfu kerem
Baḥriyā pūşt u penāhīdir Muḥammed Muştafa

Harfü’l bā

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bu vücūdum derd ile oldı Һarāb-ender-Һarāb
Һasret-i furkatle içtim sem-i katil bir Һarāb
2. Ol Һarāb-ı zehr-ālūd yıktı cismim Һehrini
Gül-firāş oldı gönül hem de vücūd oldı Һerāb
3. Cānda cānānım bu mülkü terk idüb erdi Һaḫ'a
Ben bu keşret 'āleminde cism ü cān kıldım kebāb
4. Ümmet-i merḫūma mürşid-i vücūdu cevheri
"İrci'ī" remzile aña Zü'l-celāl kıldı Һiḫab
5. Ağla Baḫreddīn-gedā bu derd ile her rüz ü Һeb
Tā seniñ daḫi vücūduñ ḫüzn ile olsun Һarāb

19.⁹

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Pīr elinden zevk ile içtim Һolu Һolu Һarāb
Bu vücūdum Һehrini başdan başa kıldı Һarāb

2. Mest ü hayrānım ki bilmem dünyā vü ‘ukbā nedir
Dost tecellīler idüp ref’eyleyeliden niķāb
3. Yaķdı yıķtı mülk-i cismim cānımı maķv eyledi
Bu cihān külhān olup hem cigerim oldu kebāb
4. Çün tecellī eyledi her zerrelere şems-i zāt
Lāhut oldu cümle ‘ālem kalmadı zerre hicāb
5. Lā-meķān içre niķānı nābedīdir Baķrī’niñ
Bu cihān içre zuhūrun şüphesiz mişl-i serāb

20.⁹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Baķri dil cūş eyleyüp kıldı ‘ademden fetķ-i’ bāb
“Küntü kenz” muķabbetiñ izhār idüp dil bī-hicāb
2. Ħarf ü şavtdan gizlice bu Ħaķī bī derdim raķm idüp
Çünkü ol ‘ahde vefā eyler hemān mişli şerāb

3. Ben dedim muhabbet bilmez ister Һarf ü şavt
Ol dedi nār-ı muhabbetle yanup olsun kebāb
4. Ben dedim maḥfī tākat gerek yanup kebāb olmaqlığa
Ol didi zenb-ı vücūduñ maḥv idüp ҡalur serāb
5. Ben daḥi “inne’l-meveddet” sırrıñ ızhār eyledim
Çünkü Baḥreddīne “fi’l-ḳahri iḥyā” der kitāb

21.⁹

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Bir devāsız derd ile iñler bu göñlüm rüz u şeb
Bir kez āh etsem yanar baştan başa Şām u Haleb
2. Ol nigārıñ ‘aşkı zabt itdi vücūd iqlimini
‘Aql ü fikrim zevraḳı yollarda ҡaldı şöyle hep
3. Laḥza rāḥat itmeyüp cān atmaḳ ister kūyuna
Dü cihānı ser-te-ser virsen eger ҡılmaz taleb

4. Bir za‘îf mûrum o şâhîñ hâk-i rāhında hemān
Cān ü başumdan geçüp meydāna koydum şöyle hesap
5. Merḥamet kıl ey güzel ḥizb it civāra kemteri
Rûy-siyāhîñ Baḥriyā ol ḥāke sürer mi ‘aceb

22.¹⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. On sekiz biñ kā’ināt oldı serāb-ender-serāb
Kalmadı bir zerre bāt oldı serāb-ender-serāb
2. Çaldı ṭabliñ “küllü men ‘aleyhā fān” sırrı bugün
Ref’ olup hep mümkināt oldı serāb-ender-serāb
3. Benligim çıktı aradan ben beni buldum yine
Zir ü bālā mülkiyāt oldı serāb-ender-serāb
4. Cümleye maksūd olan mülk ü beḳā şulṭānıyım
Bu vücūd-ı cüziyyāt oldı serāb-ender-serāb
5. Baḥr-i lāhūt oldı sırrım sūretā insānım

Cümle ef'āl ü şifâṭ oldı serāb-ender-serāb

23.¹¹

Harfū't-tā

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Muḥammed Muştafā ḥaḳḳı ilāhī varımı maḥv it
‘Alīyyü'l-Murtażā ḥaḳḳı ilāhī varımı maḥv it
2. Alup hep varımı ğarḳ eyle ‘aşḳ deryāsına yā Rab
Hemān ḥayru'n-nisa ḥaḳḳı ilāhī varımı maḥv it
3. Geçüp dünyā vü‘uḳbbādan enis et rūḥımı ‘aşḳa
Ḥüsn-i ḥulḳ-ı Rızā ḥaḳḳı ilāhī varımı maḥv it
4. Daḫi ruḥ perdesiñ gel şehid it zātına ḳārşu
Ḥüseyn-i Kerbelā ḥaḳḳı ilāhī varımı maḥv it
5. Bu keşretten şoyup sırrımı vaḥdetde beḳā buldur
‘Alī Zeyne'l - ‘Abā ḥaḳḳ-ı ilāhī varımı maḥv it

6. Dem'ā-dem derdini gönümde müzdād it ki 'aşkı eylesün
İmām Bākir Şehā ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
7. İmām-ı Ca'fer-i Şādıqtan aldım ders-i 'irfānı
O rāhı rehnüma ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
8. Bu kemter maḥremiñ şāh-ı Mūsa Kāzm'a çākerdir
'Alī Mūsā er-Rizā ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
9. Takīdir şāh Muḥammed serveridir ehl-i 'irfāniñ
Kerem kıl şāh-ı Naqī ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
10. Revā kıl ḥācetim yā Rab Ḥasan el-'Askarī ḥaqqı
Daḥı şāhib-livā ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
11. Bu günde çārede ma'sum gibi bil ben de mazlūmum
O nesl-i bā-safā ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it
12. Ğubār kıl zīr-i pāy-ı ehl-i beyt-i Baḥriye luṭf it
Amān āl-i 'Abā ḥaqqı ilāhī varımı maḥv it

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Fūrkat içre vuslatı kılma taleb 'aksiñ gözet
Vuşlat içre 'aksiñi görmek muhāl vaslı gözet
2. Kılma bī-hūde havā şahrālarında cūst ü cū
Faşlı bir zıll-ı hayal inşāf idüp aslıñ gözet
3. Oğumak ise murādıñ 'ilm-i esrār-ı Hudā
Zenb-i cismiñ fenā-ender-fenā maşvıñ gözet
4. Mecma' u'l-baħrin vücūdun ka'rına girdir çıkar
Hayret-ender-hayretiñ cem'le eyleyüp şahviñ gözet
5. Kıl vücūduñ kâfını 'anķā-i lāhūta mekān
Cem' ü farķı bilmeye Baħrī cem' ile cem'iñ gözet

25.¹²

1. Toğdu bugün şems-i vahdet
Oldı 'ālem ğarķ-ı ni'met

CuŖ itdi deryā-yı raḥmet
Çıķdı ara yerden zulmet
Yazdı levḥa kilik-i ķudret
Merḥabā Ŗāḥib-i ḥikmet

2. Ol Ŗāḥib-i luṭf ü ‘aṭā
Kıldı dārını rūŖenā
Oldur cihāna rehnümā
Tezyīn oldu ‘arŖ ü Ŗera
Yazdı levḥa kilik-i ķudret
Merḥabā Ŗāḥib-i ḥikmet

3. Ŗāçı “velleyl ü vedduha”
Yüzü anıñ bedr-i dücā
Yüzi oldu nūru’l verā
İsmidir Aḥmed MuŖtafā
Yazdı levḥa kilik-i ķudret
Merḥabā Ŗāḥib-i ḥikmet

4. Oldur ĩcād-ı kā’ināt
Nūrla kā’im mevcūdāt
Ŗubḥ ü mesā hep mevcūdāt

‘Aşkla derler es-selā
Yazdı levha kilik-i kudret
Merhabā şāhib-i hikmet

5. Yolunda cān vir Baḥriyā
Salāt her an vir Baḥriyā
Uşşāka şān vir Baḥriyā
Cürme hazān vir Baḥriyā
Yazdı levha kilik-i kudret
Merhabā şāhib-i hikmet

26.¹²

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Hüdāyā bābıña geldim kamu nokşānımı setr it
Şıgındım rahmetine bī-ḥesāb ‘işyānımı setr it
2. Yüzüm yok ḥālimi ‘arz etmege yā Rab sañā ma‘lüm
Hemān eltāf ü rahmet baḥrine bu ‘ācizi ğarḳ et
3. Nār-ı ‘aşkla cürm ü ‘isyānım habībiñ Muştafā ḥaḳḳı
Hem ol sultān-ı kevneyni o günde şād ü mesrūr it

4. Beni ‘afv eyleyüp düşlerini memnun kııl yā Rab
‘Adū-yı ekberîñ iblīs-i pür telebbüsi maḥzūn it
5. Şıfat-ı nā-sezāmi luṭf idüp yāḳ nār-ı ‘aşkıñla
Bu Bahreddīn-gedāyı ahsen-i şūr ile ḥaşr it

27¹²

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Muḥammed Muştafā ḥaḳḳı efendim ḥālîme raḥm it
‘Alī-yi Murtażā ḥaḳḳı efendim ḥālîme raḥm it
2. Beni sūzān eden ‘aşḳ-ı Huda sevdā-i peygamber
Amān ḥayru’n-nisa ḥaḳḳı efendim ḥālîme raḥm it
3. Bugün hicrān ile nūş eyledim bir **sem ḳatil men**
Ḥasan el-Ḥulḳ-i Rızā ḥaḳḳı efendim ḥālîme raḥm it
4. Bu ḥasretle ḥayātımdan memātım yaḥşidir şāhım
Ḥüseyn-i Kerbelā ḥaḳḳı efendim ḥālîme raḥm it

5. ‘Acāyip derdiler ğayriye minnet iktizā itdi
‘Alī Zeynel ‘Abā haqqı efendim hālime rrahm it
6. Bu derddir baña ihsān oldı nūr-ı Ahmed’den
İmām-ı Bākir Şehā haqqı efendim hālime raḥm it
7. Olunmaz ḥarf ile tā‘rīf imām-ı Ca‘fer gibi sırrım
İmām Mūsā el Rıza haqqı efendim hālime raḥm it
8. Nice biñ derd ile āh eylesem efzūn olur ‘aşkıım
‘Alī bin Mūsā haqqı efendim hālime raḥm it
9. İlāhi şāh Takī’niñ ‘aşkıına maqşūduma irgür
‘Ali Tāki Hudā haqqı efendim hālime raḥm it
10. Baña dāreynde devlet menzil-i maqşūda irmektedir
Ḥasan ‘Askerî Zeka haqqı efendim hālime raḥm it
11. Bu derdi baña sen verdiñ yine dermāniñ ihsan kııl
İmām şāhib livā haqqı efendim hālime raḥm it
12. Bu Baḥr-i bī-kese dermān irişdir ma‘sumān ḥafı
Daḥi Alī ‘Abā haqqı efendim hālime raḥm it

27.¹⁴.

Harfû's-se

1. İster isen yāhū Hakkı bulmağı
Zuhūra rāhī ol hiç yoktur 'abes
'Ārif-i billah olup beķā bulmağı
Zuhūra rāhī ol hiç yoktur 'abes
2. Ğayri yoktur ara yerde birāder
Cümlesi birdür 'ibretle baķ gör
Hüsnuñ şerhidir eşya dedigin
Zuhūra rāhī ol hiç yoktur 'abes
3. Her biri bir sırra mazhardır lā-şek
Zuhūr itmiş giyip her biri bir renk
Dime yāhū kimi şecer kimisi senk
Zuhūra rāhī ol hiç yoktur 'abes
4. Oķu 'ilm-i ledün dersini tırma
Bī-ħüde keşretde koşup yorulma
Gir vaħdet dārına yabānī olma
Zuhūra rāhī ol hiç yoktur 'abes

5. Bu Bahreddin-gedā şām ü seherde
Düşmüş izhârı güç çâresiz derde
‘İbret gözüyle bâķ ağla vü esfelde
Zuhûra râhî ol hiç yoktur ‘abeş

28.¹⁵

Harfî'l-cim

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. Bu emânet kışşasın fehm eyleyüben gözüñ aç
Eyle icrâ hükmünü tâ-kim olasıñ başa tâc
2. Giydigiñ libâs-ı maħfî soyup mücerred olsa
Ġayri yüzden bulamazsıñ zaħm-ı ‘aşķa bir ‘ilâc
3. ‘Aħdine eyle vefâ kırtar ħařardan cânıñı
Mâsivâyı terk eyle firâr idüp Allâh’a kaç
4. Şeħr-i lâhûta ulaşdır cevher-i insânıñı
Ĥaķ ile ħaķķe’l-yakîn sırrından olur imtizâc

5. Varlık ile birlik olmaz Bahriyā hiç ola gör
İster isen bir nefeste ma‘nevī iki mi‘rāc

29.¹⁵

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Aḥmed-i Muḥtāra Ḥaḳ’ıñ bir ‘azīm iḥsānı tāc
Mülk-i lāhūtta belā şavt kıldığı lisānı tāc
2. Ya‘ni maḥv u muṭlaḳ olunca Muḥammed Muştafā
Bul beḳā deyü Ḥudānıñ emr ile fermanı tāc
3. Çun beḳā yüzünde ‘abd ile mülk-i nāsūta
‘Avdet idince elinde hüccet ü burhānı tāc
4. Da‘veti āsān kılmak üzre ḥāzret-i Aḥmed’e
Vaḥy inzāl buyuruban eyledi Furḳānı tac
5. Emr-i Ḳur’ān dersin ḥasā’il eyle cāmi‘ otuğın
Fevḳini çar terk eyle itdiler şānı tac
6. Bil şerī‘atla ṭarīḳat ma‘rifet hem haḳīḳat

Cümlesini cāmi‘ olmaz nokṭa-i pinhānı tāc

7. Derin elifi derin kitāb hem derin maḳāmı şerḥ ider

Vasaṭında ki sekiz kıṭa şıfaṭ raḥmān tāc

8. Ḥaşn-ı tevḥīddir devāir ḥalḳa-i ḥışn-ı ḥaşīn

Sırr-ı billāhda ḳılar ḥaḳḳe’l-yaḳīn īmān tāc

9. Yirmi sekiz elifi şāriḥ ḥurūf-ı aḳdesi

Mazḥar-ı ‘ādād-ı ehl-i beyt mecm‘uānı tāc

10. Onlara ḳılmaḳ muḥabbet mūmine vācibdir

Yirmi dall-ı ve zel ḳurbi ḳılur tıbyānı tāc

11. Seyr insānı ider remz-i ṭabaḳātıñ zihileri

Ḥazerāt-ī ḥamseyi şāriḥ ḳamu remzānı tāc

12. Ḥamseyi Ali ‘Abādır her ṭarafdan manḳari

Bu rumūzı feḥm iden bilür nedir seyrānı tāc

13. Hem ‘imāmesi beyāz olsa cemāliñ mazḥarı

Remz ider siyāḥ celāl ḥazarın subḥānı tāc

14. Yeşil olursa kemâldır didiler ehl-i kemâl
Her cihetten hayrete bâ'is durur elvân-ı tâc
15. Hem seyyal biz alâmetdir gözün aç gör ahi
Vaħdete da'vet içündür **** insân-ı tac
16. Zâhidâ zan itmege tâc-ı zînet bâ'is olur
Enbiyâ vü evliyânîñ fakr ile faħr *** tâc
17. Aħmed-i Muħtar 'Alî el Murtażâ keyd yer ü
Bu tarîķle ser firâz kıldı cemî' pîrânı tâc
18. Ol nesebden ced-be-ced bil geldi Şa'bân-ı velî
Eyledim afâķa i'lân şevket-i Şa'bânı tâc
19. Ol ki vârişlerine virdi faħr-i sünnti
Anane ile bu deme irdi usûlu erkânı tac
20. Aña vâriş olmaĝa ħalb-ı selîm olmaķ gerek
"Sümme fetü sümme fetü" kân-ı tâc
21. Hem şifât-ı Haķla baķî olmak ister lâ-cerem
Taħt-ı itlâķa cülusu itmektedir bil şân-ı tâc

22. K tbiyetle ser-fir z olsa ‘al met d kmedir

Mülk-i ma‘n  tahtınıñ anı kılur sult n-ı t c

23. Fakr-ı fahri devletine irecek ha ke’l-yak n

Eyledi Bahreddin’e ihs n Őuk r c n nı t c

30.¹⁷

Harf ul-h 

f ‘il t n f ‘il t n f ‘il t n f ‘ilün

1. Ey gönül sırr-ı Hud  b bına ‘aŐdır mift h

‘ Ők n ‘aşkıyla Őadr-ı  albi olur inŐir h

2. ‘AŐk  ile y  ah  r h-ı muhabbete del l

Nefs elinden  urtulup bulma  dilersen fel h

3. A  gözün ‘ayne’l-yak n sırrına  ani‘ olmayup

Vahdet-i Ha k  bu keşret ‘ leminden  l iz h

4. İster isen bulma  fark içre cemi‘ b -g m n

Z kir ol m nkire ir sa’y eyleyüp a sam Őab h

5. Bu yola kılmak sefer gāyet vahīmdir Baḥriyā
Sālim olmak ister isen tevḥīdi eyle silāh

31.¹⁸

Ḥarf el-ḥā

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Rāh ḥaḳıñ rehber ü üstād şeyḥ
Ṭālīb-i dīdārlarıñ irşād şeyḥ
2. “Men ‘aref” sırrıñ tıyurmak ‘āşıka
Muṭlaḳa lāzım aḥī imdād-ı şeyḥ
3. Ṭab‘-ı sālikten ta‘alluḳ ḥaşasıñ
Ref‘ ider zīrā anıñ celādı şeyḥ
4. Līk kāmīl olsa mürşid ṭalibe
‘Āḳıbet ḳalbi olur ābād şeyḥ
5. Baḥriyā hep varlıgıñ maḥv eyle ki

Hâkim olsun cismine murâd-ı şeyh

32.¹⁸

mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ûlün

1. ‘Âşıkıñ cismi içre cānıdır şeyh
Vehm-i cānından öz cānānıdır şeyh
2. Vücūdı mülküne hâkimdir ol
Göñül şehirinde çün şulţānıdır şeyh
3. Vücūdı zerresiñ şemse irgürür
Hudāniñ kullara ihsān şeyh
4. Oқudur ‘ilm-i esrārı bilā-yı savt
Hāķīķat ‘ilminiñ bil kānıdır şeyh
5. İriştiñ mürşid-i Loķmāna Baħrī
Kamu derdlüleriñ dermānıdır şeyh

33.¹⁹

Harfu’d-dāl

mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

1. amu dertlilere dermān Muammed
arāib sırlara burhān Muammed
2. Bu mevcūdāt cism-i insānadır cān
Cemī‘ cānlara cānān Muammed
3. Eer terifiñ olmazsa sarāyā
Vücūd bulmazdı bu eyvān Muammed
4. Buyurdu anına “levlāke levlāk”
Kemāl-i luf ile Ramān Muammed
5. Bu Bareddīn apuñda zār ü giryān
ılıp dir her nefes īmān Muammed

34.¹⁹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Mücrim ü bī-areyim āh pīr sultānım meded

‘Aşkla bî-çāreyim āh pīr sulṭānım meded

2. On sekiz biñ ‘ālemi maḥv itdi sırr-ı vaḥdeti

Ṭālib-i esrāreyim āh pīr sulṭānım meded

3. Vech-i Bākī ile çün geçtiñ velāyet tahtına

Zīr-i pāy-ı ğubāreyim āh pīr sulṭānım meded

4. İns ile cinne delīl olduk ṭarīḳ-i ḥazret

Ṭut elim nā-çāreyim āh pīr sulṭānım meded

5. Hātem-i pīrānesiñ rāhiñ beḳā kıldı Hudā

Rāhına seyyāreyim āh pīr sulṭānım meded

6. Sürilür erkān-ı ‘aşkıñ tā kıyāmet ḥaşre dek

Şevkle cān nisāreyim āh pīr sulṭānım meded

7. Sanki mümkün mü ki Baḥreddīn-gedāyı tavşīf ide

Līk mişāl-i müreyim āh pīr sulṭānım meded

35.¹⁹

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ülün

1. Vücūd mülkünde şultānım Muḥammed
Göñül şehrinde miḥmānım Muḥammed
2. Başımda tac idindim ḥāk-i pāyiñ
Devāsız derde dermānım Muḥammed
3. Vişāl bağçesiniñ seniñ bülbülü benim
Ve dem-ā-dem zār ü efgānım Muḥammed
4. Muḥammeddir ‘adem şehrinde ‘anḳā
Beḳādır tāvusı cānım Muḥammed
5. Bu Bahreddīn-gedā fāni olunca
Gidüp cān ḳaldı cānānım Muḥammed

36.²²

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Tul‘ūñ yā Rasūlallāh muhaḳḳaḳ şems-i ma‘nadır
Vücūduñ cāmi‘-i esmā olup zatiñ mesmān
2. Sarāy-ı “İlī-maallah” ḥalvetiñdir her dü ‘ālemde
Bilā-şek sırr-ı “ev ednā” ya muzāf ferd ü Niḥādır

3. Fenā fillah ile bulduñ hayāt-ı cavidān lā-şek
Şıfat-ı zān **billhassıñ** bu nükte bir mu‘ammadır
4. Elīfıñ Aḥmed-i Muḥtār mimiñ Maḥmūd-ı cān cāmid
Ve dālıñ maşdar-ı ādem cemāliñ beyt-i ‘ulyādır
5. Vücūdun nüsha-i kübrā oluben ḳalbiñ “ev ednā”
Bu Baḥreddīn-gedā ihsān diler bābıñda ednādır

37.²²

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ḳaşlarıñ miḥrābına ḳıldım sücūd
Noḳtadır mābeyni yok anda ḥudūd
2. Sırr-ı “ev ednā” duyur ol noḳtaya
Sırrına irmez anıñ ehl-i şuhūd
3. Çün şıfātıñ süre-i seb’al meşānī
Ol bilür kim fetḥ olur mülk-i vücūd

4. Vechine yazmasın “Fātiḥā sūresi”

Yıktı ‘aşkıñ şehri dili ḥod-be-ḥod

5. Ḥaṭṭ ü ḥālīñ Baḥrī’niñ biñ mekr ile

Çıldı yağma varlığıñ sırr-ı Vedūd

38.²²

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Şems-i zātı zerresidir bu zuhūr-ı “lāyu‘ad”

Baḥr-i imkân içre zāḥirdir kemālim bī ‘aded

2. Bu zuhūrum şiddeti olmuş yine bañā ḥicab

Fi‘l ü evşāfımdurur “lā raybe fih” zātıma sed

3. Ben ḥaḳım sırr-ı hafā içre oldum cānısın

Varlığıñ maḥv eyleyüp kaldım hemān “küfüven ehad”

4. Vāḥid benimle ṭoludur zamān ile mekân

Evvel āḥir yok baña dā’im benim mi “hayyal ibād”

5. Zāḥir ü bāṭına zuhūr iden benim bil Baḥriya

Ġayr-i lā benden diger ancak benim ferdü's-Şamed

39.²²

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. N'oldı ey dil yine yandı ser-te- ser mülk-i vücūd
Şāh Huseyniñ kışşasıñ 'ayn-ı gönül kıldı şühūd
2. Nicedir ol kışşa bildir sen bize ey meḥ-likā
Dir nice ta'rif edem bu madeye yoktur ḥudūd
3. Ḥarf ü şavt u 'aql ü fikr bu nükteyi olmaz muḥiṭ
Bu muşībet ḥikmetiñ ancak bilur Rabbü'l –vedūd
4. 'İlm-i ḥādiş nice idrāk eylesün bu kışşayı
Ḥayretinden ins ü cinn mest bi-mecāl kıldı sücūd
5. Ehl-i beytiñ sūzudur Baḥreddīn'i eden kebāb
Şad-hezār olsun selām her birine mişl-i uḥūd

40.²³

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Bihamdillah bugün meydānda cevlān eyledi tevḥīd
Göñül şehrinde Ḥaḳ'tan ğayrıyı vīrān eyledi tevḥīd
2. Çeḳüp seyfiñ kamu kırdı zimāmım koymadı dilde
Olup nuşret müyesser rūḫı şulṭan eyledi tevḥīd
3. Göñül meserretde meḫr oldı zāhir hükm eder şimdi
Ne devletir o mülke emr ü fermān eyledi tevḥīd
4. Ne varsa nefsi emmāreye yārdımcı olan aḫlāḳ
Ḳamusuñ yaḳtı baştan başa sūzān eyledi tevḥīd
5. Eger Baḫrī bu tevḥīde irişdinse saña ğam yok
Ki zīrā cümle **dertlülere** dermān eyledi tevḥīd

41.²³

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bir ḳara yüzlü faḳīrim meded Allāḫ'ım meded
Mücrim ü 'āsī hakīrim meded Allāḫ'ım meded

2. Şüretâ gören beni ehl-i saâdet zan ider
Ma‘nide hor ü zelîlim meded Allâh’ım meded
3. Yâ illaḥi sen ki şettâru‘l uyubsuñ luft ile
‘Aybımı setr it rezîlim meded Allâh’ım meded
4. El-amân ey padişâh-ı “kûn fekân” kııl merḥamet
Dürlü emrâzla saḳîmim meded Allâh’ım meded
5. Lik kıılmaz Baḥriyâ kat‘-ı ümîd bir vecḥle
İ‘tikâdında metinim meded Allâh’ım meded

42.²³

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. Derd u hicrâna bugün âh baḥr-i derdim baḥr-i derd
Ḥâlîme dost olsun âgâh baḥr-i derdim baḥr-i derd
2. Gelmemiştir ‘âleme bir ben gibi derdlü faḳir
Hem de Ḥayy gelmez de vallah baḥr-i derdim baḥr-i derd
3. Meger ḥaḳ dostuñ civârından meni kııldı ba‘îd

Kimseyi kılmason Allah baħr-i derdim baħr-i derd

4. Cānıma kār itdi fūrķat inlerim şām ü seħer
Merħamet kıl ħālime şāh baħr-i derdim baħr-i derd
5. Baħr-i derde ġarķ idüp dostum dedi Baħrī baña
Derdini maħv itdi baķ baħr-i derdim baħr-i derd

43.²⁴

Harfu'l-zel

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Fehm ü mekrinden ahī saña kıldım el-ıyāz
Kıl tecellī-yı cemāl bu seħr-i gönlüm ola şāz
2. Māsivā-yı 'aşķını levħ-i dilimden pāk idüp
'İlm ü 'irfānıñ ahī ser-te-ser gönlüme yaz
3. Cümle varlığı baħr-i zātına ġarķ eyleyüp
Şerbet-i vaşlıñ ile bu aħķarı kıl iltizāz
4. Kıl 'aķā sırr ü "yebka" dan beķā-yı lā-yezāl

Kendi varlığını bu cism ü cânım içre kıl nifāz

5. Ben beni terk eyleyüp girdim kıbābıñ tahtına
Bu ğayri-yi bī-nevā Bahreddīne sensiñ me‘āz

44.²⁴

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

1. Luṭf ü mürüvvet kapusuñ fetḥ eyleyüp kıl beni şāz
Vech-i cemāliñ perdesiñ ref‘ eyleyüp kıl beni şāz
2. Yā Rabbenā sensiñ reşīd sensiñ yine saña mürşīd
Benligimi kıl bedīd maḥv eyleyüp kıl beni şāz
3. Kullar saña nice vara hem nice toĝru yol bula
Senden saña bu kemteri cezb eyleyüp kıl beni şāz
4. Ācizligim‘arz iderek geldim İlāhī kapuña
Gel luṭfla noḳşānımı setr eyleyüp kıl beni şāz
5. Ef‘āl şifātıñ zātına ğark eyle bu Bahreddiniñ
Sokr ile şaḥvım beynini cem‘ eyleyüp kıl beni şāz

45.²⁵

Ḥarfū'r-rā

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bilmek istersen beni ceddindir āl-i Rasūl

Rāhlarında cāna minnet eyleyüp kılmam kuşūr

46.²⁵

1. Bülbül-i şeydā Ḥalvetīlerdir

Her gül-i ra'nā Ḥalvetīlerdir

2. Şām u seherde zikirile kā'īm

Terk iden sivā Ḥalvetīlerdir

3. Zākir ü mezkūr nidügin bilen

'Ārif ü dānā Ḥalvetīlerdir

4. Cümle cānı maḥv idüp zātda

Maḥz-ı mu'ammā Ḥalvetīlerdir

5. Şehr-i 'ademde ma'dümdür Baḥrī

Sırr-ı hüveydā Ḥalvetīlerdir

47.²⁵

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Derd-i derūnum feḥm iden ol derdimiñ dermānıdır
Mülk-i vişālim seyr iden zan serimiñ miḥmānıdır
2. Sırrım olup ḳudsī 'adem mülkine sulṭān ser-te-ser
Ol mülke kim başa kadem cümle cihāniñ cānıdır
3. Gel şavm u sivāyı ṭutup 'īd-i vişāle ir begim
Ol bezme dāḥil kim olur her cānın cānānıdır
4. 'Āşḳ iseñ dosta eger var cān ü başıñ terkiñ ur
Çāk eyle varlık cāmesiñ 'ārifleriñ erkānıdır
5. Gel adem-i ma'nādan al ders-i ledünnī zāhidā
Bu Bahrı kemterde hemān ol cevheriñ dükkānıdır

48.²⁵

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Derd-i ‘aşkı̇m deryā mişāl coşkı̇ndur
Her bir kı̇atreleri boydan aşkı̇ndır
2. Göñül hayretlere düştü dert ile
Otağı̇ndan göñül kı̇uşı uçkı̇ndır
3. Bu derd ile şubh ü mesā yanar dil
Sivā sevdāsından şimdi kaçkı̇ndır
4. Kı̇ays-veş şahrāya düştüm ‘aşkı̇le
Emr ü nehyi tutmaz göñlüm bıçkı̇ndır
5. Rāh-ı Hudā-bān ihtiyar itdi
Baħri-gedā derd ü ğamla şaşkı̇ndır

49.²⁶

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Hicr içinde eyledim vişaliñ temennī şad-hezār
Ol sebepten nālemiz buldı terakķī şad-hezār
2. Bir ‘acāyıp derd beni āħ iñledir leyl ü neħār
Dem-be-dem feryād ü zār oldu tegannī şad-hezār

3. Leşker-i ‘aşk itdi yağmā şeh̄r-i dili ser-te-ser
Ol h̄arābdan ‘aşka ben kıldım teşekkī şad-hezār
4. ‘Arz-i h̄ālimde baña şāhım budur ‘ādet deyüp
Nāz u istiğnā ile itdi tesellī şad-hezār
5. Maḥv idince dü cihānı derd-i ‘aşk-ı yār ile
Eyledi Bahreddin’e bahs-i tecellī şad-hezār

50.²⁶

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Ben ol ‘anķā-i lāhūtum mekānım lā-mekānīdir
Zuhūr-ı mülk-i nāsūtum vücūdum zıll-ı fānīdir
2. Oķur sırrım kitāb-ı “kenz-i mahfī”den bu esrārı
Baña ḥavf ü ḥüzn yok bu ḥaber bil bī-zebānımdır
3. Baña ef‘āl ü evşāf oldu çün bu cümle’ mevcūd
Qadim varlıgım Hayyu’l ebedle “lā yezālī” dir

4. Bilinmez evvelimiñ evveli zāt-ı hüviyyettir
Bulunmaz āhirimiñ āhiri lā-intihānīdır

5. Olup murāt bu Baħri cihāt naçār-ı ‘aciz
Baķıp kendüzini seyrān ider çün bī-miṣālīdır

51.²⁶

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Ne devletdir ki bir mü’min cihāndan tālib-i Hāķ’dır
Kamuya maķṣad-ı ‘alā olan ol zann-ı muṭlaķtır

2. Velākin şartı ondur bu yoluñ ey ‘āṣıķ ü ṣādıķ
Tokuzudur ḫelāl loķma bu ķavli bil muḫaķķaķtır

3. Biri sā’ir ‘ibādet didi Aḫmed’e ulu Cabbār
Eger yok dirsen ey derviş kitāblarla muṣaddaķdır

4. Bugün yerseñ ḫarāmı Hāķķ yārın ‘adliñ ider icrā
Bilürsiñ ol günü kim cümle iḫķaķ olacaķdır

5. N’olur ḫālın o günde Baħriyā Hāķı ‘ibādın dek çok
Aña göre suālīñ ü hesāb-ı ḫaķķ pek hadden artıķdır

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey sabā şāh-ı şehīdimden baña vir bir haber
Kerbelā'ya uğradıñ mı onda gördüñ mü eşer
Nūr-ı vücūdu tīg-ı a'dā ile şöyle ser-te-ser
Güller açmış kıadd-i mevzūnu gūyā mişāl-i şecer
Nice cūr'et eyledi bu kāra mel'ün Şimr-i har
La'net olsun ol habīşe haşre dek itmem zarar

2. Ol Yezīd-i bed fi'āl bilmez Muḥammed hürmetiñ
Ümmetiyem diyü eyler da'vā-yı nikbetiñ
Zulm idüp yıkdı nübüvvet gülşeniniñ şevketiñ
Şübhe yok bulmaz o zālimler Hudā'nıñ rahmetiñ
Nice cūr'et eyledi bu kāra mel'ün Şimr-i har
La'net olsun ol habīşe haşre dek itmem zarar

3. Şāh-ı dīn mihrāb ü minberdi ĩmān aşhābına
Sırr-ı zatı secde-gāh-ı "lā raybe fih" erbābına
İbn-i Mercān kılmadı hürmet Rasūl evlādına
Kāfir oldu Sa'd'ıñ oğlu tayanup 'inādına
Nice cūr'et eyledi bu kāra mel'ün Şimr-i har

La‘net olsun ol ḥabīse ḥaşre dek itmeme zarar

4. Gör ne mel‘ündür gürüh-i hâ’inullâhı gör
Cîfe-i dünyâ için dîn-i Resûlallâh’ı gör
Cümlesi emr-i Yezîd ile olur dergâhı gör
Bir içim şu virmeyüp sūzân içinde şâhı gör
Nice cür’et eyledi bu kâra mel‘ün Şimr-i ḥar
La‘net olsun ol ḥabīse ḥaşre dek itmeme zarar

5. Bu cefâya olmadı râzî Cenâb-ı Kibriyâ
Kân döker tâ ḥaşre dek billâh Muhammed Muştafâ
Sûfi-i Kevşer iken ‘atşandır el-ân Murtaẓâ
Mâtemiyle çâk çâk oldu dil-i Bahrî-gedâ
Nice cür’et eyledi bu kâra mel‘ün Şimr-i ḥar
La‘net olsun ol ḥabīse ḥaşre dek itmeme zarar

53.²⁷

1. Bâd-ı şabâ bir ḥaber vir
Şâh Hüseyin’im ne hâldedir
Ehl-i beytden bir eşer vir
Şâh Hüseyin’im ne hâldedir

2. Kerbelā'ya uğradıñ mı
Şāh Hüseyn'im gördüñ mü
Bābına yüzüñ sürdüñ mü
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

3. Allāh için olsun şabā
Bir toğru cevāb vir baña
Nicedür Āl-i Muştafā
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

4. Ehl-i beyt āh feryād eyler
'Arş [u] kürsi тұrmaz ağlar
Hāk nice karar eyler
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

5. Ceddi Muħammed Muştafā
Pederi Şāh-ı lā feta
Māder-i bil ĥayru'n nisā'
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

6. Ol vādīde nice hāli
Hāk'dan ĥayri yok ma'āni
Yezīd şarmışın civārını

Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

7. Bir kaçre şu virmez zālīm
Yanar ehl-i beyt-i mazlūm
Şehīd oldu bunca ma'sūm
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

8. Āh iniler kevn ü mekān
Mātem kılar ehl-i ĩmān
Kān döker muhibb hānedān
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

9. Mazlūmān-ı ehl-i beytiñ
Hāline ağlar 'āsumān
Arz ü semā nem-nāk olur
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

10. Sever iseñ Muştafa'yı
Hamse-yi Āl-i'Abāyı
Tut mātem Kerbelā'yı
Şāh Hüseyn'im ne hāldedir

11. Hāsret ile şubḥ ü mesā'

Dem çek cigerden dā'imā
Cāniñ fedā kıl Bahriyā
Şāh Hüseyñ'im ne hāldedir

54.²⁸

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

1. Muḥabbet bağıniñ bülbüllerine
Yetürdüm bu gülşenden eşerler
Ḥaḳīḳat rāhiniñ meftunlarına
Getürdüm zülf-i leylādan ḥaberler
2. Muḥabbet şehrine varmaḳ dilersen
Ḳamu aḡyārı yār olmaḳ dilersen
Zulmet-i rāhı nūr ḳılmaḳ dilersen
Uyandırdım şeri'atle fenerler
3. Tevekkül ü kanā'at olsa yoldaş
Olur şabr u taḥammüle bu yol baş
Umūruñ Ḥaḳḳ'a tefviż eyle ḳardaş
Zuhūr eden ḥaḳāyıkdan şemerler
4. İçince 'aşḳ şarābıñ pīr elinden

Olur sālīm amu emrāz dilden
Hudā emrini kim bırakmaz elden
‘Ayān olur añā gizlū hūnerler

5. İdenler Haa Őiddetle muabbet
Vücūdu mav olur ‘aŐıyla elbet
Aılur Őübhesiz bāb-ı hūviyyet
Olur keşf añā ‘ilm-i mu‘teberler

6. Vilāyet Şehrine vāli olurlar
Dem-ā-dem Ha’ı Ha ile görürler
Hakat ādem-i ma‘nā olurlar
Ve “yebādan” geyüp tac ü kemerler

7. Bu Bareddin-i ihvān-ı dīne
Getürdüm uts-i lāhūtı hediye
İder teslīm bu sırrı mahremine
Çıkarup bar-i esrārdan güherler

55.²⁹

1. Gönül bülbül gibi feryād eylersin
Şimdi gülistānlık hāre almıŐtır

Yüz biñ sene şeyh eşiğñ beklersin

Āhır kār āh u zāra qalmıştır

2. Ağlayup beyhüde dökme kanlı yaş
Sür zevkiñ dünyāniñ gel ey din kardaş
‘Aşk yolunda ben de eyledim şavaş
Şimdi hālīm āh bīçāre qalmıştır
3. Bu derdle encāmım nice olur bilmem
Rüz ü şeb ağlarım bir lahza gülmem
Helāk ider bu derd ben iflāh olmam
Da‘vāmız ‘Ādi lü Qaḥḥār’a qalmıştır
4. Cihān içre derdim añlamaz bir ferd
Virmesün bir şahsa Allāh böyle derd
Şeyhim rahmet itmez cānlı hey meded
Merḥamet bize ağıyāra qalmıştır
5. Ma‘nidir disem ḥāfāk-ı şirk olur
Allah birdir ğayri ḥālik yoktur
Bu sırda Baḥreddīn-gedā cān virir
Bu zaḥma merhem Ğaffār’a qalmıştır

fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilün

1. Ey ciger-güşem murādın ind-i Hāk’da maḳdūr olur
Cürmünü ikrār idenler şübhesiz maḡfūr olur
2. Kim ḳadem başsa erenler rāhına ihlās ile
Müşkilāt-ı hall **hākḫakıb** cān u dile **mesrūr** olur
3. Nev‘-i insānıñ ‘azīm müşgili ‘irfān-ı Hudā
Evliyā her ‘aşır için bu hizmete me’mūr olur
4. Dest-i mürşīden şarāb-ı ‘aşkı kim nüş eylese
Maḫv olup hep varlığı varlık añā bil nūr olur
5. Kāmilin mehekki şer-i‘ **Aḫmet’dır** gözüm
Olmasa şer‘ ile ‘āmil ma‘rifetten dūr olur
6. Şehr-i lāhūta varlık olsa takdir-i Hudā
Lā-mekān içre saña her dü cihān mestūr olur
7. Çün vilāyet bābınıñ miftāhı Baḫreddīn’dedir
Mülk-i irşād içre ‘avn-i Hāk ile Manşūr olur

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün feülün

1. Bu emmāre elinden kurtulup āzād olmak
Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister
Anıñ şerḥ ü vücūddan ref‘ idüben beyañ kılmak
Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister
2. İdüp zıkrini ikrār fevt-i fırsat itme bir an
Anıñla iletür kendüsi cānāna cān
Civār-ı ḥāzrete kurbet bulup olmağa mihmān
Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister
3. Devām it bu tevḥīde rüz ü şeb duy emāre mekriñ
Çıkar kalbden hevayī nefsin işgāl ile fikriñ
Eger bulmak dilersen cān içinde zevk-i zikriñ
Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister
4. Vişal-i yāre varmak isteyen ‘aşık muhakak
Yıkup emmāre mülkün dağıda eyleye toprak
Bütün hār ü hasın ‘aşkla kılmāğa ihrāk

Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister

5. Selāmet isteyüben gel dala gör Baḥr-i tevḥīde
Olasın sırr ile çün dār ü'l-emāndır şeh-r-i tevḥīde
Begim olmak dilersen Süleyman mülk-i tevḥīde
Mücerred tevḥīd ister tevḥīd ister tevḥīd ister

58.³⁰

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Aşq-ı yāre düş olalı inlerim leyl ü nehār
Ol zamāndan dü cihān başıma dar oldu dar
2. Çün ezel bilmez idim fūrkatle hicrān nicedir
Nār-ı 'ışqdan bir şerer düştü cigerüm hem yanar
3. Bu fiğānımla cihān doldu tamāmen ser-te-ser
Lā-cerem sayyād-ı 'aşq bu gönümünü kıldı şikār
4. Ger nice ihfā edersem derd-i 'aşkı cānda ben
Ol kadar izhār olup esrārımı 'ālem tıyar

5. Vālih u hayrān olup hayrette aldı cān ü dil
Zahm-ı ‘aşa bulmadım hiçbir hāzı merem sarar
6. Bu vücūdum mülkünü yağmaladı hünkār-ı ‘aş
Māsivāyı ref‘ idüp dil mülkine hükümñ oyar
7. Hicr ile aldı gönül pāzār-ı ‘aştan derd ü gam
Rāh-ı ‘aşta Bahriyā her rüz ü şeb cāna ıyar

59.³¹

1. Geliñ ey ardaşlar Hā’a gidelim
Bir yol vardır Hā’tan Hā’a varılır
Cümle māsivāniñ terkiñ uralım
Terk-i **tecrīd** ile dosta irilür
2. Bu dünyā fānīdir anma āline
Şıd u ihlāş ile gir Hā yoluna
Hābıbullah-ı Kur’ān’ı alup eline
‘Āmil ol hükümye necāt bulunur
3. Ehl-i dünyā āhiretten cüdādır
Āhiret ehline dünyā belādır

Ehl-i Allaha iki cihān sivādır

Rasūlullah hadişinde buyurur

4. İnsān için bir kārḥānedir bu mülk
Sevḳ olur ‘ukbāya metā‘ın yük yük
Suāl cevāb olursan bir gün lā-şek
Gizlü sırrıñ anda ifşā olunur

5. Ey ġāfil Baḥreddīn ağla başına
Muḳayyed olmazsıñ aşlā işine
Günāhlarıñ bir gün gelür karşına
Meclis-i kübrāda bir bir şorulur

60.³¹

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

1. Ḥaḳ emrini çutmayana Şāh Murtażā düşmān yeter
Doğru yola gitmeyene Şāh Murtażā düşmān yeter
2. Emr-i Ḥaḳın Kur‘ān durur ‘āriflere burhān durur
Çur‘ānı ḥaḳ bilmeyene Şāh Murtażā düşmān yeter

3. Ahkām-ı emr ile nehiy ‘āşıqlara gāyet sehil
Ġāfil olup yapmayana Şāh Murtażā düşmān yeter
4. Kılmaz şalātı şol şifā tutmaz orucu bī-ḥayā
Kırı da‘vā eyleyene Şāh Murtażā düşmān yeter
5. Nāşir-i Kur’ān-ı Muştafā hāmīl-i Furkān-ı Murtażā
Sünnetleriñ görmeyene Şāh Murtażā düşmān yeter
6. Şavm u salāt riyā deyü terk eyleyen **zālīm** durur
Tefrīḳ-i ahkām kıllana Şāh Murtażā düşmān yeter
7. Muḥib ālam diyerek yezidliḡiñ icrā ider
Bu fitneden geçmeyene Şāh Murtażā düşmān yeter
8. Baḥr-i Rasūla ittībā‘ kıl şāh-ı ‘Alīye iḳtidā
Ḥelāl harām bilmeyene Şāh Murtażā düşmān yeter

61.³²

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Feşāḥat meclisinde medḥe şāyān behçetim vardır

Ma‘ārif gülşeninde gül ü reyhān **bī-cetim** vardır

2. Edībān-ı zamān olsa ser ‘asker sezā ya hu
Bi hamdililāh bugün şāhib-i meydan behçetim eḥcedin vardır
3. Olup cān ü dili iḥrāḳ dem-ā-dem ‘aşḳ-ı Mevlā’nın
Vücūd şehriñ ser-a-pā ‘aşḳile sūzān behçetim vardır
4. Eder bey‘ ü şirā bāzār-i insānda niḥāyetsiz
Metā şüphesiz lü’lü’ü mercān behçetim vardır
5. Bu Bahreddīn gedāya hem-dem olsa rāh-ı‘aşḳ içre
Ledünn-i esrārına kābil-i vicdān behçetim vardır

62.³²

1. Bir şehre uğradı yolum ḳaşr-ı eyvānı cevherdir
Hüküm ider ‘Ali sultānım ‘arz-ı dīvānı cevherdir
2. Yoktur vezīri o şāhiñ maḥlūḳ olan bilmez cāhiñ
Göz görmez ol dergāhiñ reng-i elvānı cevherdir

3. İkilikle kimseye bilmez ol menzile hadîş irmez
Mā‘dum olmayanlar bilmez āb ü cevānı cevherdir
4. Bu şehre varmak için zevk-i ebed bulsam diyen
Yād kalmayın şu diyen kamu ihvānı cevherdir
5. Behişt dime Baḥrī buña olmaz şebīhe mahlūk aña
Hādîş olan anda sivā aḥver ü rıdvānı cevherdir

63.³²

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Zuhūr-ı cismim ‘ālem içre murād-ı mücellādır
Görür öz nefsinı nāzır olanlar hoş **meryādır**
2. Bugün ‘ilm-i ledünn dersin okumak isteyen ‘āşık
Vücūdun şerḥini ezberlesün işte o ma‘nādır
3. Zuhūrum cāmi‘-i esmā bāṭnım nüsha-i kübrā
Bilā-şek sırr-ı ev ednāda kām ferd u tenhādır
4. Gözün aç gör **ki** ben ol Hālik-ı bīçünde maḥv oldum

Beḳā ile zuhūr itdim bu esrārım mu‘mmādır

5. Zuhar-ı cismimi ḥādīş şanursıñ vāh saña Baḥrī
Bu bir zıll-ı ‘ademdir varlığın lāhūt-ı ‘anḳādır

64.³³

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Mātem-i āl-i ‘abādan ğayrı kār
Kılmadı göñlüm hemān sayd-ı şikār
Ben muḥıbb-i Muştafā’yım ‘āşıkār
İhtiyar itdim bu gibi kār-ḥvār
‘Aşkla Āl-i ‘Abāya cān-nişār
Eyledim ḳalmadı elde ihtiyār
2. Ey iden ümīd Ḥudā’nıñ raḥmetiñ
Zıkr idüp kān dōken āliñ minnetiñ
Ḳıl tefekkür şāh Ḥüseyn’iñ rıḫletiñ
Bulmaḳ istersen muḥarrem şefḳatiñ
‘Aşkla Āl-i ‘Abāya cān-nişār
Eyledim ḳalmadı elde ihtiyār

3. Ehl-i kıyāyı şalān kıl şubḥ ü şām
Tuṭsun göñlüne şuğl-ı iḥtişām
Gözlerinden kân revān olsun mūdām
Bize geldiñ anlara budur merām
‘Aşkla Āl-i ‘Abāya cān-nişār
Eyledim qalmanı elde iḥtiyar
4. Āh nice kılmaz göñül āh ü fezāğ
Gülistān-ı Muştafāya kuni zāğ
Āli Sefayana n’oladan ırāğ
Oñu emr-i emin ola sağ
‘Aşkla Āl-i ‘Abāya cān nişār
Eyledim qalmanı elde iḥtiyar
5. Keşti-i Āl-i ‘Abāya ol süvār
Dü cihān içre olursun baḥtiyār
Kıl nazār esrār-ı hu var āşikār
Hep āl-i ol Baḥrīyā yok özge kār
‘Aşkla Āl-i ‘Abāya cān-nişār
Eyledim qalmanı elde iḥtiyār

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1. Ya Rasūlallāh sen seni bilmek içündür bu zuhūr
Vech-i cemāliñ 'aynile görmek içündür bu zuhūr
2. Cümle āyāt-ı kāi'nāt hüsn-i şerh için kitāb
Mir'āt-i hüsnūñ mevcūdāt olmak içündür bu zuhūr
3. Var gele dir cümle kā'ināt zātıñ bu mücide hayāt
Senden saña hevs kılmak içündür bu zuhūr
4. Yok idi sırrımı bilen aks-i cemāliñ gören
Vaşlına yok idi iren irmek içündür bu zuhūr
5. Senden seni Baḥrī-gedā seyrān ider subḥ ü mesā'
Gözün yineye senden saña gelmek içündür bu zuhūr

66.³³

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Rūz ü şeb k̄ān ağla cismim Kerbelā hengāmıdır
Her seher zāhir olan ḥamrıñ Hüsey'n' in k̄ānıdır

2. Bu belā-yı Kerbelā ezeldir lā-cerem
Lik qalbimde yanan farṭ-ı muḥabbet nārıdır
3. Oldı rāzı bu belāya Şāh Hüseyin-i Kerbelā
Eyleyan nalān beni bil ehl-i beytiñ zārıdır
4. ‘Āşıkān māh-ı Muḥarrem gelse qān aqlar qamu
Yok baña māh ile sāl her ān gönül ḥayranıdır
5. Eylemez taḥşış gönül bir māha mātem kıлмаğı
Her nefes āh ü emān bu Baḥreddiñ güftārıdır

67.³⁴

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Cemāliñ nūr-ı Subḥāniñ zuhūr-ı tal‘atındendir
Visāliñ noḳta’-i sırrıñ remze ü ḥiddetındendir
2. Qaşın mihrābına Allāhu ekber dedi sācidler
Bu nükte zümre-i ḥaḳḳe’l-yakīniñ ḥikmetındendir
3. Eger cellād-ı cismiñ fitne-i cevlāna başlarsa

Cihānı ser-ta-ser vīrān iderdi haşletindendir

4. Leb-i la'liñ eger nūş eylese 'aşık-ı bīçāre
Olur 'ankā-yı lāhūt sırr içinde şerbetindendir
5. Bu Baḥreddīn kitāb-ı vaḥdeti vecḥinden ezberleri
Zuḥūrı kā'inātıñ ḥaṭ ü ḥālīñ minnetindendir

68.³⁴

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Sā'il ü mes'ül benim lā-şek cevāb benden gelür
Āmir ü me'mür benim emr-i ḥiṭāb benden gelür
2. 'İlm ü 'irfānımı yağma eyledim ey zāhidā
'Ālim ü ma'lum benim cümle kitāb benden gelür
3. Bu zuḥūrum şiddeti sırr eyledi esrārımı
Zāhir ü aḥfā benim keşf ü ḥicāb benden gelür
4. Vāḥidiyyet sırr mir'āt ra'-i vü mer'-i eḥād
Vāḥid ü eḥād benim varlık serāb benden gelür

5. Baħr-i lāhūt ire ben dűrr-i yetimim űbħesiz
Hākim-i mulak benim luf u ‘azāb benden gelűr

69.³⁴

fā‘ilātűn fā‘ilātűn fā‘ilātűn fā‘ilűn

1. Yansun ‘ālem ser-te-ser almasun zerre eűer
Ma‘dum olsun baħr ű berr ehl-i beytten yo ħaber
2. Nicedűr ahvālleri Kerbelā’da ħālleri
Bāėlu her cānibleri ‘atűandır űāh-ı Kevűer
3. Bir are su virmedi ol Fırat-ı bī-ħayā
an aıtsın haűre dek imesin andan biri
4. Zűlmetde aldı ‘alem ol űāh dűűnce ħāke
űayd ne dűűtű cihān yanmadı űem‘a űerer
5. Baħriyā her dem-be-dem gűzleriñ ān aėlasun
Mātem-i ehl-i beytten ėayrı hi bilme keder

70.³⁵

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

1. amu fazl ü kemâl ‘irfanımı yağmaladı ahhâr
Şifât-ı esmâ vü ef‘âl zâtımı alğaladı ahhâr
2. Celâl-i ahr ile tûfân idüben cümle ğark itdi
Vücüd-ı ferdiyetim ğayrısıñ alkaladı ahhâr
3. Benim benligimi ifnâ edince bâi ben aldım
Ehad rengi ile hoş rengimi boyaladı ahhâr
4. Cemâlim mazhar-ı nâm-ı cemi‘ ’esmâ şıfat oldı
Cemî‘ zerrâti hüsnüm ile Leylâladı ahhâr
5. Bu Bahreddîn’e nâşüt câygahı ‘ayn-ı lâhüttur
Hemân her cânlara cânân idüp ahfâladı ahhâr

71.³⁵

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. Ğamla ālūd olsa bir dil ħande kılmaz gülfirār
Mürşide teslīm olanlar görmez ašlā āh ü zār
2. Ğam odur ki bir göñül farķ itmeye Mevlāsını
Yoksa ğayrıñ ğamını ğam şaymadı ehl-i ķarār
3. Himmet oldur ki cihānda Ğaķķ'ı Ğaķ ile bile
Añlamaz maħlūk olān ef'al ü evşāf ne ki var
4. Gel Rasūlallaha tābi' ol şefi' olsun saña
Kenz-i Baħr ol emr-i Ğaķķa vir beyun eyleme 'ār

72.³⁵

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kaħr u luṭfuñ illeti deryā-yı ħikmetden gelür
Ehl-i zāhir zan eder anları keşrettenden gelür
2. Zāhir ü bāṭındaki evşāf ü ef'āl cümleten
'İbret ile kılmaz nazar nokṭa-i vahdetten gelür
3. Külli şey fānī olunca vech-i Ğaķ bāķī kalur

Bu rumūzuñ mazharı ‘ārife hayretten gelür

4. Cennet-i ‘irfāna başdıñsa ayak itme ‘inād
Şeş cihetten “men ‘aref” esrārı ‘ibretten gelür
5. Saña ihsān-ı Hudā’dır ma‘rifet Bahrī-gedā
Luṭf ü elṭāf-ı hidāyet fazl-ı rahmetten gelür

73.³⁵

müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Mi’rat-ı ḳalbi incilā eyle de gör sende ne var
Şıdḳe’l yakīn terk-i sivā eyle de gör sende ne var
2. Dildir didi ‘arş-ı Hudā Aḫmet Muḫammed Muştafā
Senden saña bir hoş sefer eyle de gör sende ne var
3. Zātın durur zāt-ı celīl feḫm it bu sırrı ol Ḥalīl
Farḳ itmeyen oldu zelīl eyle de gör sende ne var
4. Anā diyen aşlıñ durur fer‘-i vücūdun zıllıdır
Zenb-i vücūdun “küll fān” eyle de gör sende ne var

5. Hâk varıdır hep varlığını o ben demek ağıyârlığın
Baħrî seni senden taleb eyle de gör sende ne vār

74.³⁶

mefâ‘îlün mefâ‘îlün feülün feülün

1. Şerî‘at sancağıñ aldım elime
Tariķat seyfini tãkdım belime
Hãkıñ ismini vird itdim dilime
Biħamdillah baña keşf oldu esrār
2. Yıkup imāreyi itdim ħisārat
Velev emāreye kıldım çok ħãkārāt
Geçüp marziyye gördüm ‘alāmāt
Biħamdillah baña keşf oldu esrār
3. Īmānım iţmināna irdi lã-şek
Tuyurdu fı‘l ü evşafın baña Hãk
Talıp rāziyye baħrine muħakķak
Biħamdillah baña keşf oldu esrār

4. Alup ol şehir-i lāhūtdan haberler
Gelüp marbiyye virdim semerler
Beķā billah ile şaçdım güherler
Biḥamdillah baña keşf oldı esrār

5. Ṭalıp Baḥrī-gedā baḥr-i şafāya
Çevirdi arķasıñ vech-i sivāya
Olup sālīk şırāt-ı Muştafā'ya
Biḥamdillah baña keşf oldı esrār

75³⁶

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Vech-i dildarı yegāne dil bildiğim töhmet midir
Lā-mekānda **āşināy** bulduğum töhmet midir
2. Dīde-i cāndan gubār-i māsivayı ref'idüp
Şeş ciḥetden vech-i yarı gördüğüm töhmet midir
3. Cümle varım maḥv idüp dost ile vaḥdet giydigim
Keşret-i aġyārı zāyi'kıldığım töhmet midir

4. “Küntü kenz” esrārına mirāt-ı āyīnedir

Bu meryā içre rāyī olduğum tōhmet midir

5. İsm-i Hādīden şıfat geyüp bu mülkde Bahriyā

Er-reşīd sırrında cān baş virdiğim tōhmet midir

76.³⁷

mefā‘ılün mefā‘ılün mefā‘ılün mefā‘ılün

1. Göñül hayret içinde dem-be-dem arz-ü cemāl ister

Bu çirkāb-ı sivādan el çeküp seyr-i cemāl ister

2. Bugün baştan başa virsin baña dāreyi ülfet yok

Beķā-ender-beķā mülki içinde bī-zevāl ister

3. Benim ol teşne-i‘atşān ki kandırmaz-ıdı deryā

Saķā hem **recm** hamrı gibi āb-ı zülāl ister

4. Göñül pervāne oldu şem‘-i lāhūta karar itmez

Şaķra-i ‘adem mülkünde her dem perr ü bāl ister

5. Debistān-ı me‘ārīfden okudum “men ‘aref” dersin

Efendim Baħri-i kemter ü mücrim ‘ilm-i kemāl ister

76.³⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. “Kün fe-kān” ın ħükmüne fermān olur Şa‘bānīler
Ol sarāy-ı vaħdete miħmān olur Şa‘bānīler
2. Bir nefeste on sekiz biñ ‘ālemi seyrān idüp
Mülk-i lāhūta hemān sultān olur Şa‘bānīler
3. Var şümūli zerreden kaçreye dek her biriniñ
Gāh şemsi olur geh-i ‘ummān olur Şa‘bānīler
4. “Küllü men‘aleyha fān” da‘vetcisidir anlarıñ
Bu rumūzla cān virüp cān alur Şa‘bānīler
5. Ne ‘aceb esrārı izħar itdi Baħreddīn-gedā
Taħt-ı fevķi lā-mekān bir an olur Şa‘bānīler

77.³⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cevher-i dürr-i haqīkat baḥridir Şa‘bānīler
Menba‘-ı ‘ilm-i ledünnüñ şehridir Şa‘bānīler
2. Lī ma‘allah gülsitānında terennüm eyleyen
Bülbül-i şeydālarınıñ naḥlidir Şa‘bānīler
3. Harf ü şavtı mahv idüp müstgraḳı zātıdır ḳamu
Şāf iderseñ oḳudur dehridir Şa‘bānīler
4. Bilmeyüp dünyā vü māfihāda hiç bir zerreyi
Keşret ü vaḥdetde lāhūt ehlidir Şa‘bānīler
5. Dilde illāyı edinmişler şehinşāh Baḥriyā
Küntü kenzüñ maḥzeninde maḥfidir Şa‘bānīler

78.³⁷

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Dizilmiş ḥalka-i cevherle zincīr-i mücevher-i dürr-i
Bu zer silsīleyi dāḥil olanlar pāk maḥḥar-ı dürr-i

2. Ki zīrā feyz-i Hāḳḳı aḳz idüben dest-i ḳudretten
Velīler zümresi tā Hāḳḳa varınca müselsel-i dürr-i
3. Tıtuḳ yed aḳz idenler nevḩa-i rūḩu ḩayāt bulmuş
Olup en birbirine cümlesi ma‘nīde Meyrem’i dürr-i
4. Muḩammed olupdur zümre-i erbāb-ı irşādıñ
Anuñ daḩi delīli ḩāzret-i nāmūs-ı ekber-i dürr-i
5. Ve Cebrailiñ daḩi vaḩy-i ḩudāniñ emridir şāḩım
Bihamdillāḩ ki Baḩreddīn bu bābda ‘abd-i kemter-i dürr-i

79.³⁸

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Hāḳ seven ‘āşıḳların eglencesi tevḩīd olur
Ḵolunca hem şād ḳulariñ peymānesi tevḩīd olur
2. ‘Āşḳ olan vech-i yāre vuşlat bulur vara vara
Minnet bırakmaz aḳyāra rehnümāsı tevḩīd olur

3. Bu ‘aşk ile olan deli billāhi o zān olur velī
İçer ‘aşkıñ şarābını meyhānesi tevḥīd olur
4. Sen daḥi tırma Baḥriyā derdine dermān arā
Her kim yanarsa bu nāra gülşānesi tevḥīd olur

80.³⁸

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. İster isen Ḥaḫa vuşlat evliyā göñlüdedir
Hem de ol cānānla ülfet evliyā göñlüdedir
2. Cümle varlıqdan geçüp gir evliyāñ göñlüne
Ma‘dumiyet içre ḫalvet evliyā göñlüdedir
3. Evliyāyı kimki vāşıl olmadı cāhil odur
Çünkü cümle ‘ilm-ü ḫikmet evliyā göñlüdedir
4. “Küll men fāni” ile dāḫil ol ki lāhūt olsun
Noḫṭa-i zat-ı hüviyyet evliyā göñlüdedir
5. Oldı Baḫreddīn ḫulab-ı evliyā ḫaḫḫe’l yaḫīn
Keşret ü vaḫdetde ḫalvet evliyā göñlüdedir

81.³⁸

1. Göñül hayretle şimdi sırr-ı aḥfāyı ‘āyan söyler
Lisānım tercümāndır sırr-ı zātım bī-zebān söyler
2. Enāllah deyüp Ṭūr’a tecellī kıldı bir kerre
Baña zümre ile Ṭur’a göñülde her zemān söyler
3. Eger ‘arz üzre seyrān ister eylesen ukül bende
Benim ol arş-ı rahmet deyü her dem dil nihān söyler
4. Şifāt-ı tis‘ayı maḥv eyleyüp nūrül-verā oldum
Hüviyyet mektebinde ḥarf-ü şavtsız lā-mekān söyler
5. Şarāb-ı sırr-ı “ev ednā” ya sākī oldı Baḥreddīn
İçenler maḥv idüp nām ü nişānı bī-nişān söyler

82.³⁹

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Ma'ārif kenzine vaşşāf olan ihvāna ihdādır
Bu nazm-ı nāçizi fehmi eyleyen cümle hüveyddadır
2. Eger dürr-i ma'ārif tālibi olursa bir 'āşık
Velī Beytü'l hazen şām u seher ezkārı mevlādır
3. Bu keşret perdesiñ çāk eyleyüp gāflet libāsından
Şoyunup mülk-i vahdetde beķā bulmaķlıķ a'lādır
4. Vücūd aşdafıdır dürrlerine ma'den-i mahzen
Bu ķāfā tahtıdır 'aşkı remz-i 'aşk mahş-ı mu'ammādır
5. Mu'ammā-i haķikatten haberdār olmaķ isterisen
Uya gör rāh-ı 'ışķda Bahriye gör kim ne deryādır

83.³⁹

mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün

1. Kāmu 'irfānımı nem-i ķahr itdi Kāhhār
Kemāl ü fazlımı ķahr itdi Kāhhār
2. Şıfat-ı esmā ve zātımı oldı ıskāt

Tecellî zātımı nefy itdi ahhār

3. Mekānsız bî-nişān ferdü's-Şamedde

Benim benligim cem'itdi ahhār

4. Aḥad almadı neden ğayrı lā-şek

Göñül tahtını çün aşr itdi ahhār

5. Bu Baḥrı'nüñ vücūdı oldı cānān

Bu sırrı cümleye nefḥ itdi ahhār

84³⁹

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Aşķ tecellî eylese āfire mü'min olur

'Ābid 'aşķsız 'ākıbet zühd ile ḥod-bîñ olur

2. Şā'ik 'aşķla her kim 'ibādet ılar

Cennet u hürdan gecer maḥşadı muhmen olur

3. Aldatmaz ol saĝ ü sol kevn ü mekān zevk

Aşķla cānān içün rüz ü şeb emīn olur

4. İbliste ‘aşk olaydı seccde iderdi ādr
Aşksız olan ābidiñ şon demi la’īn olur

5. Bu Bahreddīn-gedāya ‘aşkın yār kııl ya ilāh
Yoğsa onuñ qalb evi mağzen bu’z u kīn olur

85.⁴⁰

mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Onulmaz derde düştüm aña bir hāzık devā bilmez
Yanar subh ü mesā cānım velākin māsivā bilmez

2. Bu bir derddir ki ehliñ varlıqtan yoğ ider her ān
Fenā-eder-fenā olmazsa bir ‘āşık bekā bilmez

3. Bu derddir Adem’i Havvā’yı soyduran cānān içre
Düşenler derd-i ‘āşka cenet rıdvān mevā bilmez

4. Halilullah nār ***** idhāl iden bu derd
Bu derd ile yananlar qā’inatdan aşinā bilmez

5. Nice yüz biñ belāya baş açan Eyyüp'te bu derddir
Olan rāzı kazāya şabr içinde hiç belā bilmez
6. Rasūlallāh bu derddir maḳam-ı sırr-ı “ev ednā”
Anıñçün sırrını ins ü melik arz-ü semā bilmez
7. İmāmān cevri ‘adūya bu derd ile dile iftiḫār itdi
Bilür ḳadrini ḫāşel-ḫāş anı nefsi-ü hevā bilmez
8. Nesīmī baş virüp bil İbn-i Edhem taḫtı terk itdi
Ene'l-Ḥaḳ dārına berdār olup Maşşūr şifā bilmez
9. Bañā ḳısmına taḳsiminde derd-i ‘aşḳ düştü
Anıñçün Baḫriyā gönüllüm cihān zevkin safā bilmez

86.⁴⁰

failātün failātün failātün fāilün

1. Ḳadr ü şāniñ ḳāle gelmez bī-nişānsıñ yā ‘Azīz
Ḳudretiñ idrāka şıḡmaz ‘ālī şānsıñ yā ‘Azīz
2. Neş'e-i evlāda izḫār-ı tecellī eylediñ

Neş'e-i şāniyeye hem cāvidānsıñ yā 'Azīz

3. Evvelin yoqdur seniñ āhir dāhı irmez saña
Bī-ta'ayyün varlıgıñ gözden niḥānsıñ yā 'Azīz
4. Cümle mevcūdātı mir'āt eyleyüp sen kendüni
Seyr idersiñ yine sen saña 'ayānsıñ yā 'Azīz
5. Mücrimiñ Bahreddīn'i maḥv eylediñ ḥaḳḳe'l-yaqīn
Sende dīn yok cümleye sen dīn ü īmānsıñ yā 'Azīz

87.⁴⁰

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Göñül 'azm-i vişāl ister anıñçün ğayra meyl itmez
Tecellā-yı cemāl ister anıñçün ğayra meyl itmez
2. Tıtuştı nār-ı 'aşḳla cān ḳamu deryā su getirirmez
Şarāb-ı lā-yezāl ister anıñçün ğayra meyl itmez
3. 'Aceb sevdāya dūş oldu bulmaz derdiniñ mişāli
Safā-ı bī-mişāl ister anıñçün ğayra meyl itmez

4. Göñülden lâ-yı geçüp maḥv-ı vücūd oldu
Ve “yebka”da kemāl ister anıñçün ğayra meyl itmez

5. Bu Baḥreddīn-gedā el faqr u fahri sırrına erdi
Ḥayāt-ı bī-zevāl ister anıñçün ğayra meyl itmez

88.⁴¹

1. Kāmil olan velī gayrıyı bilmez
Her dü cihān içre ayrıyı görmez
2. Ḥayret ile istiğraḫ olur ḥālī
Ḥaḫ’tan ğayrıdan hiç ḥaberdār olmaz
3. Terk ü tecrīd ile maḥv olur cānı
Ma’rifet kerāmet da’vāsıñ kılmaz
4. Zıkr ü fikri ve baḫtı terk idüp

Muzāf olur zāta fūrkatte almaz

5. Maḥv ü muzmaḥil ol sende Baḥriyā
Ma‘dūm olmayınca vāşıl olunmaz

89.⁴²

1. Sen var iken kime arz ederim ḥālim
Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz
Kā’ināti tıtdı āh ü efġanım
Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz
2. Bir muhtāc zelīlim apunda dā’im
Mecāl yo bende ‘arz itmege ḥālīm
Yüz biñ iḥtiyāc ile pūr melālīm
Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz
3. Sen bil-cūd mā‘rūf ile āisiñ
Ve bilā ḥasān mevşuf ile dāımsin
amu iḥtiyā’cātıma ‘ālımsiñ
Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz

4. İsm-i raḥimiñle merḥamet eylese
Bu faķır u bī-çāre muḥtac-ı t̄auile
Murād u maķşudumla tecellī eylese
Raḥm eyle ḥālīme amān yā ‘Azīz

5. Kime arz eylesün hālīñ Baḥreddīn
Senden ğayrı var mı ‘ācize mu’īn
Göster varup sürsün pāyına rūyuñ
Raḥm eyle halīme amān yā ‘Azīz

90⁴¹

fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilātün fā‘ilün

1. Biz saķā hem ḥamrını cām-ı elestden içmişiz
Ol zamāndan mest ü ḥayrānız cihāndan geçmişiz

2. Dür idüp ekvāmı birbir gelmişiz bu şūrete
Yine sūret ‘āleminden lā-mekāna göçmüşüz

3. Biz muḥīṭiz cümle eşyā bizde mevcūddur velī
Otuz iki ḥarf ne mā‘nā’ olduğunu seçmişiz

4. Tıfl-ı dil mekteb-i ‘aşktan okudu ‘ilm-i ledün
Harf ü şavtı maḥv idüp biz dost u tenhâ ḳoçmuşuz
5. Eyledi bātını zāhir bu Baḥreddīn-gedā
Sırr-ı aḥfāyız bugün biz ḡayriyetten ḳaçmışız

91.⁴²

fa‘ilātün fa‘ilātün fa‘ilātün fā‘ilün

1. Biz bugün pāzār-ı ‘aşḳda açmışız dükkānımız
Es-şalā gelsün gelen ‘aşḳa yaḡma ḳārımız
2. Cevher-i ‘aşḳdır metā‘ım ḳıymeti cāndır velī
Ḥānkāh-ı ‘aşḳda cān alup şatar tüccārımız
3. Nār-ı ‘aşḳa atā gör kendiñ Halīlullah gibi
Nār içinde gizlidür ‘aşḳlara ḡülzārımız
4. Dosta varmaḳsa merām geç cān ü baştan hemān
Rāhda ḡāzırdır velī **maḥşūr** olana vārımız
5. Māsivāllahı bugün sırr itdi Baḥreddīn-gedā
Baḥr-ı ‘aşḳa ḡarḳ itdi varıñ ‘aşḳadır hep varımız

1. Şūfī bilmezsiñ hālimiz dāhl eyleme devrānımız
Eger ‘āşık olduñ ise tıyarsın bu efgānımız
2. Derd ile hālvete girdiñ nefse dürlü cezā virdiñ
Biz ğazā-i ekberde idik fetḥ itdiñ hep aġyārmız
3. Emmāre nefsi düşmānımız ahz itdiñ intiķāmımız
Ol mülke hep baştan başa ḥükm ider Süleymān’ımız
4. Levvāmeden itdik rıḥlet mülhemeye bulduķ nuşret
Anda yüz biñ dürlü-ni‘met iḥsān itdi sulṭānımız
5. Ma‘budı tıyurdum nefsime rāḥımı uydurdum ‘aşķa
Hep varımı virdim Ḥaķķ’a var-ı Ḥaķ oldu varımız
6. Çün öldüm ölmezdim evvel tevḥīde ğarķ oldum ezel
Nefsimi rāzı eyleyüp maḥv oldu cism ü cānımız
7. Beķā bulup marziyyede geldim bu mülke zevk ile

Luṭf u keremler eyleyüp rāzı oldu ḥallāķımız

8. Biz bu yola gireliden pīre bi‘at kılalıdan
‘Arefe remziñ ṭuyalıdan ṭāhir oldu Subḥānımız
9. Muşṭafā cānlar cānānı Murtażā cümleñiñ cānı
Seyyīd Yaḥyā maden ḳānı Şa‘bān-ı Velīdir pīrimiz
10. Baḥrī-gedā elif zāta işāretir mim şıfāta
Dal ile geldim sūrete bu üçledir necātımız

Subḥan Allāh Sultān Allāh her derdlere dermān Allāh
Şalātullāh Salāmullāh aleyke yā Rasūlallāh

93.⁴³

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cūş idüp derd-i derūnum tāzelendi yāremiz
Yoḳtur āḥ ü fiğāndan ğayrı hiç bir çāremiz
Kerbelā vādīlerinde ser-nigūn meh-pāremiz
Hicr ile ḥayretlere düşdü bu dil-i āvāremiz
‘Andelībiz limaallāh bāğıdur gülzāremiz

Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz

2. Zūlm ile söndürdüler nūr-ı çerāğ-ı Aḥmed'i

Hūnla tezyīn ittiler ol serv-ḳadd-i ḳāmet

Şu'le urdı 'arş-ı a'lāya o hūnuñ ḥumreti

Ḳıldı cümle ḳā'ināt mātem añıp bu miḥneti

'Andelībiz limaallāh bāğıdur gül-zāremiz

Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz

3. Bilmedi miḳdārıñ ol şāhıñ gürūh-ı zālīmīn

Yıḳdılar bāğ-i nübüvvet kişverīniñ gülşeniñ

La'netu'llāhi 'alā ḳavm-i Yezīdi ecma'īn

Hānedān-ı Muştafā oldı ḳamu mātem-güzīn

'Andelībiz limaallāh bāğıdur gül-zāremiz

Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz

4. Ḳurratū'l-'ayn-ı Muḥammed Muştafā İbn-i 'Ālī

Māderi ḥayru'n-nisādır hem velīler ekmeli

Enbiyā'-i sālifīñ şāh-ı şehiddir efḳali

Mā-verā-yı nūr durur oldur cihāniñ ecmeli

'Andelībiz limaallāh bāğıdur gül-zāremiz

Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz

5. Derd ile gel tāzele Bahrī-gedā bu mātemi
Nā‘le vü feryādını ‘arşa iriştir her demī
Çün zemīn ü āsmān döker mātlemle nemi
Bu güne hürmet kılan olur o şāhıñ maħremi
‘Andelībiz limaallāh bāğıdur gül-zāremiz
Rehberimizdir Hüseyn hem mātem-i envāremiz

94.⁴³

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Cihān zıll-ı hayāldir kimseye hiç yār-ı gār olmaz
Aña tālib olanlarda hemān birden qarār olmaz
2. Bu dünyā cīfedir tālibleri kelb didi peygamber
Sevenler cīfeyi saña ile bir laħza yār olmaz
3. Eger ‘āşık olursa zūlf-i Leylāya bugün bir er
Düşer şahrā-yı ‘aşқа zerrece nāmūs u ‘ār olmaz
4. Yatarsa ene’l- Haqq firāşına eger Manşūr
O derdi añlamaz hāzıķ ü Loqmāndan tımār olmaz
5. Bu Bahreddīn şoyundu İbn-i Edhem gibi dārından

Mekānı lā-mekāndır ana bir mülk ü diyār olmaz

95.⁴⁵

Harfū's-sin

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Her umūruñ evveline ism-i zātı kıl esās
Vaḥy-i Qur'ān besmele ile bidā'olundı it kıyas
2. Ḥaḳ Rasūlullāh buyurdu tevḥīde cilā-yı ḳalb
Zākir ol tevḥīde her dem tıtmaya ḳalbini pas
3. Müminiñ ḥaz ḥiṣari sırr-ı tevḥīddir **rāḥī**
Çün hadiṣ-i ḳutsī buyurdu bize ḥallāḳ-ı nās
4. Zākirin tevḥīd ef'al ü şifāt ü zātına
Vāşıl ü 'ārif olur lābūd iderse heves
5. Zākir olmadınsa ki Baḥreddīn-gedā mā'būdına
Vāşıl olmazsıñ muḥaḳḳaḳ gece gündüz eyle yas

96.⁴⁵

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ey birāder tevḥīde eyle devām gel her nefes
Nefy idüp cümlesi sivaullāhı göñülden ğayrı kes
2. İstiḳāmet eyle emrullah ile şol mertebe
Cān gidüp cānān vücūd mülkine olsun iḳtibas
3. Varlığıñ mahv eyle ḥākim ola Ḳur'ān cismine
Reng-i vāḥid olmağa her rengiñi eyle heves
4. Nār-ı 'aşḳ ile vücūd mülkini ihrāḳ eyle kim
Var-ı Ḥaḳtan ğayrı varlık ḳalmasıñ hiç ḥār ü ḥās
5. Baḥriyā varlığını lāhūtta maḥv itmek gerek
İtmedinse her nefesde hafv ile ḳıl itibas

97.⁴⁵

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ben o bes meşrebim muhtāra olmuşum **o bes**
Ġayriyyetden el yuyup Cebbār'a olmuşum o bes
2. Māsivāullahtan geçüp buldum visāl-i cennetiñ
Dü cihāna baqarım ol yāra olmuşum o bes
3. Ders-i 'aşq oqudum ef'āl ü evşāfi zāta dek
"Küll şey fāni" beķā Settār'a olmuşum o bes
4. Taht ü fevķim lā-mekāndır olmuşum 'ankā-i hū
Pür günāhim şüretā Ġafār'a olmuşum o bes
5. Faķr ile faķre iriştı şükrü ider Baķrī-gedā
Bī-mecālim vāhidü'l Ķaķķār'a olmuşum o bes

98.⁴⁷

Harfū'ş-şin

fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

1. Haķķı feħm etmeye maţlab kāmil insāna ulaş
Şıdk ü ihlāsdan geçüp cāndan ķo meydāna baş

2. Cümle bildiklerini terk iyleyüp hiç ola gör
Varlığın Hâk varlığın olmağlığa eyle şavaş
3. Emr-i vechine o mürşidiñ dem-â-dem hâdim ol
Nefsiniñ hoşlanmadığı madde için çatma kaç
4. Emr-i mürşid emr-i Hâk dedi muğarribler kamasu
Özüni mürşide vir yüzüñ turāba kıl **farāş**
5. Kendiñi cümleden ednā görüben Baħrī-gedā
Hâk-i pāy ol cümleye sa'y eyleme olmağa baş

99.⁴⁷

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Örtmesen gīsūlarıñ mi'rāt-ı veche perde-veş
Çün hayāsından tūlū' itmezidi ay ve güneş
2. "Leyse kemislihī şey" āyeti vaşfindadır
Bulmadım emşālini devr eyledim Rūm ü Habeş
3. On sekiz biñ perdedir ol zūlf-i efsun-fitneler

Kimse aña yol bulup eyleyemez bu sırrı fâş

4. Bu rumûz esmâyadır ‘âriflere yoktur hicâb
Hakķı fehm iden dü ‘âlemde görmez kırı yâş
5. Gel oķu esmâyı âdemden kitâb-ı vaħdeti
Rûz ü şeb Baħrî-gedâ bu ‘ilm için eyle şavaş

100.⁴⁸

Harfü’ş-şad

1. ‘Āşık-ı cānān olanlar mest raķş huşyār-raķş
Şem‘aniñ etrafına pervāne bî-ķarār raķş
2. Bûlbûlü daħi görürsüñ gülistāniñ çevresiniñ
Bi-muħābā vaşl-ı gül için eder gülizār raķş
3. Hiç illā kibır secde-gāh ħāş ü ‘ârif eṫrāfını
Tevħîd ü tekbîrle ider ķamu etvār raķş
4. ‘Arş-ı a‘lāyı melā’ik devr îder tā ħaşre dek
Hem daħi ħürşid māhiñ şu’le’-i envār raķş

5. Baḥriyā vuşlat dilersen māsivāyı bī-terk idüp
Cezbe-ile rahmet ile kıı şugl ile efkārı rakş

101.⁴⁹

Ḥarfu'z-zād

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bu serāb-ı māsivāyı terkdurur lā dan garaż
Vaḥdet-i hüsnüñ kitābıñ şerḥdir illādan garaż
2. “Fezkur'āyetin” murād arz-ı cemāldir yā aḥī
Vāşl-ı zātı muṭlaqadır zikri esmādan garaż
3. “Len-terānī” mūcibi Mūsā gözü görmez Ḥaḳḳ-ı
Kendi kendisüñi bilür ma'areynā'dan garaż
4. Mār meyyit āzer meyyit sırr cem' her şeyi
Bil ölü illā beşār olmaḳtır huveydādan garaż
5. Baḥriyā pāzār-ı vaḥdet içre yoktur ḥadişāt

Varlığın mahv eylemekte bil mu‘ammādan garaz

102.⁵⁰

Harfu’ t̄ ta

1. Zāhidā Ḥaḳ taleb kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ
‘Aşḳ sırrına sebep kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ
2. Zıkr ü fiḳr ile uyandır nār-ı ‘aşḳ külhānın
Hem cigergāhıñ kebāb kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ
3. Bāb-ı mürşīdde gözet ādāb-ı ehlullāhı hoş
Zāhir ü bāṭın edeb kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ
4. Bu vücūduñ mülküne rūḥu ḥükümdār eyleyüp
Nefsiñe her dem ta’āb kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ
5. Ḳuds-i lāhūta ulaştır cānını Bāhrī-gedā
Mā-sivāullāh ‘azab kıl itme ḥalk̄la iḥtilāṭ

103.⁵⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ehl-i diller nuṭṭumuzdan zevḳlenüp bulur neṣāṭ
Ḥāne-i ḳalb sivādan pak olup bulur neṣāṭ
2. Yā aḥī ṭut pendimi zāḳir ola gör tevḥīde
Ref' olup emmāre nefis feyz-ile rūh bulur neṣāṭ
3. Ḥāne-i dilde ne var ğayrı ilah nefsi eyleyüp
Tevḥīd-i evsāf ile sem' ü baṣar bulur neṣāṭ
4. Cezb idüp zātına ol dost sırrını mihmān ider
Vaṣl u hicrān maḥv olup cān ü diliñ bulur neṣāṭ
5. Bu fenā gülzārına Baḥrī-gedā açıklanmayup
İr beḳā mülküne zevḳiñ dā'ima bulur neṣāṭ

104.⁵¹

Harfū'-zā

1. Ey gönül derdimi saña söylerim
Amān anı cāndan ziyāde **fāhfez**
Nice yüz biñ sırım 'āyān eylerim

Amān anı cāndan ziyāde fāhfez

2. Bu sırr-ı maḥremi keşf itdi selef

Anlarıñ eserine olma muḥālif

Nefsini feḥm idüp ol Ḥaḳḳ’a ārif

Amān anı cāndan ziyāde fāhfez

3. “Fa’ālün limā yürīd” le ef’ālīñ

“Bī-küllī şeyin muḥītle” evşāfiñ

“Küllī men fānida ” bul sırr-ı zātıñ

Amān anı cāndan ziyāde fahfez

4. Bu üç makāmātıñ dersiñ ezberle

Giyüp libās-ı ‘irfāna gel anda tırma

Ehliñ bulmayınca bu sırrı verme

Amān anı cāndan ziyāde fāhfez

5. Sañadır bu nuḥkım Baḥriyā diñle

Beḳā bul Ḥaḳ ile fenāda ḳalma

Ba’de sırrını aḡyāra dime

Amān anı cāndan ziyāde fāhfez

1. Hüdāyā ‘ācizi hıfz it ki sensiñ cümleyi hāfız
Hātādan men’ idüp luṭf it ki sensiñ cümleyi hāfız
2. Hidāyet rāhına tevfiḳ buyurup ‘aşkı kıl refiḳ
Rāhında kıl beni şiddiḳ ki sensiñ cümleyi hāfız
3. Cemī‘ berzahıñ kaç’ıñ müyyeser kıl kerem luṭf et
Cemāline müşāhid kıl ki sensiñ cümleyi hāfız
4. Beni hicrān ü fūrḳatten ḫalāş kıl şuḡl-i keşretten
Ayırma bezm-i vaḫdetten ki sensin cümleyi hāfız
5. Bu Bāhreddīn’i mihmān kıl sarāy-ı li-ma‘allaḫa
Mekānıñ lā-mekān eyle ki sensiñ cümleyi hāfız

106.⁵⁴

Harfū‘l-ayn

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Elvedā‘ cāndan ‘azīz kardaşlarım āh elvedā‘

Rah-ı Hâkta şıdqla ile yoldaşlarım âh elvedâ‘

2. Hâsbeten lilah muhabbet eyledük biñ dert ile
Şimdi fûrkatla döken kıân yaşlarım âh elvedâ‘
3. Bu fenâ bostânına labüdd sırr-ı bād-ı fenâ
Bize de esti bugün hâldaşlarım âh elvedâ‘
4. Cân u bāş koyup muhabbet rāhına girmiş idim
Oldu zāyî‘ sa‘y ile savaşılarım âh elvedâ‘
5. Nice yüz biñ derdlere fûrkatlara düştüm n’idem
Baħriyâ uçu bu dem cān kıuşlarım âh elvedâ

107.⁵⁴

fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün

1. Elvedâ ‘ ey rehber-i rāh-ı tārīkat elvedâ‘
Elvedâ‘ ey kışver-ı şāh-ı hāķīkat elvedâ‘
2. Hâyli dem dergāhı altına her yüz sürdüm şükür
Şimdicek feth oldu bize bāb-ı fûrkat elvedâ‘

3. Degilim rāzı efendim lahza hicrāna hemān
Ah nidem böyle imiş taqdır-i hāzret elvedā‘
4. Çün günāhım var huzūrunda efendim mücrimim
Kılmadım rızāna layık zerre hizmet elvedā‘
5. Baqmayup ‘ișyānıma eyle terahhüm hālime
Mücrimim bābıñda șāhım eyle șefkat elvedā‘
6. Luțf-ı elțāf ile vir ruhsat efendim bende ne
Her nefesde maqşudum rızāñ ü himmet elvedā‘
7. Eyledüñ ihsānı çok ammāki kadriñ bilmedim
Şimdi vir ruhsat çekem dert ile miñnet elvedā‘
8. Qahr ile luțf olduğun fehm itdi Baħreddīn-gedā
Māsivāullāhı anıñcün içün itdi rıhlet elvedā‘

108.⁵⁶

Harfu’l ğayn

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Seyr-i ekvānı geçüp buldum vücūdsuz bir otağ
Varlığım maḥv edecek cümle sivā oldu ırağ
2. Çünkü ğayrullah ise gönülden oldu mestūr ü hafā
Cümle bir yüz oldu ‘ālem kalmadı şol ile sağ
3. Vaḥdetim buldı beḳā keşret olup maḥv ü fenā
Gülsitān oldu cihān hiç kalmadı tağ ile bağ
4. Eyledim Ṭūr-ı gönülde dost ile harfsiz kelām
Ṭūr-ı şürette idinmem yārime mesken turağ
5. Baḥriyā zenb-i vücūdum maḥv ü tathīr eyledim
Vech-i bāḳīde uyandırdım şerīatden çerāğ

109.⁵⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Şüreti insān olan ḥayvāna yuf
Nefsiñ islāḥ itmeyen insāna yuf
2. Nefsiñi bilmektir insāna kemāl

Kendüziñ fehm itmeyan nādāna yuf

3. Sırr-ı insān sırr-ı haqdır şübhesiz
Aşlını aramayan hızlāna yuf
4. “Men ‘āref” dersini ehinden oqu
Mürşide kul olmayan tuğyāna yuf
5. Nefsini bilmeye lāzım üç maqām
Bu maqāma varmayan ihvāna yuf
6. Vaḥdet ol ef’āl ü evşāfdan geçüp
Zātda ma’dūm olmayup ḳalana yuf
7. Sırr-ı zāta ermedinse Bahriyā
Didürürsiñ ‘āḳıbet yārāna yuf

110.⁵⁷

1. Mücrime luḫf et luḫfi çok laḫīf
‘Aybımı setr it luḫfi çok laḫīf

2. Nār-ı ‘aşkıñla yaq zēb-i cismim
Varlıgım maḥv it luṭfi çok laṭīf
3. Ağlatma beni hecr ü fürqatle
Cemāliñ ‘arz it luṭfi çok laṭīf
4. Fi’l ü evşāfım maḥv et zātında
Fazlıñla cezb it luṭfi çok laṭīf
5. Cümle varlıgın alup Baḥrīñün
Var kelleci it luṭfi çok laṭīf

111.⁵⁷

1. Göñülde oldı zāhir vech-i Yūsuf
Bu dili kıldı tāhir vech-i Yūsuf
2. Çün ‘ayn-ı Ya‘kūb ğayrıyı unuttu
Hemān qaldı ḥavātır vech-i Yūsuf
3. Vücüdüm mahv olup buldum beqālar
Metā ‘ımdır cevāhır vech-i Yūsuf

4. Begīm vech-i Yūsuf şehir-i ‘ademdir

Bu şürette tevātür vech-i Yūsuf

5. Bu Baḥreddīn ṭalalı baḥr-i zāta

‘Ayāndır evvel ü āḥir vech-i Yūsuf

112.⁵⁸

1. Feḥm idemedi ḳadrini nigārīñ ātīf

Ziyānı gözlemedi ezkārınñ ‘ātīf

2. Ḥalk rızāsını gözleyüp Ḥaḳḳ’ı unuttu

Ḥüsrānın añlamadı pāzārınñ ‘ātīf

3. Ḥaḳıñ ādeti Ḥaḳ ḳoyup ḥalka baḳılmaz

Yazık aña bulmaz rızāsın Bārī’niñ ‘ātīf

4. Vāḥid iki mümḳin midir olmaḳ eyā ḡafil

Zıllın görüp aslıñ ḳodu Cebbārı’niñ ‘ātīf

5. Sen boş yere Baḥreddīn emek çekme hebādır

ahrın diler dā'imā ahhāri'nin 'ātif

113.⁵⁹

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Ne devlet ne sa'ādetdir duruben hāk-i-pāy olmak
amu hubb-ı sivaullah'aşq-ı Haq rāhında zāyi' olmak
2. Saña 'ilm ü 'amelle zühd ü taqvā fāide virmez
Dü 'ālemde olur sultān ledün'ilmiyle bāy olmak
3. Taşa çal şişe-i ārşı bu 'ilmi bilmek istersen
Bu şartdır 'āşıkā mecnūn diyü'ālemde şāy' olmak
4. Eger kim mā-tekaddüm mātā *** şafı olmam dersen
Gerekdür nefsi rāzi eyleyüp 'aşq ile hāy olmak
5. Hayāt iklīmine basdın qadem Bahri-gedā şükret
Muqadder olmadı her merde bu iqlīme rāy olmak

114.⁵⁹

mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

1. Tıyurdu vech-i cānānı baña Hıağ
Şükür irgürdi dermānı baña Hıağ
2. Beni bağr-i rızāya gark it nice
Müyesser kıldı seyrānı baña Hıağ
3. Unutdum varımı cāna varınca
*** nām ü nişānı baña Hıağ
4. Mekānım lā-mekān oldu cihānda
Kamu mađv itdi ezmānı baña Hıağ
5. Bihamdillah talıp Bağr-ı muhıte
Duyurđı kāmil ĩmānı baña Hıağ

115.⁵⁹

fā‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā‘ilün

1. Āh bugün fūrđat sadāsıñ dinledi Hıađ’tan kulađ
‘Azm-i rāh olmağa lāzımdır begim itmek yarağ

2. ‘Arzı-hāl itdim bugün hünkār-ı ‘aşka çāre yok
Bu vücūdum mülkünü zābt eyledi hüzn-i firak
3. Bu cihān olsun harāb-ender-harāb baştan başa
Dā’imā zulmete kıalsun irmesün aşıā şafak
4. Neyledim nettim ayā bilmem bu çarh-ı dūna ben
Devr ider benden yaña dā’im muhālif yok turaķ
5. Bahriyā rıķlet gözükti kūy-ı cānāndan bugün
Eski demlar çıķtı eldenñ bāb-ı cevriñ açdı Hāķ

116.⁶⁰

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bihamdillah mūlaķātla can cāvidān bulduķ
Cenāb-ı pīr hünkāresini bir tercümān bulduķ
2. Oķuduķ Mesnevī’den nice ma‘nā-i ma‘ānīler
Alıp neyden haberler gizli esrārı ‘ayān bulduķ

3. Düzüb bezm-i muzā nūş eyledik mey-i muḥabbetler
Maārif dürleriñ baḥr-i ‘Adem’den bī-niṣān bulduk
4. Edip bey‘ ü Şıra‘ pāzār-i vaḥdette nihāyetsiz
Velakin fūrkat erdi yeni baştan bir sūzān bulduk
5. Ne güctür elvedā‘ itmek bugün meydān-ı elfazda
Āgāhā-rāh-ı ‘aşқта Baḥrī bī-bak muhliṣān bulduk

117.⁶⁰

fā‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā‘ilün

1. Ben muzāf-ı baḥr-i ‘aşkıñ kılmazam davā-yı ‘aşk
Anda maḥv oldı vücūdum eylemem ğavġā-yı ‘aşk
2. Bende benlik qalmayup ‘aşk oldı kā’im şeş cihet
Ol sebepten olmadı cān u dilim şeydā-yı ‘aşk
3. Rūz u şeb inleridim erem esrār-ı der-i ‘aşkı bilmege
Maḥv olunca cism ü cānım oldı zāyi‘ sevdā-yı ‘aşk
4. Bilmezem ‘aşk bende mi ya ben o ‘aşk içremiyem

Ben o hem o ben olunca almadı hulyā-yı ‘ak

5. İsm ü resm ü rengim oldu nā-bedīd ‘ak ire kim
Bahr-i ‘ak oldum hemān bil bendedir ma‘nā-yı ‘ak

118.⁶⁰

mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn

1. Ahī gel sırr-ı tevhīdi muvahhīdlerden it tahkīk
Mecāza kāni‘ olma sen haīkat sırta ol iddik
2. Vāhīdlerde vardır mürid-i ekmel arayıp bul
Aña teslīm oluben sırr-ı zātı eyle ho tedkik
3. Bu yolda nice mülhīd yol kesici ekiyālar var
Bularuñ hīlesine aldanuben olmağıl zındik
4. Fenāfillah var sen cem‘ini efdal bilüp alma
Bekā billahdadır efdal maām tut nidem ey ‘aık
5. Mekāniñ lā-mekān olsun niāniñ bī-niān Bari
Olasıñ ubhesiz hake’l-yakīn esrārına lāyık

119.⁶²

Harfũ'1 kef

fe'ilātũn fe'ilātũn fe'ilũn

1. Gel bu fānĩ mũlk iũn ekme emek
'Āķıbet bir gũn olur başına tenk
2. Yũri eslāfı alup gũz ōņine
Bu fenāda ķalmadı řāh ū melik
3. Enbiyā ū evliyānıñ 'ōmrũni
Mihnet ū ğamla geirmezdi felek
4. Hi birisi bulmadı bunda beķā
Cũmlesi terk itdi cām nũř ederek
5. alan şabl-ı eceldir Baķriyā
Terk idũp ten mũlkini ol sende ħāķ

120.⁶²

1. Bilmem ne hāl oldu baña sen miyim ben sen misiñ
Cān maḥv olup cānān beḳā sen miyim sen misiñ
2. Mekān gözden oldum niḥān sen oldun her yerde ayān
Sen ben ben benim bī-gümān sen miyim ben sen misiñ
3. Kāfir oldum hep mevcūda vārım virdim ma'būda
Kıldım nazar bu vücūda sen miyim ben sen misiñ
4. Küfrüm ĩmān oldu benim cismim cānān oldu benim
İki varım n'oldu benim sen miyim ben sen misiñ
5. Lāhūt oldu hep kāināt ḳalḳtı aradan mümkināt
Baḥreddīn oldu bir serāb sen miyim ben sen misiñ

121.⁶²

fā'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā'ilün

1. Üç dilde ma'rifet raḥşāniyam ben sen nesiñ
Her zamān içindeki imāneyim ben sen nesiñ
2. Secde-gāhımdır dem-ā-dem vech-i dildār-ı beḳā
Lima'allah ḥalveti mihmānyım ben sen nesiñ

3. Sūretā bīgāne gördülerini ehl-i rūsūm
Gevheridir ḥaḳīḳat kānıyam sen nesiñ
4. Muştafā ve Murtażā'dan oḳudum 'ilm-i ledūn
Cān ü dilden anlarıñ kurbānıyam ben sen nesiñ
5. Tāc-ı 'irfānı Rifa'ıyye Bedevī'den giymişem
Baḫriyā bil Hālvet-ī Şa'bānıyam ben sen nesiñ

122.⁶²

fā'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā'ilün

1. Mebde-i şıdḳ u vefā Şıddıḳ-ı A'zamdır biliñ
Mahzen-i zevk ü şafā Şıddıḳ-ı A'zamdır biliñ
2. Oldı damād Seyyidü'l-kevneyn ben o şāh-ı ekreme
Ebiyan cānıñ fedā Şıddıḳ-ı A'zamdır biliñ
3. Hem seḫāvetde nihāyet buldı mal u cān ile
Seyyed-i ehl-i seḫā Şıddıḳ-ı A'zamdır biliñ

4. Eyledi ciger kebāp sūzān-ı havfullāllah ile
Kılmadı havf ü recā Şiddık-ı A‘zamdır biliñ
5. Bahriyā olsa şefī‘ gam yok kıyāmet koptadan
Çünkü mākbūl-i-d‘uā Şiddık-ı A‘zamdır biliñ

123.⁶³

1. ‘Azm idelim rāhına pīrim sulţān Şā‘bāniñ
Cān virelim uğrına pīrim sulţān Şā‘bāniñ
2. Dergāhı ulu gayet sefāniñ cemāli vech-i mutlāķ
Meslek cāh ıtlāķ pīrim sulţān Şā‘bāniñ
3. ‘Āşık iseñ ey derviş rūz ü şeb turma çalış
Rāhında bitir işin pīrim sulţān Şā‘bāniñ
4. Oķumaķ ister isen ‘ilm-i ledün dersini
Gel gīr debistān pīrim sulţān Şā‘bāniñ
5. İhtiyār ile esediñ sa‘y idüp feħm it sırrın

Kıtmiridir Baḥreddīn pīrim sultān Şā'bānī

124.⁶³

fā'ilatün fā 'ilatün fā 'ilatün fā'ilün

1. Ey göñül bilmem nedir ey kār u vāhın seniñ
Rüz ü şeb bülbül gibi efgān ü āhın seniñ
2. Mışr-ı dilde Yūsuf'ı zindāna mı koyduñ 'aceb
Kān döker Ya'kūb-veş çeşm-i nigāhın seniñ
3. Ḥubb-ı dünyā ḥavf-ı berzah ya na'īm midür bu derd
Vaşl-ı zātı vech-ı bātı mı fezāhin seniñ
4. Varlığın virüp ala gör dost cemāliñ ey saḥī
Açılır bil her nefesde vech-i māhın seniñ
5. Gel şoyun naqş-ı taluḡdan bugün Baḥrī-gedā
Saḡaliñ ḥamr-ı ezelden ola cāhın senin

125.⁶³

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

1. Benim ‘isyāna m**** sen ol Ḥalīm ü Ğaffārsıñ
 Ḳamu noḳşānımı setr itmek için ulu Settārsıñ
2. Hevā-i nefis elinde şöyle maḡlūb oldum āh ey vāh
 Amān yā Rāb bu nefis-i ṭālimim ḳahr eyle Ḳahhārsıñ
3. Ḥudāyā luṭf u iḥsān eyleyüp bu ‘ācizi ḥıfz it
 Ümīd vārım ḳapuñda şıdḳla geriyim Kerimül-e tuārsıñ
4. Efendim zü’l-‘aṭāsıñ līk yoḳ bende edeb ü nāmūs
 Cemī‘ ḫālīm saña ma‘lūm sen ol ‘alīmü’l-basār başārsı
5. Eyā ḡāfil saḳim Baḫrī gözüñ aç nefisini fehm it
 Ki zīrā maḫlūḳāt içinde sen cümleden eşrārsıñ

126⁶⁴

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā‘ilün

1. Eyleyen üftādeyi giryān hemān
 Fūrḳatıñdır yā Rasūlullah seniñ

‘Āşıkānı sekr ü mest iden müdām
Şerbetiñdir yā Rasūlullah seniñ

2. Eyle şefkat hālime ey pādişāh
Cism ü cānım oldu mağruḡ-ı günāh
Mücrim ü bīkeslere olmaḡ penāh
Şevketiñdür yā Rasūlullah seniñ
3. Ehl-i ‘aşkı māsivāullahdan soyan
“Men ‘aref” remzini cāna tıyuran
Tāleb-i darü’l-emāna irgüren
Himmetiñdir yā Rasūlullah seniñ
4. Enbiyāniñ çün risālet devleti
Evliyāniñ hem vilāyet rif’ati
Etkiyāniñ istikāmet kisveti
Ni‘metiñdir yā Rasūlullah seniñ
5. Dām-ı ‘isyāna girift oldum şehā
Merḡamet kıl mücrimim Nürü’l-Verā
Dem-be-dem maḡşūd-ı Bahreddīn-gedā
Vuşlatiñdir yā Rasūlullah seniñ

127.⁶⁴

fā ‘ilatün fā ‘ilatün fā‘ilün

1. Gel bu fāni mülke çok çekme emek
Elde eder nefsi yüze gülerek
2. Rūḥ sultān eyle cismiñ şehrine
Ḥaḳḳ’a yol bul cānı ḳurbān iderek
3. Ḳıl şerī‘atla ‘amel her noktada
Hem ṭarīḳat ehli ol mişl-i melek
4. Ders-i ‘irfānı fenāfillah olup
Taḥşil it ḥayrān ola saña felek
5. Lā-mekān hem bī-nişān ol zevḳle
Tal fenā baḥrine ol bī-levn ü renk

128.⁶⁴

fā ‘ilatün fā ‘ilatün fā ‘ilatün fā‘ilün

1. İne gönlüm rüz u şeb‘ ālemde bir yār bulmadıñ

Sa'y u gayret eylediñ lākin vefādār bulmadıñ

2. Her nefesde cān virirdiñ rāhlerinde dost diyüp
Qadrini fehm eyleyüp 'aşkla yanar bulmadıñ
3. Nice 'arz-ı hūlūş eyler qanā'at eylediñ
Derd ile cāndan geçen bī-nāmusi u 'ār bulmadıñ
4. Haq ile da'vet idersiñ halkı Haqq'a çäre ne
Bu gürūh- ı gāfilīñ Haqq'ı arar bulmadıñ
5. Sen saña itdüñ ne itdüñ ise Baḥreddīn-gedā
Şervetiñ yağmaladıñ boş yerlere kār bulmadıñ

129.⁶⁵

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Şu nādān bülbulü-i gāfil tūtī zanneylemiş yarıñ
Gülistān içre gülüñ görmeyüp seyr eylemiş hārīñ
2. O'ankā-i hüviyetten ḥaberdār olmamış vāh vāh
Hemān keñdi zamīriñ keşf idüp yazmış efkārīñ

3. Hikāyeler ile cürmünü affetmek diler ammā
Anā niyyet ile şābit-kadem terk eylemez ‘ārīñ
4. Tekebbür maḥfilinden nice şāhlar ser-nigūn oldu
Hem iblīs bu sebepten mesken itdi mel‘anet dārīñ
5. Amān Baḥrī-gedā aldanma böyle fitne vü mekre
Çamuya emr-i Haḫ teblīgi olsun cümle güftārīñ

130.⁶⁶

fā ‘ilatūn fā ‘ilatūn fā ‘ilatūn fā‘ilūn

1. Ey göñül gel rāh-ı ‘aşḫda cān virüp merdāne ol
İç şarāb-ı vaḫdeti keşretde hoş mestāne ol
2. Zūlf-i leylādan ḫaber aldıñ ise tırma hemān
Düş cünūn iklīmine biñ derd ile dīvāne ol
3. Vech-i Yūsuf taht-ı iklīm-i ‘ademde gizlidir
Al çamudan büyunu Ya‘ḫub gibi ḫandāne ol

4. Giy melāmet cübbesiñ faḫr ile faḫr eyle begim
Ṭut risālet ḫāteminiñ meslegiñ sulṭane ol
5. Cān ü başıñ terk idüp Baḫrī-gedā çık aradan
Ḥazret-i şāh-ı şehirden ders alıp bir dāne ol

131.⁶⁶

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā‘ilün

1. Eyleyen meydān-ı ‘adli ser-te-ser
Rūşenā Fārūḫ-ı ekberdir göñül
Cān ü dilden zevk ile kılan
Cān fedā Fārūḫ-ı ekberdir göñül
2. Çün sirāc-ı dīn-i Aḫmeddīr ‘Ömer
Hem de tāc-ı ehl-i ḫikmetdir ‘Ömer
Şüphesiz hādī-i raḫmetdir ‘Ömer
İhtidā Fārūḫ-ı ekberdir göñül
3. Eyle gel ol şāh-ı ‘adle bendelik
Bulasıñ her bir nefeste zindelik
‘Ākil isen itme gel serkeştelik

Muḳtedā Fārūḳ-ı ekberdir göñül

4. Ḳāim oldı şer‘-i Aḥmedle o şāh
Hem de oldı cümle İslāma penāh
‘Aşḳına ḳıl cāna diliñi āh agāh
Mehlikā Fārūḳ-ı ekberdir göñül

5. Oldurur aḥyār-ı ümmet bī-riyā
Hem de anda ‘adl olupdur mā-verā
Dā’imā söyler bu beyti Baḥriyā
Cūd u ‘atā Fārūḳ-ı ekberdir göñül

132.⁶⁶

mef‘ülü mefāilü mefāilü feülün

1. Feyziñle bu tıfl-ı dili yā Rabbi gūyā ḳıl
Lutfuñla hemān her sözüme nefh-i ‘İsā ḳıl
2. ‘Ācizliğime baḳma efendim kerem eyle
‘İlmiñ eşeriyle bu lisānımı zībā ḳıl
3. Settārlığına şıḡnuben bābıña geldim

Noksānımı setr eyleyiben vaşl-ı likā kı1

4. Ey k̄ān-ı kerem maḥrem-i ‘ışkınla uyandır

Tevfikiñ ile cān gözümü şöyle binā kı1

5. Hep varlığım ğarķ idüben baḥr-ı ‘ademde

Maḥv eyle vücūd-ı zenbimi serimi hevā kı1

133.⁶⁷

1. Mevlāya ‘āşık isen dervīş ‘aşkla yanup sūzān ol

Sıdķ u ihlaş ile tūt iş ‘ahdine cān vir merdān ol

2. Her nefes zıkr it esmāsiñ kalbden bıraķma ḥulyāsın

Bul ma‘buduñ müsemmasıñ lāhūtta maḥv u pinhān ol

3. Mürşidinden alup ders zāyi‘ eyleme bir nefes

Ķeşf it esrār-ı enfes ķendiñ ķendine seyrān ol

4. Ḥaķķ’ı añla ḥaķķe’l yaķīn sen ben dimekden kes dilin

Bahr-i hūya ṭal ol emīn ķaṭreni maḥv it ummān ol

5. Diñle gözüm Baḥrī-gedā ‘aşq rāhına kıl cān fedā
Cān varlıgıñ maḥv eyle tā mülk-ı ‘ademde müsemmā ol

134.⁶⁷

fā ‘ilatün fā ‘ilatün fā‘ilün

1. Dil muḥarrem’dir bugün āh eylegil
Derd-i ehl-i beyt ile vāh eylegil
2. ‘Arş ü kürsī efgān idüp nālān eder
Mātem ile çarḥı siyāh eylegil
3. Qalb eviñ beytü’l-hazen kıl şöyle kim
Derd-i şāha göñlüñ āgāh eylegil
4. Virmedi bir kaṭre āb kavm-i Yezīd
Cān virüben hem-demiñ şāh eylegil
5. La‘net it kavm-i Yezīde rüz ü şeb
Baḥriyā şāhını penāh eylegil

135.⁶⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Elvedā‘ şimden gerü rāy-ı meşrebi a‘lā güzel
Eylesün gönünü ihyā dem-be-dem Mevlā güzel
2. Bendegān-ı‘aşka ülfetler edince şüphesiz
‘İnd-i Haktan devletiñ tekrār olur hālā güzel
3. İltifāt eyle gözüm nürü harābāt ehline
Kıalb lāyı nefy idüp olmuş durur illā güzel
4. İbn-i Kays şahrā-i ‘aşқта bir ğarib abdāl iken
Şorar idi hālını her rüz ü şeb Leylā güzel
5. Lā-cerem şı‘rinde aḫz itdim bu hulk-ı āḫseni
Fırkatınle Baḫrī kemter kıldı vāveylā güzel

136.⁶⁸

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Hakkı ben buldum diyenlerden olur mu ğayrı dāll
Dost yüzüñ gördüm diyen cāhil degil midir dalāl
2. “Leyse kemislihī şeyün” der Hūdā ey danķalak
Hakkı görmek bulmaķ olmaz itdüğün da‘vā-yı hayāl
3. Hem dahı bilmek ne mümkün ol mekānsız dilberi
Cins ü mişli yoķ anıñ zāt u şıfātı bī-mişal
4. Varlığı dāim durur yoķ evveliniñ eveli
Āhirine ‘ākıl irmez aña erişmez zevāl
5. Baħriyā kendisin ol dost yine kendisi bilir
Zāt u ef‘āl u şıfātıñ kendi bilür ber-kemāl

137.⁶⁸

1. Nedir bülbül sahrālarda ezkarıñ
Haber vir bilelim aşlıñı bülbül
Güle karşı hiç kesilmez āh ü zārıñ
Haber vir bilelim aşlıñı bülbül

2. Ğālibā ‘āşıksıñ güle ezelden
Hiç rāhat itmezsıñ efkār-ı gülden
Zıkr ü fikriñ aslā kesilmez dilden
Haber ver bilelim aşlıñı bülbül
3. Vuslat-ı gül ile kāni‘ olmazsıñ
Vaşl-ı hicrān nidüğini bilmezsıñ
İkidir maşşūduñ vaḥdet bulmazsıñ
Haber vir bilelim aşlıñı bülbül
4. Vuşlatda çekersin hicrān ‘guşşāsın
Fürkatte kılersin vuşlat kavgāsın
Terk itmezsıñ cem‘ ile fark ḥulyāsın
Haber vir bilelim aşlıñı bülbül
5. Var cem‘ü’l-cem‘ ol kendini bilme
Lā-mekān kıl iliñ ḥayretde kalma
Baḥreddīn gedāyı nā-maḥrem görme
Haber vir bilelim aşlıñı bülbül

138.⁶⁸

1. Ben zamān içre zamānım bilmezem şugl-ı ḥayāl

Her mekân içinde ānım görmezem şubh ü hayāl

2. Murtażā hilal ve muhitinde bedr olur ise sırr
Der ader oldum baña aştāf durur her māh visāl
3. Z̄enb-i cismim z̄ıll-ı fānīdir huvallāhtır ebed
Yo fenā dāim bekā mülkünde cism-i Lā-yezāl
4. Varlıgım mav eyledi ar-ı celāl-i Z̄ü'l celāl
Eādiyyet gördü vāidiyetini ber-kemāl
5. Tat-ı ıtılāına cülūs ideli Bariyā
alk ile a beynini fark itmege yotur mecāl

139.⁶⁹

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'İlm-i memdū ister isen ikmet-i Şa'bān'a gel
a'la vuşlatsa murādıñ himmet-i Şa'bān'a gel
2. Bulma ister isen ayāt-ı cāvidānı tā ebed
ızr-ı ma'nādır bilā-şek şerbet-i Şa'bān'a gel

3. Baħr-i ‘irfāna alup bulmağ dilerseñ dürrini
‘Ār ü nāmusdan gecüben ħikmet-i Şa‘bān’a gel
4. Meslek-i rāh-ı hidāyetdir kıyāmet ħaşre dek
Terk idüp cümle sivāyı ‘uzlet-i Şa‘bān’a gel
5. Mülk-i ma‘nā tahtınıñ sultānıdır ħağke’l-yağın
Bul fenā evc mertebe ir devlet-i Şa‘bān’a gel
6. Hem bekā bulup iriş ıtlāğa al bī-levn-ü renk
Ol vücūduñ mülküne şāhā şefkat-ı Şa‘bān’a gel
7. Dāħil-i ħalvet- sarāy oldı bu Baħreddīn-gedā
Sen daği ārzü idersen ‘işmet-i Şa‘bān’a gel

140.⁶⁹

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. İlāhī Muştafā ħağkķı ‘adūdan intiğāmım al
‘Aliyyü’l- Murtażā ħağkķı ‘adūdan intiğāmım al
2. Ĥadīce sīne-i şāf ġarka-i eltāf-ı Aħmed’dir

- O pak 'işmet-serā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
3. Çü kıldıñ nāzenīn 'arş ü berīn aḳdemü'l-ḳadem
Hemān Ḥayru'n-nisā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
4. Cihāna ser-fırāz kıldıñ cemī'-i ḥüsn-i aḥlāḳla
Ḥasan ḥulḳ-ı Rızā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
5. Beliyyātı o ḥāk-i Kerbelā'da anda ḥatm itdiñ
Ḥüseyn-i Kerbelā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
6. Aña hem-rāh olan yoḳ derd içinde evvel ü āḥir
'Alī Zeyne'l- Abā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
7. İmām Bāḳır gibi bī-kes ḳalup dergāhına geldim
İmām Ca'fer Ḥudā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
8. 'Adūlar içre ḳaldım şāh imām Mūsā-yı Kāzım-veş
O Şāh-ı Belḥ Rızā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al
9. Taḳī vü yā Naḳī hem 'Askerī ḥaqqı 'adālet ḳıl
O Mehdī meh-liḳā ḥaqqı 'adūdan intiḳāmım al

10. Baña da zulum iderler çār-deh-i ma'sūm gibi nā-ḥaḳ

O nesl-i bā-şafā ḥaḳḳı 'adūdan intiḳāmım al

11. Bu Bahreddīn'e nā-ḥaḳ ḡadr ideni ḳoyma uḫrāya

Bu dem Āl-i 'Abā ḥaḳḳı 'adūdan intiḳāmım al

141.⁷⁰

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. "Aḳrebül'rāh rāh-ı 'aşıḳ" dedi Rasūl

'Aşıḳ olup 'aşıḳla yanmaḳır uşul

2. Ey gözüm nūru tahidiri şanma 'āşıḳ

Ḥaḳḳ'a ṭālib 'āşıḳ eyle bulur vuşul

3. Eger 'āşıḳ olsa mihbān vardı ziyān

Nāf'ı yok "lā-reyb fih" olmaz ḳabūl

4. Çoḳ heva-yı nefis olupdur sözin

'Aşḳ denilmez aña fitne dir 'ukūl

5. 'Aşḳını Rabb'ine ḥaşr it Baḫriyā

Mā-sivādan almasıñ aqlā Őuĝul

142.⁷⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Her mekānda var olan adar ben kemāl Zü‘l-Cemāl
Cümle eşyādan zuhūr iden cemāl-i Zü‘l-Cemāl
2. Eadiyyetdir vücūdı vādiyyet lā-mekān
Zenb-i cismin mav iden bilir nedir zev-i viāl
3. “Leyse kemilihi Şey” dir Őıfātı bī-gümān
Ĝayr-ı ābil zātın idrāk itmige vehm ü hayāl
4. Cümle evāfi zamān ile mekānı mav iden
Perde-i cānı ref^o olup görür cānānı bī-mecāl
5. Bariyā‘dan aed ma‘dum dimekten ıl hazer
Dā‘im el-Bāī ebed Ferd ü Macīd ü Lā-yezāl

143.⁷⁰

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Gün cemāliñ cümle eşyāda 'ayāndır Zü'l-Cemāl
Çün kemāliñ her şeyi muhītdir yā Zü'l kemāl
2. Cümle zerrāt zuhūr esmāsınıñ maḥkūmıdır
Ba'zı maẓhar-ı Cemāl ba'zısı maẓhār-ı celāl
3. On sekiz biñ 'ālemiñ sırrı 'alāmet şāhitdir
Ol 'alāmet sırr-ı vahdetdir 'ebed yokdur zevāl
4. Her zuhūr iden 'avālim fānīdir sırr-ı qadīm
Sırr-ı aqdesden kamu 'ālem zuhūrı bir hayāl
5. Zēb-i cismiñ maḥv idüp Baḥrī-gedā sırr olagör
Sırda maḥv olmazsa bir er bilmez ol zevq-i vişāl

144.⁷²

Harf ü'l mim

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. 'Aczimi saña idem 'arz pādişāhım kııl kerem

Leşker-i 'işyān vücūdum şehriñi yıkdı n'idem

2. Luţf ile kıldım taleb vaşlıñı kahr itdin baña
Derde şaldıñ başımı şām ü seherde iñlerim
3. Gel efendim kııl 'atā cürmüm ile 'adl eyleme
Derd-i 'aşka ile dem-ā-dem dīdeden k̄an dokerem
4. Bī-nihāyet efendim luţf u ihsāñıñ seniñ
Nīm-nigāhla iltifātıñ cāvidāndır bilirem
5. Rūy-ı siyāhım eyledim derviş efendim baş kadem
Yağ vücūdum zenbini sırrım kııl k̄uts-i harem
6. Bu emānet libāsıñda beni 'uryān eyleyüp
İt tecellī zātını bu mücrimi kııl muhterem
7. Mūr-i za'īf Baḥreddīn'e kıılsa nazār nīm hışm ile
Şübhesiz olur Süleymān-ı zamān lā-cerem

145.⁷⁴

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bulmuşam cānānımı bir cāna minnet itmezem
Dü cihān sulṭānıyım ḥāḳāna minnet itmezem
2. Derd-i ‘aşkı kendime men yār idindim tā ezel
Merḥem oldı baña derd dermāna minnet itmezem
3. Oḳudum ‘ilm-i leddünī ḥı̇āce-i ‘aşḳdan velī
Gerçi zāhir bilinen ‘irfāna minnet itmezem
4. “Men ‘aref” remziñ tuyup her veḫe ‘ārif olmuşam
Fark idelden nefsimi gümāna minnet itmezim
5. Bāb-ı mürşidde ğubār oldı bu Baḥreddīn-gedā
Lā-mekān aṣḫābıyam imkāna minnet itmezim

146.⁷⁴

müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

1. Ben dosta ‘āşık olmuşam dā’im onuñ bülbülüyem
Dost bāğına zīnet gerek ol bahçeniñ sünbülüyem

2. Hâk' dan gelüp yine bugün Hâkka gider rāhım benim
Dünyā sarāyında hemān hünkār-ı 'āşkıñ kölesiyim
3. 'Aklım benim çün oldı kül dost zāhir oldı sağ u şol
Anıñçün hayrān gönül şandı münāfik deliyem
4. Bu 'aşkı dil uşanmadı bir lahza ayrı durmadı
Gayriya rağbet kılmadı sahrā-yı 'āşq mecnūniyem
5. Şem'a eğer kim yanmasa pervāne yanmazdı anā
Fehmeyle Bahreddīn-gedā dost gözünüñ dūr-bīniyem

147.⁷³

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Kıtıb-i irşād-ı zamānıdır şübhesiz şeyhim benim
'Āşıkāna cāvidāndır şübhesiz şeyhim benim
2. Hem şārab-ı Lā-yezālīñ sākīsidir bī-gümān
Nüş iden mestāne cāndır şüphesiz şeyhim benim
3. Menzil-i insānı bilmek ister ise yā ahī

Hāl içinde tercümândır şubhesiz şeyhim benim

4. Añlamazsın kâl u hâl ile makâm-ı menziliñ
Zîrâ bî-nâm ü nişândır şubhesiz şeyhim benim
5. Pâyına yüzler sürüp Baḥreddîn-gedâ dir el-amân
Yok nazîri ‘âlî şân’ dır şubhesiz şeyhim benim

148.⁷³

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

1. ‘Acâyıp derd ile dâ’im yanar şubḥ ü mesâ cânım
Çü fûrkat zaḥmına merhem şaramaz oldu Lokmân’ım
2. Çerâğ-ı şem‘-i lâhûta gönül pervânedir şâhım
Cüdâ düşdüm yaḳar kevn ü mekân dilde sūzânım
3. İrâdım maḥvım olup ‘aşḳ dāmına şöyle girift oldum
Zarûrî her nefes âh eylerim derd ile sultânım
4. Taḳıldı bend-i ‘aşḳ boynuma âh bir laḫza râḫat yok
Dem-â-dem hicr-ı ma‘şukla döker ḳan ve çeşm-i giryânım

5. Penāhdār –ı cihānsiñ hāk-i pāy-ı şefkete düştüm
Bahr-i bī-kesiñ hālını şor luţf it ‘ālī şān’ım

149.⁷³

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

1. Bu derd besdir baña dermān ne lāzım
Bu zaḥma şarımağa Lokmān ne lāzım
2. Girift oldum çun ‘āşkıñ dāmına ben
Aña kul oldum uş sultān ne lāzım
3. Nūş itdim ‘āşq şarābıñ pīr elinden
Hızır ābındaki ḥayvān ne lāzım
4. Beni maḥv eyledi sırr-ı ”ev ednā”
İmān oldum ğayre İmān ne lāzım
5. Bu ‘āşkıñ yok mekānı dü cihānda
Yok oldum ‘āşq ile imkān ne lāzım

6. Çü buldum cennet-i'irfānı bunda

Yarınki ravza-i Rıdvān ne lāzım

7. Eger bulduñ ise cānānı Baḥrī

Fedā olsun yolunda cān ne lāzım

150.⁷⁴

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. **Hācetim** eyle revā yā Rabbenā

Bir devāsız derde oldum mübtelā

Zaḥm-ı dile eylemez isen devā

Sen var iken ben kime yalvarayım

Yā kimiñ kapusına yüz süreyim

2. Sen ḳadīr padişāhsın yā İlah

Ḳıl revā maḳşūdum ey pādişāh

'Āşıḳam vaşlıñ için fetḥ eyle rāh

Sen var iken kime yalvarayım

Yā kimiñ kapusına yüz süreyim

3. Derdliyim dermāna geldim yā ḥakīm

Bābīña geldim kerem kı̄l yā Kerīm

‘Ācizim ḥālīme olmazsın mu‘īn

Sen var iken kime yalvarayım

Ya kimin kapusına yüz süreyim

4. Sen didin ‘āşık̄lara “lā taknetū”

Anıñçün ğayre itdim ser-fürū

Cürm ü ‘isyānla geldim ilerü

Sen variken kime yalvarayım

Yā kimiñ kapusına yüz süreyim

5. Qalmışım bī-kes cihān içre ğarīb

Senden **özge** yoktur baña habīb

Zaḥm-ı Bahreddīn-gedāya ol tabīb

Sen variken kime yalvarayım

Yā kimiñ kapusına yüz süreyim

151.⁷⁴

1. Ey kudreti çok sultān raḥmet it bābīña geldim

Ey raḥmeti bī-pāyān raḥmet it bābīña geldim

2. Cümle saña muhtâcdır çapuñda bi- ‘ilacdır
Luţfuñ başlara tâcdır raḥmet it bâbıña geldim
3. Yanar şem‘e pervâne ‘âşıklar kıyar cāna
Geldim şöyle mestâne raḥm it bâbıña geldim
4. Uydur cetti sırtına göz açdırma dārına
İt gör “ķāb-ı ķavseyen” rahmet it bâbıña geldim
5. Sırrımı “ev ednā” ya ġarķ eyle o deryāya
Mücrim Baḥrī-gedāya raḥmet it bâbıña geldim

152.⁷⁵

1. Derd-i ‘âşkıñ yaķtı cānım
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Biryāna döndi cigerim
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Amān şāhım amān şeyḥim
2. İñler dā’im cān ü dilim

Hāk-i pāya ye varmaz yolum
Hizmetden maḥrūm bir kulum
Raḥm eyle ḥālime şeyḥ
Amān şāhım amān şeyḥım

3. Ḥasretiñle hıç rāḥat yoḡ
Mülk-i dareyne ülfet yoḡ
Cān özler ammā vuşlat yoḡ
Raḥm eyle ḥālime şeyḥım
Amān şāhım amān şeyḥım

4. Rahm eylemezsın ḥālime
Qā'im ben 'idāmma
Faḡtulu yāz fermānıma
Raḥm eyle ḥālime şeyḥım
Amān şāhım amān şeyḥım

5. Murġ-ı rūhum şubḥ ü mesā
Pervāz idüp dir ḥasretā
'Aşqla düşdüm miḥnete
Raḥm eyle ḥālime şeyḥım
Amān şāhım amān şeyḥım

6. Dünyā vü māfihā nedir
Bilmem ki anlar kıandadır
Derd ü ve efkārım sendedir
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Amān şāhım amān şeyḥim
7. Bir kez nazār itsen n'ola
Bī-kes derdmend mücrime
Düştǖm gel yāpı̄ş elime
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Amān şāhım amān şeyḥim
8. Yokdur niḥāyet luṭfuña
Gel şefkat eyle bendeñe
Muḥtācım şāhım iḥsānla
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Amān şāhım amān şeyḥim
9. Gerçi yüzüm yok niyāza
'Āşkıñ şöyledir bī-hūde
Şabır yok aslā fūrḳate
Raḥm eyle ḥālime şeyḥim
Amān şāhım amān şeyḥim

10. İflāḥ itmez beni bu derd

Bil helāk eyler‘ākıbet

Çalmadı ‘ār nāmūs ü edeb

Raḥm eyle ḥālime şeyḥim

Amān şāhım amān şeyḥim

11. Baḥrī derd oldu bu kemter

Çapuñda bī-kes ü ebter

Luṭfuñ şām ü seḥer bekler

Raḥm eyle ḥālime şeyḥim

Amān şāhım amān şeyḥim

153.⁷⁶

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Bu cigerim başını al k̄ān iden k̄ardaşlarım

Hem dīdeden k̄anlı yaş seyl-āb iden k̄ardaşlarım

2. Rūz ü şeb efḡānımız ‘arşa irişdi hicr ile

Derd ü fūrkatle işim efḡān iden k̄ardaşlarım

3. Gönlümü hayretlere şaldım hemān āh eylerim
Dü ciḥānı başıma zindān iden ḳardaşlarım
4. Bir sūzān düştü vücūda ser-te-ser külḥānıdır
‘Aşḳ-ı fūrḳat ile cān sūzān iden ḳardaşlarım
5. Derd-i ḥasret nār-ı fūrḳatle ḥarāb oldı vücūd
Hicr içinde meskenim nīrān iden ḳardaşlarım
6. Elvedā‘ ḳılmaḳ ne mümkindir bu cān-pārelere
Emr-i Ḥaḳ ile işim on zār iden ḳardaşlarım
7. Derde şaldıñız bu Baḥreddīn iñler dem-be-dem
Ḥüzn ile cān ü dilim nālān iden ḳardaşlarım

154.⁷⁶

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Dilde evrādım benim estaḡfirullah el-‘Azīm
Vird ü ezḳarım benim estaḡfirullah el-‘Azīm
2. Kūh-ı Ḳāf olmaz muḳābil zenb-i cismim keffine

Āh ü efkārım benim estağfirullah el-‘Azīm

3. Gelmemiştir ben gibi bir ‘āşī hem de gelmez

Rūz ü şeb kıarım benim estağfirullah el-‘Azīm

4. Nice varam hāzrete yüzüm kıaradır el-amān

Ol sebep-i zārım benim estağfirullah el-‘Azīm

5. El-amān di Bahriyā bende her dem el-amān

Cümle güftārım benim estağfirullah el-‘Azīm

155.⁷⁶

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Hūdāyā ism-i Settār’ınla setr it cümle noķşānım

Ve Gaffār’ınla ‘afv it luţf idüp cürm-i firāvānım

1. Vişāl-i zātına üç mertebe hacc-ı ekber vār

Buları ref` kıl izhār olsa ta kenz-i nihānım

2. Ola kıalbim mukallib mā-sivādan ‘aşķ u şefkiñle

Vücūdum maħv olup hiç kıalmaya nām ile nişānım

3. amu ef'āl ü evřāfi maḥv it sırr-ı zātında
Senin varıyla zıkr itsün bu derdi alb ü lisānım
4. İdüp tevfiını yāver bu Baḥrī dü 'ālemde
Efendim ıl ḥalās irk-āb-ı sivādan girībānım

156.⁷⁷

1. Muḥarrem māhıdır bugün mātem ıl ey dilā mātem
řehīd oldu Ḥüseyn-i mazlüm mātem ıl ey dilā mātem
Selāmu'llāh řāh Hasan'a şad hezār řāhım Ḥüseyn'e
La'net ātil-i Ḥüseyn'e āh Ḥasan'a vāh Ḥüseyn'e
2. Eyledi bir fitne Mervān aqladı zemīn ü āsumān
Ehl-i īmān oldu giryān mātem ıl ey dilā mātem
Selāmu'llāh řāh Hasan'a şad hezār řāhım Ḥüseyn'e
La'net ātil-i Ḥüseyn'e āh Ḥasan'a vāh Ḥüseyn'e
3. uruldu bāzār-ı fitne Yezīd-i mel'un emri ile
aşd itdi bunca mazlūma mātem ıl ey dilā mātem
Selāmu'llāh řāh Hasan'a şad hezār řāhım Ḥüseyn'e

La‘net k̄atil-i H̄useyn’e āh Ḥasan’a vāh H̄useyn’e

4. İbn-i Ziyād-ı k̄alṭabān ehl-i beyte virmez amān
Cem‘ itdi nice zālīmān mātem k̄ıl ey dilā mātem
Selāmu’llāh Şāh Ḥasan’a şad hezār şāhım H̄useyn’e
La‘net k̄atil-i H̄useyn’e āh Ḥasan’a vāh H̄useyn’e
5. Sevķ eyledi Kerbelā’ya tuġyān itdi Muşṭafā’ya
Cevr itdi Ehl-i ‘Abā’ya mātem k̄ıl ey dilā mātem
Selāmu’llāh Şāh Ḥasan’a şad hezār şāhım H̄useyn’e
La‘net k̄atil-i H̄useyn’e āh Ḥasan’a vāh H̄useyn’e
6. ‘Ömri la‘īndir ser ‘asker Şimr çekti şāha ḥançer
Gör n’oldı āl-i Peyġamber mātem k̄ıl ey dilā mātem
Selāmu’llāh Şāh Ḥasan’a şad hezār şāhım H̄useyn’e
La‘net k̄atil-i H̄useyn’e āh Ḥasan’a vāh H̄useyn’e
7. Virmediler bir k̄atre āb ma‘şūmlar şöyle teşne-yāb
Cigerleri oldı kebāb mātem k̄ıl ey dilā mātem
Selāmu’llāh Şāh Ḥasan’a şad hezār şāhım H̄useyn’e
La‘net k̄atil-i H̄useyn’e āh Ḥasan’a vāh H̄useyn’e
8. Bu zālimler k̄ılup da‘vā İslām’ız dirlerdi ḥalā

La‘net ol kavme dā‘imā mātem kıl ey dilā mātem
Selāmu‘llāh Şāh Hasan’a şad hezār şāhım Hüseyn’e
La‘net kätıl-i Hüseyn’e āh Hasan’a vāh Hüseyn’e

9. Ceddi Muḥammed Muştafā pederi‘Alīyy-i Murtażā
Māderleri Ḥayru’n-nisā mātem kıl ey dilā mātem
Selāmu‘llāh Şāh Hasan’a şad hezār şāhım Hüseyn’e
La‘net kätıl-i Hüseyn’e āh Hasan’a vāh Hüseyn’e

10. Bilmediler miḳdārını dökdürler hūn-ı la‘lini
Esīr idüp ı‘yālını mātem kıl ey dilā mātem
Selāmu‘llāh Şāh Hasan’a şad hezār şāhım Hüseyn’e
La‘net kätıl-i Hüseyn’e āh Hasan’a vāh Hüseyn’e

11. Sevḳ itdiler ‘uryān Şām’a yazmağa ‘ācizdir hāme
Bu aḫvāl-i perīşāna mātem kıl ey dilā mātem
Selāmu‘llāh Şāh Hasan’a şad hezār şāhım Hüseyn’e
La‘net kätıl-i Hüseyn’e āh Hasan’a vāh Hüseyn’e

12. Baḫrī-gedā cān nişār it cānānı kendine yār it
Yezīd’e la‘neti hezār it mātem kıl ey dilā mātem
Selāmu‘llāh Şāh Hasan’a şad hezār şāhım Hüseyn’e
La‘net kätıl-i Hüseyn’e āh Hasan’a vāh Hüseyn’e

157.⁷⁸

müstef' ilātün müstef'ilatün

1. Yolunda cānım fedādır şāhım
Tutdı cihānı fīğan ü āhım
2. Ey kan-ı şefkat hālime raḥmet
'Arz et cemāliñ ey yüzi māhım
3. Bir kez tecellī kılsan efendim
Maḥv olur lā-şek vücūd-ı günāhım
4. Raḥm itmez isen mücrim Baḥrī'ye
Kime sığınsın güzel ilāh'ım

158.⁷⁸

6. Ey 'āşık-ı āvāreler gelin Allāh'a gidelim
Ey tālib-i dīdāreler geliñ Allāh'a gidelim

7. Zâkir olup Hâk ismine gönül virelim fikrine
Düşüben mürşid izine geliñ Allâh’a gidelim
8. Mâsivâullâhı tek ile şerhri lâhûta varılım
“İrci‘î” emrine uyup geliñ Allâh’a gidelim
9. Derdimiz olsa derdullah hâdi olur lâ-şek Allâh
Cân ü dilden kılarak ah geliñ Allâh’a gidelim
10. Bahrî-gedâ Hâkla Hâk’a vâsıl olursiñ muṭlaḳâ
Olup fenâ-ender-fenâ geliñ Allâh’a gidelim

159.⁷⁸

1. ‘Aşk ile yolunda cânımı ḳurbân eyledim
Hicrân ile dil mülkünü vîrân eyledim
2. Cümle varlığın ‘aşkıñda maḥv idüp
‘Aşk ile ‘aşk mülkiñi seyrân eyledim
3. Ben ḳaçremi ‘aşk bahrine ğarḳ eleyüp
Zevḳ ile ḳaçremi ‘ummân eyledim

4. Buldum beḳā o şehri ‘ademde şübhesiz

“Ve yebka” sırrında cevlān eyledim

5. Ā‘ma oldum mā-sivāya Baḥriyā

El-vāḥid sırrını ā‘yān eyledim

160.⁷⁸

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cem‘ ü farkım bir olup Ḥaḳ’dan cüdālīḳ bilmezem

Vaşl u hicrānı unuttum āşinālīḳ bilmezem

2. Keşreti vaḥdat idüp vaḥdetde buldum keşreti

Zulmetim nūr oldu lā-şek rūşenālīḳ bilmezem

3. Cümle eşyā şerḥ ider ḥüsn-i cemālīñ ḥāl ile

Bir yüzüñ esfel gürüp berk-i a‘lālīḳ bilmezem

4. ‘Abdini Ḥaḳ cezb eder luṭf ile vuşlat rāhına

Ḥaḳ durur hādī reşīd ben reh-nümālīḳ bilmezem

5. Hâk bilür görür işidür cümle yüzden Baḥriyā
Varlıgımdan ‘arz-ı fażl idüp dānālîk bilmezem

161.⁷⁹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Halkı ta‘ciz eylemiştir zār u giryānım benim
Çarḫı devrāna getürdi āh ü efġānım benim
Kerbelā-yı ‘aşka düştü bu dil ü cānım benim
Bī-tekellüf ‘arz-ı dīdār kıldı cānānım benim
Şāh Hüseyniñ rütbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilüp āh ü figān zāyī‘ oldı aḫzānım benim
2. Zīnet olmasun mihnet ü cevr ile ḫāk-i Kerbelā
Çün şehitler şāhına geydirdi tac-ı Kerbelā
Dikdi rāyet mülk-i “ev ednā” ya şāh-ı Kerbelā
Ehl-i Beyt’iñ cilve-gāhı Kerbelā’dır Kerbelā
Şāh Hüseyn’iñ rütbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilüp āh ü figān zāyī‘ oldı aḫzānım benim
3. Ben şānırdım bir mezellet-ḫānedir bir noḫta kim
İtmişim cürm ü ḫaṭā estagfirullah el-‘Azīm

Qıldı mi'yār-ı cihāna elveda' Ferd ü Hākīm
Anda tefrīk oldu aşāb-ı şeqā qalb-i selīm
Şāh Hüseyn'in rütbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilüp āh ü figān zāyi' oldu aḫzānım benim

4. Şūretā esed-i Rasūl evlādına bād-ı fenā
Ma'nīde oldu muḫaḫkaḫ bā'is̄ feyz ü 'atā
Yoḫsa rāzı mı olurdu bunca zulme Kibriyā
Hep ḫarāb olurdu 'ālem arş ile beyne's-şerā
Şāh Hüseyn'in rütbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilüp āh ü figān zāyi' oldu aḫzanım benim

5. "Kün fe-kānıñ" hūkmine fermān olınca Muştafā
Ya nice evlādına **zulm** idebilür eşkiyā
Bu muşibetle ser-efrāz oldu şāh-ı Kerbelā
Bende-i Āl-i'Abā'sın Baḫriyā ḡam yoḫ saña
Şāh Hüseyn'in rütbesiñ fehm itdi vicdānım benim
Kesilip āh ü figān zāyi' oldu aḫzānım benim

162.⁷⁹

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Ya İlähî kapuña yüz süre geldim kıl kabül
Vir murâdım eyleme maħrûm bir ‘acz-i kemterim
2. Cümle maqşûdunı iħsan yaraşur şanıña
Maqşûd u maṭlûbımı baħr-i seyhândan umarım
3. El-amân ey pâdişâh-ı zü’l’atâ kıl merħamet
Bir avuç topraq için bâbıñda kân yaş dökerim
4. Eylemezsın ħâlime şefkat eyâ Rabbü’l-Ġafûr
Yâ kime varup bugün ahvâlimi ‘arz iderim
5. El açup şam ü seħer bâbıñda bekler Bahriyâ
Yâ İlähî vir murâdım şanma ki boş giderim

163.⁸¹

1. ‘Âşık olanlar Allâh’a gelsün Ĥaqq’ı zıkr idelim
Şıdqla girüp bu râha gelsün Ĥaqq’ı zıkr idelim
2. Pervâne-veş sem’e yanup fâni cihândan uşanup
Bülbül gibi zârî kı lup gelsün Ĥaqq’ı zıkr idelim

3. Seherler eshāra karşı yanalım dildāra karşı
Cāndan geçüp yāre karşı gelsün Hakk'ı zikr idelim
4. Ferhād-veş vücūd tağıñ delüp bulsun dost otağıñ
Unudup şol ile şağıñ gelsün Hakk'ı zikr idelim
5. Bahreddīn bu 'aşkla yanar göñül bahri tırmaz kanar
Cān ü baştan geçen cānlar gelsün Hakk'ı zikr idelim

164.⁸⁰

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Rūz u şeb bābında efgān ile yanan kemter benim
Luṭf ü elṭāfına muḥtac bī-kes ü aḥḫar benim
2. Rūy-ı arzda bulmadım lā-şek gārib-ı bī-nevā
Hikmet-i dāreyni hiç fārḫ itmeyen ebter benim
3. El-emān ey pādīşāh-ı enbiyā kıl merḫamet
Cürm ü 'isyān dāmına biñ bend ile esīr benim
4. Şad hezārān iḥtiyāc ile kapuñda yā şefi'

Muttasıl feryād ü nālān eyleyen ezber benim

5. Hāşrete lāyık metā‘ım yoksa da Baħrī-gedā
İ‘tirāf-ı cürm idüp her demde müstağfer benim

165.⁸⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cān-nişār-ı hāk-i pāy-ı hāzret-i Şa‘bān benim
Mazhar-ı nokta-i bā-yı hāzret-i Şa‘bān benim
2. Cümle varlıktan geçip sırrında buldum devleti
Dāhil-i vaḥdet-sarāy-ı hāzret-i Şa‘bān benim
3. ‘Ayn-ı zātıdır zuhūrum arada yok ğayrılar
Fi‘l ü evşāfla beķā-yı hāzret-i Şa‘bān benim
4. Taht-ı itlākıdır anıñ ben de cülūs itdüm ana
Vāriş-i mülk-i fezā-yı hāzret-i Şa‘bān benim
5. Bu zuhūr mudur beni ismim ile maḥkūm iden
Baħrī ol şāhib-livā-yı hāzret-i Şa‘bān benim

166.⁸¹

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Beni fehm itmedi mürsel muḫarreb sırr-ı ahfāyım
Nice bilsün ki ben baḫr-i ‘ademde ferd ü tenhāyım
2. Görürler şüretā pāzār-ı nāsutda beni nādān
Velākin sırr ile iḫlīm-i lāhūt içre ‘anḫāyım
3. Bu vücūdda bilen gören işiden lā-şek
Benim bil her şeyi cāmī‘ve muḫīṭü’l muammāyım
4. Bu mevcūd içre yoktur baña mişl ü şebīh aşlā
Ki zīrā zāt şıfāt ef‘āl cem‘ etmiş hep müsemməyım
5. Bu Baḫreddīn hüviyyet mülkiniñ oldı şehensāhı
Görenler şüretā ahḫar şanurlar ‘āciz ednāyım

167.⁸¹

1. Cümle aḫlāk-ı ḫabīḫle olmuşum bednām-ı nām

Ol sebep nefret kılar benden kamu haş ile h‘ām

2. Aradım kevn ü mekānı yoķ baña benzer la‘īn
Çünkü şuglum rüz ü şeb oldu benim efkārım-ı hām
3. Āh giriftār-ı esīr-i dām-ı nefsim yā ahī
Haķķ’a lāyık bir ‘amelsiz devr ider şubh ile şām
4. Bu haķīriñ eldeki olan kamu sermāye
‘Acz ü noķşān cürm ü ‘isyāndır ’ilā yevm’ül kıyām“
5. Ya ilāhī eyleme ‘adl ü ‘adālet Baħrī’ye
Merħamet kıl mücrimim cürmet hayr olā nām

168.⁸¹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Eyledi hünkār-ı‘aşķ yağma bugün mālım benim
Şoydı ‘uryān eyledi önündeki şālım benim
2. Ben beni deryā şanurdum zāhir ü bātında ben
Kaşremizde yoķ imiş ‘aşķ bozdı hep kalım benim

3. Pīr-i ‘aşk ‘ilm-i ledünden kaçtre ihsān eyledi
Ol zamān fehm eyledim ki lā imiş alim benim
4. atremiz ırmağ olup ırmağ irişti bahre çün
Mevc-i deryādan gelürdi cümle ef‘ālim benim
5. Bir zamān kıldım taşarruf zīr ü bālā her şeyi
Ol tasarrufi şoyundu şimdiki hālīm benim
6. Çün elif zātımdır raḥīmdir řifātım şübhesiz
Harf ü şavtla zıkr olan esmā amu dālım benim
7. Oldı maḥzen “küntü kenz” esrārına Baḥrī-gedā
Kā’iñātıñ aşlıdır bil haṭṭ u hālīm benim

169.⁸²

1. Beni bülbul gibi nālān kıldı derd ile ayyūm
Ciger-gāhım Yāūp pervāne kıldı ‘aş ile ayyūm
2. Cemī‘ varlığımı ğar eyledi baḥr-i hüviyyetde

Şükürler cānımı cānān kıldı zevk ile kayyūm

3. Mekānım lā-mekān oldu nişānım bī-nişān lā-şek

Beni her zerrede a'yān kıldı şems ile kayyūm

4. Aḥad kıldım şifāt-ı vāḥidiyyet ḥākimi oldum

Sarāy-ı lāhūta sultān kıldı cem' ile kayyūm

5. Maḳām-ı kad ü *** çūn beḳā-ender-beḳā ile

Bu Baḥrī hū der fī şāne kıldı sırr ile kayyūm

170.⁸²

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Muḥaḳḳaḳ mecma'ü'l baḥreyn içinde dürr-i aḥfāyım

Cem'ül esmā ve o evşāf içre gizli şarf müsemmayım

2. Su'al eyler ise zāhid 'ulūm her dü 'ālemde

Sivā 'ilminde cāhil çeşm u sem'i ḳalb-i āmāyım

3. Tecellī eyleyüp zātım şifāt esmāmı maḥv itdi

Beḳā-yı ferdiyetde şübhesiz lāhūtda 'anḳāyım

4. Bu keşret maḥv olup kıldı serāb-ender-serāb illā lā-şek
Vücūdum zerresi şems-ī Şamed oldu mu‘ammayım
5. Bu Baḥreddīn-gedā “küfüven” aḥad sırrında kā’imdir
Velākiñ ‘ālem-i nāsūtda ben şākir “ev ednā” yım

171.⁸²

1. Sācīd ü mescūd benim kendime kendim sacdım
Ḥālim ‘adlim ile emrime dā’im şāhibim
2. Her şeye ma‘būdım dāim beren da’m dururr haḳḳe‘l-yaḳīn
Bu zuhūr isimle unsur içinde ‘ābidim
3. Çün sıfāṭım zatıma bir ses ederek
Noḳṭa-i’ sırrım bu üslūb ile hoş ḥāfızım
4. Ğayrılıñ bilmem nedir ‘anḳa-i hūyım bī-gümān
Aḥadiyyet varlıgım lā-şek zuhūr ü vaḥidim
5. Cümle yüzlerden bañadır ser-fürüla inḳıyād

Kāfir ü mü'min muvaḥḥid her 'abāda ma'būdum

6. Emr-i ü nehyim vaḥy idüp kıldım kitāb
Ḥaḡ ü bāṭıl oldu tefrik yineye kendim şāhidım
7. Cümle 'ālem eylese tā'at baña yoḡ fā'ide
İtseler tuḡyān ziyān irmez muḡadde lāhūtım
8. Ḥāl ile her birisi bir ismimiñ ḥükmüñ tutar
Eşḡiyā sırr m***bil etḡiyāya rāstdem rāçidım
9. Her bir esmāyı şerī'finle tecellīler kılup
Şimdi Baḡreddīn libāsyıla zuḡūr-ı nāsūtem

172.⁸³

1. Boyandı cismim reng-i tevḡīde
Sırrına seyrān oldu bu gönlüm
Reh-nümā oldu ins ü cinne
Ḳudretü'l-mevcüd oldu bu gönlüm
2. Derin midir baḡr-i 'ademde

Cāmi‘-i esmā şekl-i ādemde
Buldı beķālar vāv ile nūnda
Yoķluķ ile var oldu bu gōñlüm

3. Sırr-ı hüviyyet ‘ālemini geçti
Zāt-ı ahadiñ perdesi açtı
Ferdıyyet ile şarfa iriştı
Şamedül-bāķī oldu bu gōñlüm

4. Taht- ile fevki lā-mekān oldu
Sırr-ı kayyumla her mekān tıldı
Kāf ile nūnuñ ami-i oldu
‘Adlile sultān oldu bu gōñlüm

5. Vāhid ü ahdzla buldı şamedlik
Baħrī hüviyyet hūkmünle memlūk
Kādir almaķtıdır hem malikül-mülk
Vāhidül-Ķaħħār oldu bu gōñlüm

173.⁸³

fā‘ilātün fā‘ilatün fā‘ilün

1. Ben hüviyyet şehriñiñ hākānıyım
Vāhıdiyyet mülkünüñ sulṭānıyım
2. Mahv olup ān ü zamān bilmem mekān
Ahādiyyet sırrınıñ ummānıyım
3. Taht-ı lāhūtta celīs-i muṭlaḳım
Her zuḥūruñ evvel ü āḫir kānıyım
4. Lā ezel vim lā ebed sırrında ben
Dā'im her cānlarıñ cānānıyım
5. Taht u fevḳim lā-mekāndır Baḫriyā
Enbiyā vü evliyā seyrānıyım

174.⁸³

1. Māh-ı muḫarrem yine tāzelendi derd ü ğam
Mātem-i şāh-ı şehīd ile cihān ṭoldı tamām
2. Ehl-i beyt-i Ahmedin āh ü figānı irüp
Kürs ile 'arşa hemān ra'şe virür subḫ u şām

3. Faḥr-ı cihān Muştafā āh ile k̄ānlar döküp
Hatice hem Faṭma mātem iderler merām
4. Derd ile şāh Murteza tutup çarḥıñ Ḥayber’iñ
Ḥayber-ses şar şarsıdup mülk kılār inhidām
5. İmāmīn hümāmīn yüz tutup ol hazrete
Zārılıkla dirler yā kāhir-i zül-intikām
6. Baḥr-i ‘adālet coşup ḥükmüne icrā kılar
Ol sebebden kā’ināt lerze ider ves-selām
7. Bu Baḥreddīn derd ile k̄ānlar döker dem-be-dem
Ehl-i beyti ḥaqqı için raḥm eyle faḥrū’l enām

175.⁸⁴

fā’ilātün fā’ilatün fā’ilatün fā’ilün

1. Cümle eşyādan tecellī eyleyen gevher benim
Baḥr-i “ev ednā”ya şıgmaz dürr-i ferd-i ekber benim

2. Ben murād itdim ālimiñ bu keşret ‘alemiñ icādına
“Küntü kenzim” im çapusuñ fetḥ eyleyen Ḥayder benim
3. Hem merātib üzre var itdim zamān ile mekān
Her birin bir ismile maḥkūm iden Cebbār benim
4. Hem izāfetle çamu yüzden tecellī eylerim
Kūnh-i ğayriyyetden ‘ārī cümlede mestūr benim
5. Ben zamān ile mekāna şıǵmazam ey Baḥriyā
Cümle varı maḥv ü ĩcād ile pūr-hüner benim

176.⁸⁶

Harfu'n-nūn

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Bir mekānda kā'im olmam cümle ‘ālem lā-mekān
Ḥil'at olmaz bir şıfāt baña nişānım bī-nişān
2. Cümle ‘ālem ıoludur sırrımla Ḥaḫtır varlıǵım
Ben ḫayāt-ı ‘ālemim her şeye oldum cāvidān

3. Kāşif-i esrār-ı ‘ilmim hem kelāmımdır ledün
‘İlm-i esrār-ı Hudāya tercümāndır bu lisān
4. Dost tecellī eyleyüp benliğim oldu nā-bedīd
Ben çıkınca aradan oldu cihān dārü’l-emān
5. Zıll-ı fānīdir bu cismim Bahriyā aldanma hā
Her nefes zaḥir olur nefsimde sırr-ı “küllü fān”

177.⁸⁶

mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün fe’ülün

1. Bi- hamdiullāh irişdi baña ḥayāt ism-i Ḥaydan
Memātım ref^ç olup buldı necāt ism-i Ḥaydan
2. Mukaddem emr-i Ḥaḳḳ-ı şıdkıla icrā iderdim
Zuhūr itdi baña bir ğayri ḥālāt ism-i Ḥaydan
3. Gözükmez oldu cümle kā’ināt maḥv-ı vücūd oldum
Açıldı cümle yüzden hoşca mirāt ism-i Ḥaydan
4. Ḳamu isḳāt olındı māsivāllah ḳalmadı zerre
Şükür çıktı aradan hep ḥayālāt ism-i Ḥaydan

5. Gözüm göñlüm kulağım hem lisānım oldu tebdīl

Bu Baħrī irişti luşf ü ‘ināyet ism-i Ėaydan

178.⁸⁶

1. Cānı cānāna virüp ben çıkdım ara yirden

Çalmadı dār ü diyār ne mekān var ne zamān

2. Ben beni terk eyleyüp fehm itdim kendi özümi

Baħr-i zāta ġarķ olup cümleden oldum nihān

3. “Küntü kenzi mahfiyem” ķāf u nūn’uñ kānıyan

Taht-ı dil řulřānıyam baña mahkūm dü cihān

4. ‘İlmim ezel ‘ilmidir lisānım ledünnīdir

Hem ģarf-i ‘illetdir cismim durur bī-niřān

5. Baħrī degil söyleyen sırrı ‘ayān eyleyen

Şulřān Cemālüddin’in tercümānı bu lisān

6. Yā Rab bu lisānımı hıfz eyle ģařādan

Hālince beyān eyleyim emr-i Hudā'dan

179.⁸⁷

1. 'Āciz geldim apuna meded yā sulṭān Şa'bān
'Arz ittim hāl apuna meded yā sulṭān Şa'bān
2. Raḥm eyle dil-i āhıma sığındım sen şāhıma
Muḳaddem günāhım meded yā sulṭān Şa'bān
3. Luṭfuñdan dūr eyleme zelīl ü ḥor eyleme
Beni menfūr eyleme meded yā sulṭān Şa'bān
4. Vücūdum zenbini yaḳ nār-ı 'aşḳ ocağında
Sırrımı taḳdīsi eyle meded yā sulṭān Şa'bān
5. Bu mücrīm Baḥreddīn'i maḥv eyle varlığını
Lā-mekān ıl āleni meded yā sulṭān Şa'bān

180.⁸⁷

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Semt-i yāra varması oldı begim gāyet çetin
Bir baīd iklīm içinde hicr ile oldum niçin
2. Ol nigārıñ ismini yād eylesem derd cūş ider
İḥtirāz zıkrini terk itmeye itdim yemīn
3. Ḥasret ü fūrkatle yandı ser-te-ser cān ü dilim
Derd ü āhımla ḥarāb olmaktadır rūy-ı zemīn
4. Bī-rahm sayyād-ı ‘aşk kıldı şikār biñ mekr ile
Lā-cerem dām-ı ḳadr oldı bañā ḥablü’l-metin
5. El-amān ey pādişāhım bāb-ı luḫfuñ fetḫ idüp
Bī-kesiñ Baḥreddīn’e vaşl-ı cinānı kıl yaḳın

181.⁸⁷

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Eyledim yağma bugün hep varımı alsun alān
‘Aḳl ü nefsi ten ü cāmı terk idüp gelsin gelen
2. Haddi yoḳ bir baḥre ḫaldım kimse bulmaz ka’rını

Maḥv-ı külli ile bu bahre bugün ʔalsın ʔalan

3. Şavmı sivā eyledim buldum vişālîñ İydini

Vaşl-ı hicrān bilmeyüp Hāḫ var ile ʔalsın ʔalan

4. Seyr-i lillahta bugün ʔuds-i ḫarīmdir sırrımız

Ġayriyetten şoyunup bu rāzımı bilsin bilen

5. Lā-mekānız bī-nişānız rengimiz yok velī

Hāḫ ile Hāḫ Bahriyā ḫaḫḫe'l-yāḫīn olsun olan

182.⁸⁷

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Bugün şehir-i ledünnüñ pādişāhıdır Cemāleddin

Ma'ārif gökleriniñ şems-ü māhıdır Cemāleddin

2. Gözün aç meşreb-i a'lā ile vāriş-i Aḫmed'dir

Anıñçün ümmetin puşt u penāhıdır Cemāleddin

3. Ne mümkün kadr ü şānı feḫm olunmaḫ ḫarf ile şavttan

Muhammed Muştafâ'nın cilve-gâhıdır Cemâleddin

4. Velîler feyz-i 'irfâni anın 'ilminden aḫz itdi
Ki zîrâ ins-ü cinîni doğru râhıdır Cemâleddin
5. Bu Bahrî kıble-i Hakk'a yöneldi yoktur şübhe
Cihât-ı sitte içre secde-gâhıdır Cemâleddin

183.⁸⁸

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Derdliyim dermâna geldim bâbına şâh el-amân
Cân virüp cânına geldim bâbına şâh el-amân
2. 'Âşık ü şâdıkımı şaldın diyâr-ı ğurbete
Bî-kesim ihsâna geldim bâbına şâh el-amân
3. Cürmümü'afv it deyü kıldım recâdır eyledim
Gitmezem ğufrâna geldim bâbına şâh el-amân
4. Şânına lâyık mıdır sâ'ili mahrûm eylemek
El açup Selmân'a geldim bâbına şâh el-amân

5. Zār idüp Baḥrî-gedā bābıñda der şām ü seher
Kıl kabûl fermāna geldim bābıña şāh el-amān

184.⁸⁸

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

1. Cüdā düştüm ezelden vaşl-ı yārımdan gedâyım ben
Hezārān derd ile ser fidānımdan gedâyım ben
2. Çün uğradı yolum bil on sekiz biñ ‘āleme bir bir
Kamusı yandı fūrkatla fiğānımdan gedâyım ben
3. Gelüp bu mülk-i mihnete qarār ittim zarūretle
Ayırdı ‘aşk beni dār’ül-emānımdan gedâyım ben
4. Olupdur baña hemdem hüzn ü ğam hicrān ile fūrkat
Uşandı halk-ı ‘ālem āh u zārımdan gedâyım ben
5. Bu cānımdan ciḥāna zāhir olsa sūz-ı giryānım
Yanardı ser-te-ser ‘ālem suzānımdan gedâyım ben

6. Çü kaldım mürdan ahker ‘âlem-ı keşretde ser - gerdân
İrişti dādıma imdād cānānmdan gedāyım ben
7. Ulaşıp ādem-i ma‘nā olan merde sücūd itdim
İmān idüp hūlāş oldum gümānımdan gedāyım ben
8. Sivallahtan geçürdü bir nefeste ‘aşq-ı hünkārım
Çü buldum cevher- i vaşlını kānımdan gedāyım ben
9. Çü virdim on sekiz biñ ‘āleme ifnā kamu bir bir
Açıldı “semme vechullah” nihānımdan gedāyım ben
10. Kamu bir yüz olup ‘ālem baña beytü’l-hazen cismim
Bilen yok derdimi kurb-ı civārımdan gedāyım ben
11. Bu Baḥreddīn-gedā dāreyn içinde ḥor ü ebterdir
Alur feyz cümle ‘ālem baḥr-i anımdan gedāyım ben

185.⁸⁹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ey göñül āh eyle kim geldi irişdi mātemiñ
 Çalmadı kevn ü mekân içinde bir yār maħremiñ
 Hüzñ ü ğam āh ü figān oldu enīs-i hem-demiñ
 Kerbelā aħvāline iñler semāvāt ü zemīn
 Ehl-i beyte zılm iden zālime la‘net her demiñ
 İtdi la‘net anlara ehl-i řimāl ehl-i yemīn

2. Kerbelā aħvāli řöyle baĝrımı hūn eyledi
 Ehl-i beytiñ sūz-ı āhı meni mecnūn eyledi
 Dīn[ī] yok ħavm-i ‘ad cevriñi efzūn eyledi
 Hānedān-ı Muřtafā’ nıñ rāħatıñ dün eyledi
 Ehl-i beyte zılm iden zālime la‘net her demiñ
 İtdi la‘net anlara ehl-i řimāl ehl-i yemīn

3. Āh n’idem řām ehli řāħımı řeħīd itti bugün
 Kūfe ħavmi sürmelendi ‘azīm dögün
 İbnī Ziyād ile ‘Amr-ı Sa‘d’a la‘netdür bugün
 Ehl-i beyt-i Muřtafā’yı itdi ‘uryān ser-nigün
 Ehl-i beyte zılm iden zālime la‘net her demiñ
 İtdi la‘net anlara ehl-i řimāl ehl-i yemīn

4. Virmedi bir ħatre āb āh Muřtafā evlādına
 İtdi cevri-bī- řümār āl-i ‘abā etfāline

İtdi la‘net **ins ü cin** kavm-i Yezīdiñ cānına

Dökdü ƙan ‘arş ü semā ma‘şūm-ı pākiñ zārına

Ehl-i beyte zūlm iden zālime la‘net her demiñ

İtdi la‘net anlara ehl-i şimāl ehl-i yemīn

5. Düşmedi bir ƙatresi şāhiñ demi hāke ebeb

Ağdı ‘arşa enbiyā ervāhına didi meded

La‘net inzāl eyledi ol kavm içün Rabbü’l-aħad

Sen de la‘net it bu ƙavme Bāhriyā gel itme red

Ehl-i beyte zūlm iden zālime la‘net her demiñ

İtdi la‘net anlara ehl-i şimāl ehl-i yemīn

186.⁸⁹

meste‘filün meste‘filün meste‘filün meste‘filün

1. Derdli gönlüm şubḥ ü mesā’ iñler hemān iñler hemān

Nev bahārda bülbül-āsā iñler hemān iñler hemān

2. Fūrƙatla yanar cān ü dil bir laḥza olur bañā yıl

Bu derde boyandı gönlüm iñler hemān iñler hemān

1. Hicrāna oldum mübtelā dost ile ƙıldım elvedā’

Cān kuşu idüp vāveylā iñler hemān iñler hemān

2. Gözden niḥān oldu **yārım** külhāndır dār ū diyārım
Yağar kevneyni sūzānım iñler hemān iñler hemān
3. Ğurbete düştü yolumuz baħr-i derd oldu sırrımız
Beytü’l hazendir göñlümüz iñler hemān iñler hemān

187.⁹⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ey göñül oldu bugün şāh-ı şehid **hūmı** revān
Mazlumān-ı ehl-i beytiñ sūzuna yandı cihān
Āl-i Aḥmed Kerbelā deştinde kıldılar fiğān
Ah bugünde dest-i zālime düř oldu mazlūmān
Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
Çan döküp derd ile āh dirler amān dirler amān
2. Ol gürüh-ı zālīmānda merḥametden yoğ eşer
Ehl-i beytiñ cānına şaldı sitemden bir şerer
Hānedān-ı Muřtafā kanlar döker şeb tā-seşer
Bilmedi miğdārını Şāh-ı şehidiñ Şimr-i ħar

Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
Çan döküp derd ile āh dirler amān dirler amān

3. Cīfe-i dünyāya tebdīl itdi dareyn devletiñ
İbni Ziyād'la 'Ömer giydi fuzūlluk kisvetiñ
Yıkdılar bāğ-ı nübüvvet gülşeniniñ şevketiñ
İñlediler haşre dek yā Hū Muḥammed ümmetiñ
Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
Çan döküp derd ile āh dirler amān dirler amān

4. La'net olsun ol Yezīd'iñ tābi'ine şad hezār
Maẓlumān-ı ehl-i beyte zūlm ile itdirdi zār
Şayd-ı zālīm Muştafā evlādını kıldı şikār
Cümlesiñ 'uryān idüp sevç itdi Şām'a nā-bekār
Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
Çan döküp derd ile āh dirler amān dirler amān

5. Haşre dek yazsa çalem derd-i derūnumdan eger
Yazamaz bir noçtasıñ hem bilmez aşlından ḥaber
Ḥānedān-ı Muştafā virmekdedir cān ile ser
Bende-i Āl-i 'Abādır Baḥrī kemter çan döker
Yād idüp bu kışşayı iñler hemān iñler hemān
Çan döküp derd ile āh dirler amān dirler amān

188.⁹⁰

1. Ey gönül derdine dermān **istersen** derde boyan
Dostuñ cemālını seyrān istersen derde boyan
2. Her rüz ü şeb efgān itmek cān ü dili hayrān itmek
Ten mülküni vīrān itmek ister isen derde boyan
3. Yārı bulmağa bir nusret **ararise** eyle hidmet
Ol şehensāh ile vaḥdet ister isen derde boyan
4. Cānānımdan ḥaber almağı ğafletten bīdār olmağı
Dostum ile dost olmağı ister isen derede boyan
5. Derddir bu yoluñ rehberi ‘aşqtır bu şehriñ serveri
Baḥrīden almaḳ gevheri ister isen derde boyan

189.⁹¹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Cān içinde gizli cānāndan ḥaberdārım bugün

- ‘Arşa ser şulţān raĥmāndan ĥaberdārim bugün
2. Şeş ciĥetden “semme vechullahı” seyrān ideli
Gün gibi zāhir o Subhan’dan ĥaberdārim bugün
 3. Çün cemāli gizlidir ‘ayāndır ‘ārife
Maĥv idüp varımı **niĥāndan** ĥaberdārim bugün
 4. “Men ‘āref” remzine āgāh olalı şüpheşiz
Ĥamdülillah kāmil imāndan ĥaberdārim bugün
 5. İsteyen gelsün beri ol “kenz-i maĥfı” den ĥaber
Ṭala görsün bahre dürdāneden ĥaberdārim bugün

190.⁹¹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. O güzeller şāhına üftādeyim Allāh için
Ravza-i’ pākine yüz sürmekle fillāh için
2. Yoĥdurur liyāĥatın varmaĥa cem‘ ĥavl ile
Dilerim mihnet çekem rāhda birāz ol şāhi çün

3. Hoş mürüvvet eyleyüp ruhsat buyur bu kemtere
Vaşl-ı ma'sûka sebeb ol gel rızâullâh için
4. Destgîr ol râh-ı matlûba efendim raḥm idüp
Cân ü başa eyleyim ifnâ sebil Allâh için

191.⁹¹

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Ey baña dârını uçtan uça zindân eyleyen
Nâr-ı 'aşka gönlümü kaḥr ile şem'dân eyleyen
2. Cennet içre 'âşığı fürqate yaḫtîñ ne 'aceb
Şol ḥalîlullâhı nâr içinde handân eyleyen
3. Bilmezem ḥikmet nedir bunca ġarâi'b sun'una
Düşenin cânıñ alıp bezmini zindân eyleyen
4. Cismimi ser-tâ-ḳadem â'dāya teslîm eylediñ
Oldı vâşıl zâtına küfr ile tuġyân eyleyen

5. Hâk bes tasavvufudur bu nazm-ı â'rif âne remz ile
Ka'rına girsün bu baħriñ şayd-ı dürdân eyleyen

192.⁹¹

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1. Biħamdillah Muħammed Muştafâdır cânıma cânân
Bir 'âciz ümmetiyim şâfiimdir bil ol 'âlî şân
2. Ebû Bekr turur kasr-ı bilimde bil şehensâhım
'Ömerdir emr-i Hâkķı cismim içre eyleyen fermân
3. Mekârim halkı ta'lîm eyledim 'Osmân-ı cāmî'den
'Âliyy'ül-Murtażâ oldı bu cismim şehri içre cân
4. Hâsanla Hüseyn Fâţma Hâtice başım tâcı
On iki imâm hem daħi çâdeh-i- ma'sumân
5. Bunlarıñ dostuna dostum tevellî eylerim Baħrî
'Adūsuna 'adüyüm teberrâ eylerim her ân

193.⁹³

1. Biz bu yola ‘aşk ile cān virüp bulduğ vaşl-ı cānān
Varımızı terk eyleyüp lā-mekāna olduğ mihmān
2. Nefs ile rūḥ giydi vaḥdet refˆ oldu dildeki fūrkat
Cümle bir yüz oldu keşret dost cemāliñ gördük ‘ayān
3. Emmāre nefis ile bir çok çeng oldu vücūd mısırında
Ġālib olduđ bihamdillah maġlūb olup bugün düşmān
4. Levvāme kavsiñ açtıķ şükür mülhemeye geçtik
Anda şarāb-ı ‘aşk içtik oldu bu cān ü dil sekrān
5. “Men ‘aref” nefisini bilüp feķad ‘arefde maḥv olup
Ķalbimiz muṭmaīn kı olup hep küfrümüz oldu ĩmān
6. Zuhūr idüp “mūtū kable en temūtun” sırrı bugün
Ḥaşr ü neşr tamām olup yok oldu kevn ü mekān
7. Ṭaldıķ rızā deryāsına el şaldıķ māverāsına
Varup marziyye livāsına içtik ḥayāt-ı cāvidan
8. Dost vārı oldu varımız maḥv oldu cism ü cānımız

Haqqe'l-yaqīn imānımız ne mekān aldı ne zamān

9. Biz olduk her zamān mekān setr oldu dū cihān
Kelāmımız vahy-ı Kur'ān boyun virdi ins ile cān
10. Sulţānımızdır Muşţafā serdārımızdır Murtaşā
Seyyid Yahyā'ya cān fedā pīrimizdir sulţān Şa'bān
11. Fehm ile gel bu sōzleri terk it gōnūlden nazları
'İbretle gōr her yūzleri hep gōrdūgūn vech-i Raḥmān
12. Gel Baḥreddīn'e ol hemdem almaya dilde gām ū hem
Bir yūzle ā'imdir 'ālem lā-mevcūde illā Subḥān

194.⁹²

fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

1. Luţfunuñ muḥţācıym yā cevher-i nesl-i Hüseyn
Ounur ḥutbe cihān ire imāmū'l-'ālemīn
2. Zāhir ū bātında ceddindūr Muḥammed Muşţafā
Cedd-be-ced varır ana neslin efendim nisbetin

3. Sen imām-ı ehl-i ‘irfānsiñ kıyāmet haşre dek
Senden ‘āhız itdi muḥakḳıķler ulūm cihetin
4. Rehberisiñ aşfiyā vü etkiyānıñ şüphesiz
Cihetinden eyledi iḥsān sañā Ḥaķ meslegin
5. ‘Acz ü noķşān ile Baḥreddīn ḳapuñda dir emān
Ḳıl ‘ināyet mücrime dünyā vü ‘uķbā şefḳatin

195.⁹³

fā’ ilātūn fā’ ilātūn fā’ ilātūn fā’ ilūn

1. Ḥānedān-ı Muştafā’yım il ne dirse ḳoy disün
Ḳanberi Şāh Murtażā’yım il ne dirse ḳoy disün
2. Varımı yağmaladı aşķ ile rāhında anıñ
Bende-i ḥalķ-ı Rızāyım il ne dirse ḳoy disün
1. Tīr-ı a‘dā açdı dilde şerḫa şerha yaralar
Dil-i sūzān-ı Kerbelā’yım il ne dirse ḳoy disün
2. Bāğ-ı ḥüsnüñdür anıñ firdevsi tezyīn eyleyen

Kemter-i Zeynü'l 'Abā'yım il ne dirse koy disün

3. Aldı nūrundan ziyā şems ü kamer ol dil-berin
Çāker-i Bāķır şehāyım il ne dirse koy disün
4. Lebleri hamr-ı ezel oldı cihāna Ca'fer'in
Ol imāma pīşvāyım il ne dirse koy disün
5. Mūsā-yi Kāzım gibi sultāna ķul oldum şükür
Meddāķ-ı 'Alī Rıza'yım il ne dirse koy disün
6. İdemez dil vaşfını şāhım Taķıyyü's-ser-verin
Ben muhibb-i Şāh Nakī'yem il ne dirse koy disün
7. Şāh Hasan el-'Asker'in kān-ı sehāsından müdām
Ben ümīd-kār-ı 'atāyım il ne dirse koy disün
8. Mehdī'dir ol serverin ismi hidāyetdir işi
Mehter-i şāhib-livāyım il ne dirse koy disün
9. Çār-deh-i ma'sūmu yād itdikçe cān ü dil
Rāhlarında cān-fedāyım il ne dirse koy disün

10. Ehl-i beytiñ hāk-i pāyıdır bu Bahreddīn-gedā
Maḥrem-i Āl-i ‘Abāyım il ne dirse koy desin

196.⁹³

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bugün hāme iriştı gāyete bahru’l-ḥakāyıkdan
Ḥitāma irdi maqşad cümle miratü’l memālikden
2. Bihamdillah Ḥudā in‘ām idüben fazl u ‘ilminden
Yazıldı nice esrār-ı ledün sırr-ı ‘acā’iden
3. Ve tercümān olup hāme ḥaber ‘arz eyledi ḥāli
Benim yok medḥālim aşlā bu aḥvāl-i ğarāibden
4. Ḥudā ilhām idüp ḳalbe lisān izḥār-ı sırr itdi
Oḳudı yazdı kendi ‘ilmin levḥ-i ḥāmidden
5. Bu Bahreddīn hemān bir ālet oldı sun‘-ı Mevlāya
Nice esrārıñ izḥār eyledi ‘ilm-i deḳāikden

Yā Rab n’ola ol şāh-ı ḥayā rāzı ola benden

İtmem kederi ğayrı hemān cāy-ı mīzāndan

197.⁹⁴

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Devām it zıkr-i tevḥīde uyansun şu‘le-i ĩmān
Çıķup zulmet göñülden Şemse irsün zerre-i ĩmān
2. Eger vardı ĩmānım dir isen ķavlinde Őadıķsañ
Velākin añlamazam kim nedir ol cilve-i ĩmān
3. Bu emmāre elinden bağlıdır Zāl oğlu Rüstemler
‘Aceb ḥāliñ n’olur bulmaz ise bir ķal’a ĩmān
4. Amān Allāh meded ķıl ol div-i mekkāre Őerrinden
Bulayım revnaķ-ı tevḥīdler dilde neŐe-i ĩmān
5. Boyan tevḥīde Baḥreddīn ĩmān-ı kāmil istersin
Şu‘ürīñ cem‘ idüp bul vaḥdet iķre noķta-i ĩmān

198.⁹⁴

fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Meded ey ma'den-i feyz-i hazret-i pīrū'sakaleyin
Kıdve-i ehl-i beķā saltanatımdır ķademin
2. Beyt-i ķalbiñ vāhidiyyet baķridir sırrıñ ahad
Muķlaķiyyet ravzasında cāygāhın haremin
3. Sen beķāda yoķluĝuñ var eylediñ haķķe'l-yaķīñ
Haķre dek rāhıñ Hudā ķıldı 'ibāda maķķadın
4. Vāv ile nūn sırrınıñ esrārı ūāhıñ cümleten
Senden aksetdi ķamu vāriūlerine haķretin
5. Hādīm-i rāhıñdurur ūıdk ile Baķreddīn-gedā
Bābıña ķıtmīr olup buldı efendim devletin

199.⁹⁴

mūstef' ilün mūstef' ilün mūstef' ilün mūstef' ilün

1. Vechiñde zāhir nūr-ı Hāķ ceddīñ Muħammed yā Hūseyñ

Ḥaḡ içündür “lā reybe fih” saña muhabbet yā Ḥüseyn

2. Ḥayru’n-nisadır ma‘deniñ gevherisiñ Şāh Ḥaydar’iñ
Faḥr-i rasüldür rehberiñ cāhiñ velāyet yā Ḥüseyn
3. Mü’minlere rehber oldun Ḥaḡ yolunda cāna kıydıñ
Şehidlere serdār olduñ rütbeñ şehādet yā Ḥüseyn
4. Zātıñ şıfāt oldu Ḥaḡḡ’a ‘ibret-nümā olduñ ḡalkā
Vücüduñ oldu muṭlaḡā yektā-yı ḡudret yā Ḥüseyn
5. Baḡreddīn-i mücrim kemteriñ luṭfuñ ricā eyler seniñ
Ḥavl-i mahşerde Kevşer’iñ eyle mürüvvet yā Ḥüseyn

200.⁹⁴

1. Yüzüñ elḡamdulilah remzini izḡār ider her ān
Ziyāniñ sırr-ı Rābbu’l ālemin ḡükmüñ ḡılur fermān
2. Göñlülde himmetiñ ‘āleme er-Raḡman olur dā‘im
Verirsüñ maḡsudini kāfir olsa vü ger ĩmān

3. Nigāh-ı iltifātın er-Rahīmdür mü'mine şāhım
Visāliñ hem na'īmiñ anlara idicisin ihsān
4. Vücūduñ maḥv idüp "māliki yevmid- dīn" de şāh olduk
Mekāniñ lā-mekāndır hep seniñ mülkün durur imkān
5. Efendim saña ḳulluḳ itmeye ḳādir degil bir ferd
Hemān sensin saña "iyyāke na'budū" yoḳ-durur gūmān
6. Şıḡındım bābıña "iyyāke nesta'īn" sulṭānım
Cemāliñ perdesiñ ref' it kerem ḳıl raḥmet-i raḥmān
7. Hidayet eyler isen "ihdināşşırāṭ" bir 'abdi
Olur şābit-kadem hem "müstakim" de ey sulṭānım
8. "Şırāṭel-tezīne en'amte" baḥrine ṭalup olur
Cemalin cennet-i irfānda her demde kılır seyrān
9. "Aleyhimle" olur ihyā beḳa-ender-beḳā içre
Unudup lāyı illā ḥanḳāhında olur mihmān
10. Ġazab irmez o zāta "ġayri'l-maḡdūbi aleyhimle"
Tāḳatim mā'tā' ahar zenb-i indillāh olur gufrān

11. Efendim kııl hidāyet rüy-siyāhla bābıña geldim

‘Uyübim setr idüp kıılma “veleddāline” ser-gerdān

12. Bu Baḥreddīn-gedā ümmü’l-kitāb sırrında maḥv oldı

Çü bismillah bā tahtında oldı noḳta-i pinhān

201.⁹⁵

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

1. Olsa isti’dāda ḳābil ‘āşıḳ-ı şeydālarıñ

Lā-cerem ‘ārif olur ḫaḳḳe’l-yaḳīn Mevlālarıñ

2. Ḳāni’ olma ey gözüm ‘ilme’l-yaḳīn irfānına

İtse işbāt gelme ‘ayne’l-yaḳīn da’vālarıñ

3. Çünkü tevḫīd-i Ḥudā üç mertebe didi Rasūl

*****ma’nalariñ

4. Hem beḳā yüzünde üçtür menzili ‘ārifleriñ

Bu üçi işbāt iden ḫakdır sözün dānālarıñ

5. Fi‘l ile evşāf ü zātīñ fehm idüp Bahrī-gedā
Gel müsemādan oku ders terk idüp esmālarıñ

202.⁹⁵

fā‘ ilātün fā ‘ilātün fā‘ ilün

1. Āh bugün tabl-ı ecel gūş itdi cān
“Küllü men fān” ile bulundu cānān
2. Bir tAķım mekārelik ķilub baña
Genç yaşımda beni aldattı cihān
3. Cānı virdim hoş velākin kānımı
Döktü nā-ħaķ ol gurūh-ı zālīmān
4. Yā şehīdim şanmanız maķtül beni
Ben kān-ı Kerbelāyım işte ķan
5. Bahriyā bu ħāli ‘arza yoķ mecāl
Fātiħā virsün bu beyti oķuyan

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Kemāl-i ādemi fehmi eylemekdir meslek-i insān
Bu sırrı itmeyen idrāk olupdur sūretā hayvān
2. Bu ādem demeden maqşad yüzi ma‘düm özü akdem
Anınçün şūretā fānī olup sırr-ı beķā her ān
3. Yüzü keşret demek Haķtan cūdā şanma behey gāfil
Bilürsiñ cümle varlığı muhīttir kudret-i Raħmān
4. Buyurdı emr ü fermān nahsi aķreb hālķ bī-cün
Bu ma‘nādan murād ‘aşk ile fer‘ī cümle bir ‘ummān
5. Nedir ādem eger fehmi eyledinse kāmil insānsın
Elif zātı şıfātı mīm ve daldır mazhar-ı ‘ayān
6. Gel imdi bunda bir ma‘nā idem ta‘rif haķāyıķtan
Bilā-şek fi‘l ü evşāf-ı zātın-ile ile ķāim durur Subhan
7. Bu tahķiķe göre ādem düşüpdür āynīne zāta

Hemān kendi özni ḥalḳ bu mir'atdan ḳılır seyrān

8. Bes Allāh sūretim üzre yarattım ādemi dirse
Aña secde nice ḳılmaz melāikler ile her cān
9. Amān yā Hū bu ādem sırr-ı zāt-ı Ḥaḳḳ'a mażhardır
Bu remzi bilmeyüp secdeden ibā eyledi şeyṭān
10. Oḳu gel ādemiñ 'ilmiñ kitāb-ı dilden ey Baḥrī
Ki zīrā ādemiñ 'ilminde bil 'ālem Ḥudā pinhān

204.⁹⁶

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1. Göñül derdim nice 'arz ideyim ey 'āşık ü yārān
Kesilmez ehl-i beytiñ derdi tā ḥaşre dek bir ān
2. Bu derd teskīn ola dersem eger bir ān teğāfülle
Tecellīler ḳılır bu derd ile her zerreden Subhān
3. Gözüm görmez cihānı her nefes dil āh ü zār eyler
Vücūdum mātem-i şāh-ı şehidle oldu bir 'ummān

4. O deryāda cemi‘mümkināt ğarķ oldu re‘yü’l-ayn
İdüp ğarķ cānımı [bahr-i] ğüzünde eyledim mihmān

5. Boyandı renk ü levnim varlığım al ķana Baĥreddīn
Anıñçün hüzn ü hicrān derd ü ğamla bilmezem seyrān

205.⁹⁷

fā‘ ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā‘ ilün

1. Bulmadım bir çāre derdime fānī ğülzāreden
‘Ākībet dest-i ecel irdi baña bu yāreden
2. Zahm-ı batın depreş dürüp ķāna boyadı cismimi
Ĥaşre dek ķan ağlasun ‘ālem felek-i gaddāreden
3. Şīnim otuz olmadın ‘ālem baña zindān olup
Diledim ana “innā ileyhi raciün”yārāneden
4. Āh ki bī-kes ķaldı ammab ehemm anlara
Yoķsa ğam çekmege gider oldum der-i mekkāreden

5. İtecek isterim du‘ā aḥbābı yārāndan bugün
Baḥriyā oldu mükedder **tāriḥ nār çareden**

206.⁹⁷

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bir ednā ‘abd-i ‘āciz ü bī-çāreyim ḳapuñda ser- gerdān
Dem-ā-dem ḥālūmi ‘arz eylerim ey luṭfi çok sultān
2. “Felā tenhā” deyü ‘add eylediñ sā’il ü muḥtāca
Anıñçün biñ murādla secdeye baş ḳoydum ey Sübhān
3. Eger sen itmez iseñ luṭf ü ihsān ben kime varup
Niyāz idem efendim baña göster ḡayri bir Raḥmān
4. Revā mıdır ki bir bir ‘āciz ide ‘arz ḥālını saña
Sen aña itmeyesiñ şefḳat ey kādır ü zü’l-iḥşān
5. Başta Baḥriyā lā taḳtir ḥabl-ı metīnine
Anı maḥrūm ḳılmaḳ şānına lāyık mıdır ‘Ālişān

207.⁹⁷

fā' ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Қа' r-ı lāhūt içre ıřrar ařraf samedde cāh-niřin
Dürr-i ferd –i ĥadd aytenen hadd ü miřāl im
2. Bu vüçüdüm kıdvetü' vüçüd olup buldı beķā
“Küllü şeyin” cevheri emrimdedür ĥaķķe'l-yaķin
3. Zıll-ı hū zāt-ı cümle evřāf-ı zıll-ı evsāf isim ü fi'l
Zıll-ı ef'āl sun-ı' ĥudret fenn-i āřār ecma'in
4. Keřret-ı eřyā ĥamu esmāların mahkūmudur
Yine cümlesi **rüçü** idüp baña olur ĥarın
5. Lā-mekāndır cümle 'alem yoķtadır Ĥaķ varlığı
Maĥv olup Baĥrī-gedā Ĥaķ ĥaldı bākī dā'imın

208.⁹⁷

fā' ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Ta‘lim itmek ‘ilm-i ‘aşkı zor derd merdāneden
Cān fedā eylemeyen bulmaz eşer cānāneden
2. Meclis-i rindāna fāni‘ olmayan bā-ḥamr ayāk
Hem de duymaz sırlarıñ toğmazsa iki anadan
3. Cümle varlık hem de cānını fenā itmek gerek
Çünkü gevherler çıkar ‘ādet budur vīrāneden
4. Māsivallāh ile ḫalbiñ ma‘mūr u ābād iden
Sırr-ı Ḥaḫḫ’ı şorma bilmez ol denī mekkāreden
5. Mal ile mağrūr olan da‘vā-i ‘aşḫ itmek ‘abeş
‘Ārif-i billah olanlar geçti bu efsāneden
6. Mal için ma‘būduna tuğyān iden şahş-ı şaḫī
‘Āḫıbet olur helāk bir gün bu mağrūrāneden
7. ‘Āşıḫ isen rāh-ı ‘aşḫda Ḥaḫḫ’a ḫul olmak gerek
Baḫr-i ‘aşḫa ğarḫ olanlar çıkmaz ol ‘ummāneden

1. Nice ben ağlamayım ehl-i beyt nālān iken
Nice giryān olmayayım Muştafā giryān iken
2. Rūz-ı mātem irişüp tazelendi derd-i dil
Elde midir yanmamağ Murtażā sūzān iken
3. ‘Aql u nefsi yettenür ekl ile esurbe şiiir müdām
Revā mıdır ‘āşığa mehlikā ‘atşān iken
4. Hāyret-ender hāyrete düştü cihān lā-cerem
Kılamazlar mı taḥayyür ḥayru’n-nisā ḥayrān iken
5. Baḥri-gedā cān fedā eyle ‘āşık-san eger
Cāna minnet revā mı şāh beḳā ḳurbān iken

210.¹⁰⁰

Harfū’l vāv

mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

1. Bu ekvāna nazār kııl gör ki mirāt-ı çalabdır bu
Ḥudā sūn‘ımı izḥār itmek içün bir ṭolabdır bu

2. Ne kim var sun‘-ı udret fi‘l ü evsāf hālik-i zāt
Muḥīṭdir her şeyi lā-şek bize emr-i hitābdır bu
3. Behey ġāfil denī dūnyā deyü zemm eylemekten geç
Gözükten zıll-ı fānīdir aña dūnyā laabdır bu
4. Çü taḥşilgāh-ı enbiyā vü evliyā bu merkezdir
Cemāl-i ḥüsnüñü ḥa şerḥ için ‘azīm kitābdır bu
5. Şaıñ Baḥr-ī gedā ġayri görüp kendiñ oda yama
Gözünden perdeyi çāk it de gör sırr-ı ‘acebdır bu

211.¹⁰⁰

1. Ey gönül bir yerde arār eyleme
Derd ile devr eyle Allāh Hū deyu
Cevher-i sırrını “kābe avseyne”
Ḥa’a sefer eyle Allāh Hū deyü
2. Cem‘ eyle lāhūtun ile tahtgāh
Far eyle nāsūtun kıl bir cāy-gāh
Esrār mülküñe olup āgāh

Eflākı seyr eyle Allāh Hū deyü

3. Begel efkārı tathīr it dilden

Cümle varlığı maḥv it birlikden

Zann itme görmek bilimeñi kendinden

Çudrete ḥasr eyle Allāh Hū deyü

4. “Mārameyte” dersiñ ezber eyleyüp

Feinmā ****tulu ü vech diyüp

Vaşl-ı hicrān gāvğāsından kurtulup

A‘mā-yı şehri eyle Allāh Hū deyü

5. Baḥrī gedā ğark olup baḥr-i lāya

Beḳā bulup anda baḳma sivāya

Mālik olup cevher-i bī-bahāya

Esrārīñ setri eyle Allāh Hū deyü

212.¹⁰⁰

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Biḥamdillāh bugün melhemeyi ḳahr itdi illā Hū

Göñülden Ḥaḳḳ’ı işbāt eyleyüp neşri itdi illā Hū

2. amu āār ü esmāyı uyup cānib-i azretten
Hem ef'ālīñ ıfāt-ı vahdete asr itdi illā Hū
3. Yıup fikr ü ayālı almadı dilde ta'allu hi
oub ems-i ma'ārif cehlimi setr itdi illā Hū
4. Bugün zulmet varup tā cānib-i azm-i urūb itdi
Goñul ehriniñ bugün sulanıñ far itdi illā Hū
5. Ne devlettir ki nefsiñ imīnāna vardı Bareddīn
Fütūātīñ müyesser eyleyüp nar itdi illā Hū

213.¹⁰¹

müstemilün müstemilün müstemilün müstemilün

1. Ey āfil a cān özünü zāhir olan aktır amu
ayrete düşür özüni baup ören aktır amu
2. Āfā ü enfüste seyr eylegin ayrı degil
'İbretle ba bāın zāhir āzır olan aktır amu
3. Gel zākir ol esmāsına vāıl ol müsemmasına

Çarış marzīyye lāsına bākī kalan Haktır kamu

4. Hāk kendüsüñ kendi bilür gayrı olan ayrı görür
Hādiş anı nice bulur gören bilen Haktır kamu
5. Diñlersin pendim Baḥrīā kıлма zuhūra çīn ü çirā
‘Arş ile çün beyne’s-şerā mevcūd olan Haktır kamu

214.¹⁰¹

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

1. Yār-ı maḥrem ḳalmamış kıldım cihānı cüst ü cū
Bir ḫaḳım bī-derdlere beyhūde itdüm ser-fürū’
2. ‘Ahdine vefā iden bir merd-i şādık bulmadım
N’ola bulsam taḫt-ı pāyına ğubār olurdu rū
3. Nice yāre cān fedākarlık şatarlar sūretā
Līk ḳalbinde nifāk bu’zu ‘adāvet ḫobḫolu
4. Nefsi ḫākim eylemişlerdi vücūd iklīmine
Emr-i Hākḳ’a göz göre tuġyān idüp kılmaz ḫuşū

5. Mihr-i gönlümdür deyü rāhına cān virdiklerim
Ġayrıyı yār eyleyüp Baħrī'ye derlerse girü

215.¹⁰¹

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Ġam ü hicriñle kayd biñ belāyım ey kemān ebrū
Vişāliñ teşnesiyim merħamet kıl ħālime ħūb-rū
2. Señinle nār-ı Nemrūd içre olsam zerrece ğam yok
Baña sensiz cihān nār-ı caħīmdir böyle bil yā Hū
3. Şikāyet eylemem ħāşā nigāh-ı iltifātından
Velākin vādī-i fūrkatda sardı leşker-i kayġu
4. Oçurdum Ya'ķūb-veş Beyt-i Aħzāna kılarım āh
Ki zīrā Yūsufum zindānda ħaldı meger eli baġlu
5. Bu hicrān ile Eyyūb laħza dem şabr idemez lā-şek
Nice şabr eylesün Baħrī eyā ġīsū-yı anber-bū

Harfu'l-hā

1. 'Ārifler ekmeḷ kāmīl olamaz
Münker ü münāfīk daḥl eylemeyince
'Āşıklar ḥaḳīḳāt şehriñ bulamaz
Şerī'at deryāsiñ boylamayınca
2. Nefsi elinden kimse bulamaz emān
Ḳalbi tolu olur şek ile gümān
Hiç bir vechile kāmīl olmaz ĩmān
Ḥaḳḳe'l-yakīn sırrıñ añlamayınca
3. Oḳumaz "men 'aref" dersini bir ferd
Vücūdu varlıgın maḥv itmese derd
Vāşıl-ı ilāllah olamaz ebed
Poḡa-ı 'aşḳ içre ḳaynatmayınca
4. Ma'sūḳ rahm u şefḳat ḳılmaz 'āşıḳa
Cişm ü cānuñ boyamazsa tevḥīde
Cānān tecellī eylemez dervişe
Rūz ü şeb bābiñda yalvarmayınca

5. Naşîhatum dinle ğāfil Bahreddîn
Mürşid-i kāmile tapşur kendüziñ
Lā-mekāndır göremezsiñ dost yüzün
Zātıñ zātullahda maḥv olmayınca

217.¹⁰³

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1. Tende cān içre nihān cānānı buldum 'aşk ile
Cümle eşyāda 'ayān Subḥānı buldum 'aşk ile
2. Hep kitābullah olupdur kā'ināt şimdi baña
Her kelāmım emr-i Ḥaqq furqānı buldum 'aşk ile
3. Cümle ef'āl ü şıfatım bahr-i zātı ğarq idüp
Zevk ile bākī olup iḥsānı buldum 'aşk ile
4. Keşreti vahdet idindim ḥalvet ü ḥayretteyim
Ġayriyetten ārīdür 'uryānı buldum 'aşk ile
5. Bir mu'ammādır kelāmım 'aşk bilür sırrıñ bunuñ

Şimdi Bahreddin-ğedâ seyrânı buldum ‘aşk ile

218.¹⁰³

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

1. Cemâliñ pertev-i nûr-ı aḥaddır yâ Rasûlallâh
Vişâliñ şübhesiz vaşl-ı şameddir yâ Rasûlallâh
2. Nazîriñ gelmemiş gelmez cihâna hem-şerîkün yokḳ
Cenâbiñ maẓharı hayyü’l-ebeddir yâ Rasûlallâh
3. Şırâṭ-ı müstaḳîme rehber oldun evvel ü âḫir
Zuhûruñ ‘âleme faẓl ü mededdür yâ Rasûlallâh
4. Ne ḥaddi var seni medḥ etmeye ebnâ-yı insâniñ
İden şâniñi tenzîh bî-edebdir yâ Rasûlallâh
5. Şâniñda raḥmeten lil âlemîn hem ḥutbe-i “levlâk”
Bu Bahreddin ḳapunda müstemendir yâ Rasûlallâh

219.¹⁰⁴

1. Hāne-i vīrāneler ʔolu durur dost ile
Mescid ü meyhāneler ʔolu durur dost ile
2. Dost ile kevn ü mekān hep ʔoludur dü cihān
Ber ile ‘ummāneler ʔolu durur dost ile
3. Vir varlıđıñ tevḥīde zāhir ola ‘aynıla
Ka‘be vü büthāneler ʔolu durur dost ile
4. Eyle fenā vücūdı ‘ayān ola şühūdū
Devr iden ezmāneler ʔolu durur dost ile
5. Uygör Baḥreddīn’e sırrıñ kimseye dime
Şarḳ ü ğarb her yāneler ʔolu durur dost ile

220.¹⁰⁴

1. Cümle sivāyı terk idüp dervişler geliñ mevlāya
‘Arş ü şerāyı maḥv idüp dervişler geliñ mevlāya
2. Emmāre nefsine tuġyān eyleyüp ola gör ğufrān
Levvāmeyi ḳılup seyrān dervişler geliñ mevlāya

3. Mülhime berzahıñ geçüp mutmainne şehrine uyup
Şarāb-ı ma‘rifet içüp dervişler geliñ mevlāya
4. Rāzıyye baħrine tālıp cism ü cānı fenā kılup
İliñ lā-mekān eyleyüp dervişler geliñ mevlāya
5. Nefs-i marziyyede beķā buluben ol şafā
Budur niyāz-ı Baħriyā dervişler geliñ mevlāya

221.¹⁰⁴

mefā‘ılün mefā‘ılün mefā‘ılün mefā‘ılün

1. Kemāli gün gibi zāhirdir ol şāhıñ ey cānā
Şehāvette yüceldi ķadr ü şanı döndü ‘ummāna
2. Cānı maħv idüp cümle cihānı Hāķķ’a yol buldu
Bu maħv ile irişti şübhesiz ol vaşl-ı cānāna
3. Tecemmū‘ eyleyüp Kır’ānı halka rehnümā oldu
Selāmet bulmağa sa‘y eyledi cün ehl-i imāna

4. Geçüp dünyā vü‘ukbādan şehādet devletiñ buldı
Haremğāh-ı ‘ademde oldı mihmān sırr-ı Subhān’a
5. Bu Bahrī bī-kese bir kez nazar kılsaydı ol sultān
Olup maqbūl-i hāzret yanmaz ašlā nār ü nīrāna

222.¹⁰⁵

fā ‘ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1. Cānımı kıldım nisār cānāneye
Varlıgım ğarķ eyleyüp ‘ummāneye
2. Baħr-i lāhūta ıalıp buldum beķā
Mālik oldum haddi yoķ dūrdāneye
3. Bu vücūdum hil‘atıñ mahv eyleyüp
Hā’iz oldum hil‘at-ı sultāneye
4. Oldı ism ü resm ü rengim nā-bedīd
Cismim oldı çün sıfāt Subhāneye
5. Bende benlik ķalmadı Baħrī-gedā

Gireliden mekteb-i 'irfāneye

223.¹⁰⁵

fā' ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Devr-i 'ālem ile geldim iriştim bu deme
İktidā kıldım bihamdillāh ki kāmīl ādeme
2. 'Ālem-i enfūs ü āfākı çün temāşā eyledim
Gelmemiş gelmez benim gibi bir ednā 'āleme
3. Vaḥdet içre cümle eşyā maḥlūkān a'zam durur
Keşret içre men ḥaḳīrim eyle şefḳat nāleme
4. Leşker-i 'iştān hücum itdi kamu şimdi baña
Anıñçün rüy-ı siyāhım gel 'azīzim tağlama
5. Ger beni dellāla virsin kimse almaz bir pula
Bu delā'il Baḥriyā yeter gel artık söyleme

224.¹⁰⁵

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1. Yağıp hep sivâyı dilde sūzān eyledi Allāh
Bu gaflet gömleginden şoyup 'uryān eyledi Allāh
2. Şıfāt-ı nefis-i zālīm maḥv olup çıktı ara yerden
Göñül şehriñ ziyā-ı nūrla lem'an eyledi Allāh
3. Gelip ḥükm-i emmāre yürüdi emr-i u ruḥānı
Ruḥı şehir-i illhāma Suleymān eyledi Allāh
4. Göñül arzū iderdi ḥāliḳ ü ma'budına vuşlat
Bu nefis-i mülhimeye fi'liñ iḥsān eyledi Allāh
5. Tıyup āşār ü esmādan o şāhıñ ḳudretiñ lā-şek
Bu Baḥreddīn'e ef'ālını 'āyān eyledi Allāh

225.¹⁰⁶

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1. Gelen gelsün şerāfetle duḥūl itsūn ṭahāretle
Mukīm olsun ‘ibādetle dem-ā-dem istikāmetle

226.¹⁰⁶

fā ‘ilātūn fā’ ilātūn fā ‘ilātūn fā’ ilūn

1. Ey ciger-ḥūnum ne cānibe idersiñ ‘azimū rāh
Ḥayret-ender-ḥayretim olmaz baña bir cāygāh
2. Ḥayrete n’oldu sebep luṭf it ḥaber vir aşlını
Bir daḥi hüzn-i mühimme n’ola olsaydı āgāh
3. Ben nice rāḥat olam cānānım oldu nā-bedīd
Ḷalmanı fānī cihān içre baña puşt u penāh
4. Ol nigār gerçi iriştı ḥāş-ı ḥazrete
Līk baña Ḷalmanı bu mülk içinde cilve-gāh
5. Baḥriyā her rüz ü şeb kān dök kıyāmet ḥaşre dek
Lāle-reng kıl yeryüzüñ hem ḥil‘atıñ eyle siyāh

227.¹⁰⁶

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Dost beni Nemrūd gibi bil itdi qahrını nārına
Hem de berdār eyledi Maşūr gibi gam dārına
2. Şad-hezār cānım yolunda eylemişken fedā
Eyledi teslīm beni zālimleriñ serdārına
3. Bir nefes sabra qarārım yokken hicrāna çün
Bilmedi hālimi dost çekti nikāb dīdārına
4. Şāhıma qaşd eyleyen zālīm bugün maqbūl olup
Bağmaz oldı 'aşıq ü şādıklarınıñ zārına
5. Derd-i 'aşkıyla yanıp yakıldı Baḥreddīn-gedā
Sırr olmış çün ḥaberdār olmadı esrārına

228.¹⁰⁶

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Cevr-i yārān şöyle te'sīr eylemiştir cānıma
Kimse āgāh olmadı dilde yanan sūzānıma
2. Rūz ü şeb bülbül gibi nālān ü feryād eylerem
Ġayr-ı kı̄abil derdimi 'arz eylemek yārānıma
3. Emr-i Hāḡḡ'ı ta'rif etsem ḡalk dönüp benden kaçır
Onlara uymak daḡı lāyık degil erkānıma
4. Ne münāsibtir baña emri tecāvüz eylemek
Din için yok cāna minnet taḡ gerdānıma
5. Her gelen Hāḡ'tan gelür kıлма şikāyet ġayriden
Eyleme gel Baḡriyā nāz ü imtinā sultānıma

229.¹⁰⁶

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1. Edeblen şer'-i Aḡmed'le girem derseñ bu meydāna
Al ābdest girmeden ol usūl-i pīr-i Şa'bān'a
2. Şalā dendi bugün emr ile nehıyı fehıı iden gelsün

Müheyyâdır bu meydân hem salâh hem zıkr-i Raḥmâna

230.¹⁰⁷

fâ ‘ilâtün fâ‘ ilâtün fâ ‘ilâtün fâ‘ ilün

1. Serv-i nâzım saña n’idem ki bıraktıñ ğurbete
Hecr ile nâlân idüp göñlümü şaldıñ furqate
2. Ger kuşûrum var ise ‘afv eyle sultânım
Şanıña lâyıķ mı ki mücrimi taķdıñ miḥnete
3. Çünki cürmüm çoķdurur cânım fedâdur rāhına
Ol sebebden dilerim lâyıķ olayım şefķate
4. ‘Ādet-i sultân budur ‘āşıķa kılmaķ merḥamet
‘Āşıķ ü şeydâ benim şāyeste kıl şāh raḥmete
5. Mu‘terifdir cürmüne Baḥrî-gedâ āh el-amân
Dir kebâir ehliyim geldim rikâb-ı devlete

231.¹⁰⁷

1. Gel tac ü hırkaya aldanma yāhū
Edhem olmaz kişi tāt giymekle
Bildigini terk it ‘irfān istersen
Hāḡḡ’ı añlamazsıñ çoḡ bilmekle
2. Enbiyā vü evliyā terk itdi variñ
Uyarsan onlara terk et efkārıñ
Bilmek ister isen onlarıñ esrārıñ
Bilen bildi şāhım cān virmekle
3. Ben yoḡum dirse Muḡammed Muştafā
Bā‘is-i mevcūdāt kān-ı pür-vefā
Hiç ol lāzım degil ḡal ü hāl saña
Yoḡ ol git ḡaklara yüz sürmekle
4. Şem‘ü pervāne ol gel yan bir zamān
Nüḡāsıñ zer eyle ‘aşḡ ile hemān
Mürşid meḡekkiden olmasa nişān
Kimse alıp şatmaz ḡat çizmekle
5. Naşīḡat sañadır diñle Baḡriyā
Vücūd nüḡāsını eyle kīmyā

Cān ü baştan geçüp yüz tüt aşlına
Ekmel olamazıñ halk cem itmekle

232.¹⁰⁷

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Rūz ü şeb āh ü efgān itsem sezādır hālime
Çünkü hicrān āteşi kār eylemişdir cānıma
2. Şabr-ı Eyyüb olamaz bir lahza baña yār-ı gār
On sekiz biñ ‘ālemiñ yok tākātı sūzānıma
3. Tā ezel taqsīmde derd ğam hūzn ü hicrān almışım
Yok metā’ım ğayrı gel ‘ibretle baq dükkānıma
4. Görmedim bir lahza dehrīñ fitnesinden rāhat
El-z’āif vel- ħakīr yazmış kalem ‘üvnānıma
5. Bu taqāzā her nefes Baħrī gedāyı yok ider
“Küllü men ‘aleynā fān” sırr-ı bekā baqar seyrānıma

1. Ey cānlarıñ cānānı
Ey derdleriñ dermānı
Dil tahtınıñ sulṭānı
Sensiñ yā ‘Aẓīm Allāh

2. Halk itdin maḥluḳātı
Var itdiñ hādışātı
Bilen muğayyibātı
Sensiñ yā ‘Alīm Allāh

3. Cümleye ma‘būd olan
Mevcūdāta cūd olan
Mücrime şefḳat kılan
Sensiñ yā Rahīm Allāh

4. Söylenen hep sözlerden
Görünen her yüzlerden
Hızır küll ve cüz’lerden
Sensiñ yā Ḳayyūm Allah

5. Muhtāciñ Baḥreddīn'e

Luṭf eyle nefsiñ bile

İhsān iden her kula

Sensiñ yā Kerīm Allāh

234.¹⁰⁸

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Pādişāh-ı 'aşka kul oldum düşüp sevdāsına

Eylemez bir lahza gönlüm iltifāt sevdāsına

2. Dünyā-ı ü uqbā ḥayālını deġiştim 'aşka ben

Mübtelā oldum dem-ā-dem bezm-i 'aşk Leylāsına

3. 'Aşk ile 'aşka irişdim varlığım mahv eyleyüp

Vākıf oldum "men 'aref" esrārınıñ ma'nāsına

4. 'Aşk tecellī eyleyüp benliğim oldu nā-bedīd

"Mütü kıble en temütla" taldım 'aşk deryāsına

5. Sen ü ben deyüp bu Baḥreddīn'de nizā kalmadı

'Ārif-i' ma'nā olup aldanmadı ġavġasına

235.¹⁰⁹

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Āh bugün dil şehri baştan başa sūzān oldu āh
Derd-i evlād ile çeşmim hūñla giryān oldu āh
2. Nur-ı şükr ü 'Ali Aḥmed hem Hasān Āgāh dede
Āh Muḥammed beyte āh işim fūrkatla efgān oldu āh
3. Hem bir Bekr-i şiddiḳdır ciger-gāhım yaḳan
Muştafā Bābıya göñlüm zār ü nālān oldu āh
4. Cümle 'ahbāb ḥasreti yaḳtı köyündürdü beni
Gözlerim yaşı Fırat Nıl Şāt 'ummān oldu āh
5. Baḥriyā bir gün Ḥudā bu ḥasreti vuşlatla
Eylese tebdıl diner bil luṭf-ı Yezdān oldu āh

236.¹⁰⁹

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Yeňi bir derde dūş oldum yaķar cānımı vāh eyvāh
‘Acā’ib dāma tūtuldum yaķar cānımı vāh eyvāh
2. Gehi luţf ile dilşādım gehi ķahr ile nāşādım
Hüzün ğam oldı mu‘tādım yaķar cānımı vāh eyvāh
3. Beni kūy-ı cānānımdan cūdā düşürdü meger Allāh
Çü fūrķat dūzahı şimdi yaķar cānımı vāh eyvāh
4. Ezel taķsīmde derd-i ğam hüzn-i hicrān baña yār olmuş
Zuhūr etdikçe pey-der-pey yakar cānımı vāh eyvāh
5. İñildim zāhir olsa ger yanardı ser-te-ser ‘ālem
Bu derd içinde nāçāram yaķar cānımı vāh eyvāh
6. Żarūrī vaşl-ı yārimden diyār-ı ğurbete düştüm
Bu keşret ālemiñ ķahrı yaķar cānımı vāh eyvāh
7. Ta‘allukten geķüp Baħrī aħad ol şöyle her yüzden
Firāķ içre ķalursa dil yaķar cānımı vāh eyvāh

237.¹⁰⁹

fā 'ilatün fā' ilätün fā 'ilatün fā' ilün

1. Miḥnet-i ğayrıyı bihamdillah deġiřtim vuşlata
Derd-i ḥasretlik olur bir ğün mübeddel rāḥata
2. Dāmen-i pīre yapıřmaġ n'ola olursa nařīb
Eyleyem şükr idüp secde rikāb-ı ḥazrete
3. Bunca dem sa'y eyledim ıslāḥa emr-i pīr ile
Ķābiliyyet yok ahālisinde Ḥaġġ'ā ḥıdmete
4. Emr-i Haġġ'ı eylesem ta'rīf kamu münkei olur
Āġıbet bu ġavm-i ġāfil düşerler miḥnete
5. Baḥriyā "lā raybe fīh" Allāh şurur hādi reřīd
Varlıġıñla eyleme bezl-i vücūd sen himmete

238.¹¹⁰

1. Māh-ı Muḥarrem řāl bugün itdi řulū'zamāna
Ḥānedānıñ fiġānı irişdi āsumāna

2. Deşt-i Kerbelā' dır vādī-i cevr ü mihnet
Şusuzluqla zālīmān zulmet itdi ma'şūmāna
3. Ey zālīm-i bī-amān vāy Yezīd-i bed-gümān
N'etdi saña Muştafā kıydiñ gene ĩmāna
4. Kuvvedeki **buğzunu** küfr ü 'inād fısqını
Bugün fi'le getürdüñ qarışma Müslümān'a
5. Bir taşım fitnelerle yıkdıñ esās-ı dīni
Kıldık havāle zālīm seni 'ādil-i Raḥmān'a
6. Olur mı rażı Allah bu zulm-i bī-pāyāna
Ehl-i beytiñ gözyaşı döndü şöyle 'ummāna
7. La'net saña kavmine şad hezār hem ceddine
Hevā-yı nefse uyup kaçd itdiñ mazlümāna
8. Ey çarḥ-ı ğaddāre sen devr-i muḥālif itdiñ
Nuşret kıldıñ ḥürmetsiz gürüh-ı zālīmāna
9. Ḥürmet lāzım şol kavme ki nesl-i Muştafā'dır

Cem‘i perişān idip mişāl itdin Һirmāna

10. Muşhaf-ı kâ‘inatdır şifāt-ı maḥz-ı zātdır

Minber ü hem miḥrābtır lā-mekānda mihmāna

11. Şalāt it Muşafā‘ya cümle Āl-i ‘Abāya

Şiddik-ı bā-şafāya hem ‘Ömer hem ‘Oşmān’a

12. Baḥrī-gedā cān virüp yolunda ehl-i beytiñ

Küşte-i Nūḥ anlardır yol bul dārü’l-emāna

239.¹¹⁰

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Beni bir fitne-i devrān lā aldatdı mekrullāh

Alup ‘aql ile fikrim çeşm-i ebrū tal‘atı vallah

2. Dem-ā-dem ‘arz ider rurḥsārımı kapu arasından

Gönlüm şehrini yağmā eyledi ol rahmi yoḡ vallah

3. Oḡur kendi kitābından dem-ā-dem fitne-i mekriñ

Habibiñ ‘aşqına ḥıfz it beni fitnedden vallah

4. Göñül mülkünde oldı ser-te-ser cārī anuñ hūkm-i
Anıñiçün her nażar zāhir olur sırr-ı fenā fillah
5. Bu Baħreddīn oğur ŧimdi anuñ ħüsni kitābından
Vücūdı maħv olup buldı vücūd el-ħak beķā billah

240.¹¹¹

1. Ey ğāfil-i bī-çāre tevbeye gel tevbeye
Derdine ara çāre tevbeye gel tevbeye
2. İŧiñ dā'im ziyāndır göñül mülkün vīrāndır
Varacağıñ nīrandır tevbeye gel tevbeye
3. Bunda işini becer ferdāya koma zinhār
Cān murgı bir gün uçar tevbeye gel tevbeye
4. Ey vāh geçen 'ömrüme dersin ammā ne fāide
Hemān bir ān evvelce tevbeye gel tevbeye
5. Māsivāyı terk eyle ķalbin Ħaķķ'a berk eyle

Zenb-i cismiñ maḥv eyle tevbeye gel tevbeye

6. Üç meretebe bul fenā varlığı eyle hebā

Ola gör ehl-i beḳā tevbeye gel tevbeye

7. Vāḥidiyyet perdesiñ ref' idüben aḥad ḳal

Bahr-i ıtlāḳa dal tevbeye gel tevbeye

241.¹¹¹

müstef' ilātün müstef' ilātün

1. Toḡdu Muḥammed elḥamdüli'llāh

Nūr-ı nübüvvet elḥamdüli'llāh

2. Toḡduḡu sâ'at ref' oldı zülmet

Şād oldı ümmet elḥamdüli'llāh

1. Ḳıldı münācāt ümmetim deyü

Ol kân-ı şefḳat elḥamdüli'llāh

2. Cümle enāma raḥmet anınla

Oldı müyesser elḥamdüli'llāh

3. Kevn ü mekânı kıldı münevver
Şemsü'd-đuhâdır elhamdüli'llâh
4. Hep şarķ ü ğarbı tuttu şadası
Da'veti haķtır elhamdüli'llâh
5. Gel ey Baħreddîn yoluna cân vir
Şefi'îñ oldur elhamdüli'llâh

242.¹¹¹

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1. Göñül âlûde oldı derd ü ğamla şehr-i mâtemde
Siyâh-ı hüzn ü hicrân şardı etrâfımı bu demde
2. Oķu “inne'l meveddet” sırrı fi'l gurbâyı bünyân it
Egerci baħtiyâr olmaķ dilersen her dü 'âlemde
3. Bu derdi añlamaz bî derd olan 'avâm ile ebrâr
Müccerred ehl-i dil pak tahâretle boyan derde

4. Gel ey merd-i vefā aldanma serāba muhaldir
Gürüh-ı ehl-i beyti kıl tefekkür n'oldı meydānda
5. Cigerden dem çeküp herdem gözünden āşikār eyle
Bu Bahreddīn-gedā nişīn bil beyt-i aḫzanda

243.¹¹²

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Şu'ürüm kendi elimden aldı 'aklım ḥubb-ı Beytullah
Bu gönüm ḥayrete şaldı tecellī Rasūlullah
Vücūdum yaktı sırr-ı nā pāy efendim 'aşk-ı şevkullah
Mürüvvet ma'deni olduğuna yok şübhemiz vallah
Şarıldım bābıña luḫf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḫḫ-ı sūre-i "innā feteḫnā" bā-yı bismillah
2. Bu ḥasretle yanar cānım hemān beyt Ḥudā ḥaḫḫı
Tükenmez āh ü efgānım Muḥammed Muştafā ḥaḫḫı
Meded kıl ḥālime ey ḫān-ı şefḫat Murtezā ḥaḫḫı
Ümid-vārım ḫapundan yüz çevirmem kibriyā ḥaḫḫı
Şarıldım bābıña luḫf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḫḫ-ı sūre-i "inna feteḫnā" bā-yı bismillah

3. ‘Acāib derde dūş oldum alem ‘āciz beyānından
Derūnum sırrı fāş oldu revān eşkim ‘iyāından
Olamam tahliye fūrkatla hicrānıñ zamāndan
Mūrūvvet bābı fetḥ olmazsa luṭf-ı ‘Ālī şānım’dan
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre-i “innā feteḥnā” bā-yı bismillah
4. Bu ‘abd-i ‘ācizi gel dām-ı ḥasretten azād eyle
Serāy-ı dil ḥarāb oldu ‘ināyet kıl ābād eyle
Vişāl iḳlīminiñ bābıñ amān şāhım küşād eyle
Bu mücrim bī-kes ü bī-çāreyi raḥmıñla şād eyle
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre-i “innā feteḥnā” bā-yı bismillah
5. Ḥudā vicdānımı mazḥar düşürdü luṭf ü iḥsāna
Mişāl-i mūr ahḳar gelmişim taḥt-ı Süleymāna
Devā-ı şefḳatiñ fā’ ikdurur eczā-i loḳmāna
Mūrūvvet umarım bābına geldim şöyle dīvāne
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenlillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre-i “innā feteḥnā” bā-yı bismillah
6. Olaldan āşıḳ-ı nālān gönül “levlāke levlāke”

Çıkar dūd-ı derūnum gice tā evc-i eflāka
İder gülgūn dü çeşmim yaşı ger uğrarsa her hāke
Yüzüñ sürmek kılar efkār bu Baħrī ravza-ı pāke
Şarıldım bābıña luṭf eyle şāhım ḥasbetenillah
Bi-ḥaḳḳ-ı sūre-i “innā feteħnā” bā-yı bismillah

244.¹¹³

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bihamdillah ulaştırdı beni Ḥaḳ kāmīl insāna
Ḥayāt-ı cāvidān irdi vücūd ile dil ü cāna
2. Olup bende ḳapusunda oḳudum “men ‘aref” dersiñ
Aḫī bil Ḥaḳ neler iḥsān ider bu yolda iḥvāna
3. Baña emr eyledi hük-m-i şerī‘atla ol ‘ālī zāt
Ben anımla olup ‘āmil yürüdüm rāh-ı Raḥmāna
4. Ṭarīḳatde olup şābit-ḳadem seyr itdim ekvānı
Bu göñlüm ḥayrete düştü zuhūr-ı sun‘-ı Yezdān’a
5. Göñülde ḥayretim ğālib gelür çeşmim görür ‘ibret

Ꞑamu ef'ālimi ḥāsīd eyledim ef'āl-i Sübhān'a

6. Hem anda eyledim sa'y zuhūr itdi şifātullah
Şarāb-ı vaḥdet ü evşāf ile dil oldı mestāne
7. Hemān-dem cümle eşyadā ḥiṭāb-ī "irci'ī" zāhir
Olup cān ü dilim şevḳ-i vişalle oldı ḥayrāne
8. İrüşüp cezbe-i raḥmet beni benden cüdā kıldı
Zuhūr-ı "mūtū ḳable en temutla" ṭaldım 'ummāna
9. Fenā fillah olup maḥv-ı vücūd oldum bihamdılah
Olup ḳalbim selīm hiç ḳalmadı irāde bīgne
10. Şifāt-ı Ḥaḳ ile buldum beḳā-ender-beḳā lā-şek
Hem aḥlāḳ daḥı hulḳ-ı'azīmle irdi bu şāna
11. Bulup cem' ile farkım cem' içre beḳā temkīn
Vücūdum faḳr ile faḥre irüp hod ḳaldı cānāne
12. Zamānsız bī-nişān oldum mekānsız lā-mekān el-Ḥaḳ
Bu Baḥreddīn-gedā şıḡmadı bu mevcūd ekvāna

245.¹¹³

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Ğayriyetten el yuyup şāh oldum dervīşlere
Göğler ‘āleminde māh oldum dervīşlere
2. “Men ‘aref” remziyle tıyup Ḥaqq’ı bilelden berü
Kendi özlerüñ bilmeye rāh oldum dervīşlere
3. Benim gözlerden gören yine benim görünen
Beni benden arayup āh oldum dervīşlere
4. Vaḥdaniyetden geçüp kaldım aḥad sırrı ile
Şamediyet mülkünde cāḥ oldum dervīşlere
5. Kāf-ı dilde Baḥriyā oldum ‘anḳā-yı ‘adem
Şehr-i lāhūtta cilve-gāḥ oldum dervīşlere

246.¹¹⁴

1. Ben yanup ağlarım yāriñ derdine
Yār baḳup ḥālime güler ḳāḥ ḳāḥ

Cān muştuluk kıoydum nezr-i vuşlata

Bī-rahīmdir ğāyet dimez vāh vāh

2. Ol kıadar māhirdir meger āline

“İnnā fetehnā lek” şānına

Ne çāre bende oldum zūlf dāmına

‘Aşķile rūz ü şeb direm āhāh

3. Bir hūsne māliktir şems ü kıamer

Leyl ü nehār pervānesidir döner

Lahza dem seyr eden ‘āciz bendeler

Dirler dāreyn ire olduķ şāh şāh

4. ‘Āşķlarıñ alur cümle varını

Ķomaz ara yerde hūş u hūrını

Görür kendüsü yine dīdārını

Ķayra mestūrdur yüzü māh māh

5. Maħv eyle varlığı sen de Baħreddīn

Fürķat berzahında lāsīñ emīn***

Dostlar ile kıāim olsun vücūduñ

Geçmez ele lā-şek böyle cāh cāh

247.¹¹⁴

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

1. Meclis-i Baħrine ğavvaş olan gelsün bu meydāna
Bugün meydān-ı ‘aşqta cān verenler oldu merdāne
2. Eger ‘āşık isen dostun düşüñ cemāliñ gör gel ey ‘āşık
Zīrā t̄alib-i şādıqlara açık bezm-i rindāne
3. Hevā-yı nefse uyup eyleme tuġyān o mahbūba
Tecerrüd kıl sivādan ‘aşq ile ol şöyle mestāne
4. Kadem bas şehir-i tevḫīde āzād ol cümle berzaḫtan
Seniñ senligini maḫv eyle ol baħr içre dürdāne
5. Çıkar varlık libāsıñ Baħriyā gel sen de eyninden
Olasıñ bezm-i ḫāşü’l-ḫāş içinde şöyle bir dāne

248.¹¹⁶

fā ‘ilātün fā‘ ilātün fā ‘ilātün fā‘ ilün

1. Cāndan cānānım Muḥammed Muṣṭafādır eṣ-ṣalā
Rāhta burḥānım ‘Aliyü’l Murtaẓā’dır eṣ-ṣalā
2. ‘Andelībim o ṣāhıñ bāğ-ı ḥüsnüñde müdām
Nev-bahārım ṣāh Ḥasan ḥulḳ-ı Rızā’dır eṣ-ṣalā
3. Mātem ile rüz ü ŧeb ḳan dökmeḳ oldı ‘ādetim
Dil-i sūzānım ṣāh-ı Hüseyin-i Kerbelā’dır eṣ-ṣalā
4. Sevmişim biñ cān ile ol nūr-ı pāk ḥazreti
Dilde miḥmānım ‘Ali Zeynel-‘Abādır eṣ-ṣalā
5. Açtı vaḥdet bāğı güller ‘andelīb ‘feryad ider
Gülü reyḥānım İmām Bāḳır-ı Ḥüdādır eṣ-sālā
6. Maḥzen-i ‘ilm-i ledün hem kāşif-i esrār-ı ğayb
‘İlm ü ‘irfānım o Ca‘fer-i Muḳtedādır eṣ-ṣalā
7. Mūsa Kāzım durur nūru dü çeşmim ḥāşılı
Fehm u iz‘ānım ‘Alī Mūsa el-Rızādır eṣ-ṣalā
8. Ṣāh Muḥammeddir Taki ol Ḥay cānımdır benim
Ḳavl ü ef‘ālim imām Alī Nāḳīdır eṣ-ṣalā

9. Şāh Hasanü'l- 'Askerī şehri vüçüdüm şāhıdır

Ṭavr u etvārım Hasan 'Asker zekādır eş- şalā

10. Ol Muḥammed Mehdīdir mü'minleri irşād iden

'Ayn ile zātım o şāh-ı şāhib livādır eş-şalā

11. Çardeh-i ma'şum-ı paktır cilve-ger āyīnedür

"Men ra'ā" ol gurūh-ı ma'şumāndır eş-şalā

12. Ehl-i beytiñ kemteridir mūr-ı za'if Baḥrī-gedā

Hem meded-kārım şükr-i āl-i 'abādır eş-şalā

249.¹¹⁶

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Mātemiñle dīde kånım yā Hüseyin-i Kerbelā

Ḥasret ile dil-i sūzānım yā Hüseyin-i Kerbelā

2. Göremez bir lahza çeşmim ḥāb-ı rāḥat bī-riyā

Zıkr ü fikrinle müdāmım yā Hüseyin-i Kerbelā

3. Dürr-i pāk-i Muşţafā'sın ma'deniñ Fāţıma
Rāhına fedā-yı cānım yā Hüseyn-i Kerbelā
4. Fāţıma binti Muḥammed Muşţafā ümmdür saña
Medḥine 'āciz zebānım yā Hüseyn-i Kerbelā
5. Şāh 'Aliyyü'l- Murtezā'ya tēc-ı din başında seniñ
Cān nişār-ı ḥāk-i-pāyım yā Hüseyn-i Kerbelā
6. Nice kaçd itdi saña kavm-i Yezīd-i bī -amān
La'netullāh-ı bī-şümārım yā Hüseyn-i Kerbelā
7. Qadr-i pākıñ bilmeyüp kıydı o zālīm Şımr-i ḥar
Aña her demde belāyım yā Hüseyn-i Kerbelā
8. Rüz ü şeb ibni Ziyād'la ibni Sa'd'a la'nete
Bu ḥuşūşa mübtelāyım yā Hüseyn-i Kerbelā
9. Meşrebim her dem Hüseyn-i meşreb ile yā İlah
Her nefes budur amānım yā Hüseyn-i Kerbelā
10. Cümle Āl-i Muşţafā düşmānına düşmāneyim
Dostlarına muḥlişānım yā Hüseyn-i Kerbelā

11. Bu belā-yı Kerbelā'ya 'arş-ı a'la an doker

Nice dınsün āh figānım yā Hüseyn-i Kerbelā

12. ıl abül bu Baħrī-kemter ulu ceddīñ 'aşına

Bende-i Āl-i 'Abāyım yā Hüseyn-i Kerbelā

250.¹¹⁹

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Gözüm oldu bugün 'āmā göremez mülk-i dāreyni

Göñül hayretlere düşmüş tutamaz dost ile ünseyini

2. Bu dil Tūr-ı tecellī oldu Tūr'a almadı hācet

Çü nāı-ı ledünn benim gerekmez şavt ü lafzeyini

3. Olup Nemrüd ile hemdem düzeltdim berzah-ı sūzān

Murādım yakmak idi alb-i İbrahim'de hāteyni

4. Olup Şeddāt gibi cebbār idüp sa'y-ı 'avālimde

Ola zāħir amu eşyā yıam vücūdda seddeyni

5. Gel ey Baḥrī-gedā ğark ol çü baḥr-i sırr-ı Aḥmed'de
Eger olmak dilersen her dü 'ālemde zül-cenāheyni

251.¹¹⁹

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Eşkiyā-yı 'aşk vücūdum şehrini yağmaladı
Dildeki nakş-ı sivāyı baḥr-i-'aşk çalkaladı
2. “Şıbgatullāh ve men aḥsen minallahi şıbgā” da
Mücibince rengimi tevhīd ile boyaladı
3. Aldı “fa'ālün limā yurīd” kamu ef'ālimi
'Arz idüp āşār-ı sun'un sūretiñ esmāladi
4. Cümle eşyādan tecellīler kılıp sırr-ı muḥīṭ
Vech-i ḥaḳ zāhir olup her bir yüzü Leylādı
5. “Küllü men fān” ile ṭaldım sırr-ı zāt-ı deryāsına
Ben muzāf-ı **zān** olunca māsivā zırvaladı
6. İsm ü resm ü reng-i Baḥreddīn-gedā maḥv olıcaḳ
Cem'ü farkım birleyüp üstāz-ı 'aşk teġa toksaldi

252.¹¹⁹

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Bī-kesim mülk-i fenāda kimse çuymaz zārımı
Hayret-ender-hayretim bilmem yār ü ağıyārımı
2. Ğurbete düşdüm idüp devrān kamu ekvānı ben
Bu cihān içre kimesne añlamaz efkārımı
3. Her kimi yār-ı vefādār zan edersen lā-cerem
Cevr-i zulm ile müzeyyen itdürür pāzārımı
4. Ser-fürūlar eyleyüp rāhına cān virdiklerim
Sahn-ı sahrā-yı adāvette dikerler dārımı
5. Baħriyā diñle sözüm ğayrı yārım dimesen
İncidürsün şüphesiz ferdü'l-şamed hünkārımı

253.¹²⁰

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1. Hüsnuñ bahārı dil-rubā dārını bostān eyledi
Şem‘-i cemāliñ zılmünün leylini rüşen eyledi
2. Kavs-i kazā ebrularıñ ceng etmeye kaşd eylemiş
Müjgān-ı tīriñ her biri cismimi perişān eyledi
3. ‘Uşşākıma raḥm itmeyüp cān almak ister gözleri
Yağmalayup baştan başa gön̄lümü vīrān eyledi
4. Yıktı vücūdum şehrini hünkār-ı ‘aşq uçtan uça
Ġarq eyledi cān varlıgım kahr ile tūfān eyledi
5. Yoktur o baḥriñ sāhili cevherle tolu her biri
Vechiñ bekā hem ka‘rına “kūn” emrine “kān” eyledi

254.¹²⁰

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Unutturdu baña ‘aşq-ı Huda cümle sivāullahı
Kamu kevn ü mekān terk idip buldum “li ma‘allāhi”
2. Oğudum “mūtū kable en temūt’uñ” sırrını dilde

Biḥamdillāh ki buldum zātda “seyr-i fillāhı”

3. Vücūdum zenbi mahv oldı hemān ol zānn-ı mutlaқта
‘Ayān-ı nefsimde şābit eyledim sırr ‘anillāhı
4. Bilen gören bilinen görünen dost oldı bilā-şübhe
Anınçün dost yüzüñ ol dost görüp seyr-i biilāhı
5. Muḥakkaḫ kendisini kendi bilür gayrılar bilmez
Bu Bahreddīn-gedā mümkün müdür bilsün Allāhı

255.¹²⁰

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

1. Bugün dilim şehri virāna döndü
Ciger-gāhım yanup biryāna döndü
2. Ḥarāb olsun cihān mülki ser-ā-pā
Bütün ‘ālem baña zindāna döndü
3. Fenā gülzārını terk idince ol şāh
Hemān-dem rūy-ı arz boş ḥāna döndü

4. Cigerden dem çeker her dem dü çeşmim

Gözümün yaşı nehr-i kıana döndü

5. Fırağ-ı yarı güş itdi bu Bağrı

Göñül hayret ile sekrana döndü

256.¹²¹

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Bugün şāhim şehīd oldu şehādet vağtidir şimdi

O mazlüm ehl-i beyt cümle firāđāt vağtidir şimdi

İmān ehli ider feryād harāret vağtidir şimdi

O hā'in fitne-i merdāna la'net vağtidir şimdi

2. Muđarrem māhınıñ cum'a gününde Şāh şehīd oldu

O mazlum ehl-i beyt beyninde mātem āh şedīd oldu

İmān ehli ider feryād harāret vağtidir şimdi

O hā'in fitne-i merdāna la'net vağtidir şimdi

3. Fırağ-ı gıncamızla ehl-i İmān 'andelīb oldu

Buña ikrām iden zālīm o dem Hāđ'dan ba'īd oldu

İmān ehli ider feryād arāret vaktidir Şimdi
O hā'in fitne-i merdāna la'net vaktidir Şimdi

4. O Őāh-ı Kerbelā'ya da'vet itdiŋ bi-hūznūfla
O ma'Őūmlara Hāḳ'dan ḳorḳmayıp ḳıydıŋ fuzūlluḳla
İmān ehli ider feryād arāret vaktidir Şimdi
O hā'in fitne-i merdāna la'net vaktidir Şimdi

5. Be hey hā'in Hūseyn'e nice cevri itdiŋ Őusuzluḳla
İmān ehliŋ dūŐürdüŋ māteme fiŐḳ ü fücūrluḳla
İmān ehli ider feryād arāret vaktidir Şimdi
O hā'in fitne-i merdāna la'net vaktidir Şimdi

6. Bu aḳvāle Muḳammed MuŐafā rāzı degil billāh
Hūzūrunda ider da'va 'Aliyyü'l-Murtezā vallāh
İmān ehli ider feryād arāret vaktidir Şimdi
O hā'in fitne-i merdāna la'net vaktidir Şimdi

7. Hemān rūz-ı ḳıyametde ider Őākk-i girībān Őāh
Muḳıbb-i ḳānedān cümle bu aḳvāle iderler āh
İmān ehli ider feryād arāret vaktidir Şimdi
O hā'in fitne-i merdāna la'net vaktidir Şimdi

8. Gel ey dil Һasret-i řāh ile cigeriñ kebāb eyle
O mazlum ehli beytiñ ħāline çeřmiñ seylāb eyle
İmān ehli-ider feryād ħarāret vaştidir şimdi
O ħā'in fitne-i merdāna la'net vaştidir şimdi
9. Ki terk-i ħubb-i dūnya eyleyüp mülküñ ħarāb eyle
O řāhiñ mātemiyle Baĥriyā cismiñ řerāb türāb eyle
İmān ehli ider feryād ħarāret vaştidir şimdi
O ħā'in fitne-i merdāna la'net vaştidir şimdi

257.¹²¹

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Ey göñül ah eyleyüp fūrkatla yařma 'ālemi
Derd-i hicrān işe kıll seyr-i temāřā her demi
2. Dem bu demdir itme fevt girmez ele āhir ki dem
Bu demi gör de hemān gel çekme ġayrıyā ġamı
3. Çün řanā'at mülküñe basmak diler isen şadem
Ĥařķ'a tefvīz eyle cümle işte geç ġam u hemi
4. Rāh-ı Ĥařķ'a bu kıyas üzre yürür ehli-ı sülük

Nefse isnād eyledi cürmü risālet hātemi

5. Dime baña geldi ğayrıden bugün ıssı ziyān
Kendi aybını görüp Bahrī-gedā tutma mātemi

258.¹²²

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Harf ü şavtla medh olunmaz şāhımız Şa‘bān-ı Velī
Kālb-i ‘uşşāķıñ çerāğı māhımız Şa‘bān-ı Velī
2. “Küntü kenz” esrārını sırrında var itmişdir o şāh
Fānīden bāķī olunca cāhımız Şa‘bān-ı Velī
3. Çün beķā mülküñde hil‘at giydiren oldır bize
‘Ālem-i keşrette bil penāhımız Şa‘bān-ı Velī
4. Hayret-ender-hayretim esrār-ı sulţānda müdam
Cümle esrārımıza āġāhımız Şa‘bān-ı Velī
5. Cān viren bilür şāhıñ sırrını Bahreddīn-gedā
Mülk-i dilde seyr ider billahımız Şa‘bān-ı Velī

259.¹²²

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Ey şefā‘at ma‘deni ey sırr-ı vahdet mahzeni
Mecma‘-ı ‘ilm-i ledünnüñ hāzini hem mahremi
2. Zülmet-i küfrü çıkardın on sekiz biñ perdeden
Salik-i rāh-ı Hudāniñ sensiñ ancağ rehberi
3. Çağruşur ‘isyān mücrimler kapuñda el-āmān
Kıl ‘atā bī-keslere ey ins ü cin Peyğamberi
4. Luţfuñla muhtaclarız ya “raḥmeten lil ālemīn”
Enbiyā vü evliyāniñ olduğun için serveri
5. Rūz ü şeb feryād idüp iḥsāniñ ister Baḥriyā
El-meded ey kān-ı şefkat kıl kabūl bu kemteri

260.¹²²

1. Kilk-i kudret rāzını dil levhine nakş eyledi
Feyz-i aqdesle dil ü cān mülküñi dost toyladı
2. Varını yağmā idüp zātıñ tecellī kıldı yār
Ġayrıyı terk itdi sırr-ı baħr-ı ‘aşkı boyladı
3. Eyledi dāħil meni taħt-ı qabāya dost bugün
Ġayriler bilmez beni ‘ārif olanlar añladı
4. Mekteb-i ma‘nādan almışım sebaq men ‘aşkla
Şimdi qatremiz olup deryā coşuban iñledi
5. Āşinā oldı bu baħr-i ‘ilm-i billāha velī
İtdi hicret lā-mekān şehrine otağ bağladı

261.¹²³

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. ‘Aṭā vü raħmetiñ şāhım nihāyetten baīd oldı
Nigāhıñla hezārā mücrimin ehl-i sa‘īd oldı
2. Nesīmiñ feyz-i aqdes baħr-ı cūdun mahz-ı raħmetdir

Anıñcün bīkes ü mücrimler aşhāb-ı ümīd oldı

3. Cenābıñ şeş cihet ‘atşānı her demde nāzırdır
Sehābette efendim kadr-i ā‘lāñuz mecīd oldı
4. Qapunda bende bir ednā vü nāçiz bir günahkār
Anıñcün rüz u şebde āh ü efğānım şedīd oldı
5. Qabul it mücrimi şāhım yüzüm karasına bakma
Qapuña Baħrī-kemter ‘acz ü noqşān ile resīd oldı

262.¹²³

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1. Haqıñ ‘ārifleri tefrīk idemez zīr ü bālāyı
Ki tevħīdinde maħv itmiştir anlar lāyı illāyı
Olup dīdāra māil añlamazlar ğayrı da‘vāyı
Baqıp ‘ibret ile seyrān iderler cümle eşyāyı
2. Görürler şöyle her yüzden cemāliñ ferd ü tenhānıñ
Bulurlar zevk-i vaşlıñ ol mekānsız dürr-i yektānıñ
Olurlar kâşif-i esrār bilüp aşıñ muammānıñ
Müşāhid vech-i dildārıñ dem-ā-dem mest ü hayrānı

3. Vücūd iklīmine sulṭān olandır ḳāmil insān
Oḳuyup “men ‘aref” dersin ider her remzi bünyān
Gel inṣāf it dilā aṣıl budur maḳbūl olan īmān
Nidersin ḳīl ü ḳāl içinde yüz biñ dürlü ḡavḡāyı
4. Cihānda kāmil insānın olur nāḳıṣ işi dā’im
Ki ḥāfizdir Ḥudā anlar için her dem-be-dem ḳā’im
Bunların ṣānıdır hubb-ı sivāyı olması ṣā’im
Ki zīrā bulmuş anlar vaṣl içinde ‘īd-i adḥāyı
5. Gel ey Baḥrī-gedā düş bābına bir merd-i ma’nānıñ
Çü yoḳtur bir kenārı berzaḡ ilindeki ‘ummānıñ
Süvār ol keṣti-i Nūḥa ki yoḳtur ḡayrı dāmānıñ
Oḳurt mülk-i vücūda sa’y idüp mürşid ḳapūdānı

263.¹²⁴

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Zāhidā biñ ḳan idersin Ḥāydāriyim Ḥāydārī
Bil ki ḳasd-ı cān idersin Ḥāydāriyim Ḥāydārī
2. İktidā ḳıldım aña ben tā ezel biñ cān ile

Çanıma fermān idersin Hāydāriyim Hāydārī

3. Ben aña kul oldum ol kıldı kabul elṭāf ile

Ṭavḳ-ı ğasb-ı urġān idersin Hāydāriyim Hāydārī

4. Rāhına cān virmişim dönmeḳ ne mümkindir gerü

Ġarḳa-i ‘ummān idersin Hāydāriyim Hāydārī

5. Çabz oldu Baḫriyā neyler cihānıñ devletiñ

Çānlara ğaltān idersin Hāydāriyim Hāydārī

264.¹²⁴

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bugün bezm-i faḳīre mihrیبān-ı dü cihān geldi

Biḫamdillāh bu ‘āciz kemtere ol ‘ālī şān geldi

2. Tenezzül eyleyüp aşḫāb u eşrāf ile bilcümle

Berāber nūr-ı ‘ayn-ı hem dem ol veysel Çur’an geldi

3. Çamu pīrān ile ol Seyyid Yahya şāhib-i evrād

Vehm-i ḳuṭb-ı ḫaḳīḳat pīr Şa‘bānü’l ayān geldi

4. Cemāl eddin azīzin da‘vet itdi cümlesin yāhū

Ne devlet saña ol sulṭān irāde tercümān geldi

5. Bu mücrim-i bīkesi **nativ** hāṭır itdiler cümle

Hemān şükr it ki Baḥrī saña mihmān-ı serverān geldi

265.¹²⁴

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Āh yandım bir derde düştüm yoḡ onuñ dermānesi

Eylemez ta’mīr ḳabūl bu göñlümün vīrānesi

2. Şöyle kim āh eylesem arz ü semā efgān ider

Sūz-ı ‘aşḳ ile müdām yanmaḳtadır dil hānesi

3. Şems-i rüyına fedā olmaḳtadır cān ü dilim

Zülf-i Leylañım olur Mecnūn hemān dīvānesi

4. Ben şanurdum luṭfuñla sā’il hemān bir dāneyim

Pīr-i‘aşḳıñ bābımı bekler cihān şāḫānesi

5. Gel bu kapuda gönül şābit-kağem ol ‘aşk ile
Baħriyā tutmuş anıñ kevn ü mekānı sāyesi

266.¹²⁵

müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün

1. Ey kâ’inātın kıblesi eyle kabül bu kemteri
Ey ehl-i diliñ teşnesi eyle kabül bu kemteri
2. Gerçi ‘āsī mücrimim eyle ‘ināyet kıl kerem
Ėayriye hāl arz idemem eyle kabül bu kemteri
3. Oldum esīr-i nefs-i bed yoktur halāşlık haşre dek
Āh el-amān senden meded eyle kabül bu kemteri
4. Ey Ka‘be-i ‘ulyā saña hālimi bir bir arz idem
Bir ‘āsī mücrim bīkesim eyle kabül bu kemteri
5. Yok tākātım Ėubārına yüz sürmeye hālīm n’ola
Eyle ‘atā beyt-i Hudā eyle kabül bu kemteri
6. Her ān yanar cān ü dilim dergāhına yetmez elim

Yolunda virmeye cānım eyle abūl bu kemteri

7. ‘Aş ile pervāne mişāl dīdārına olanıram

asretle Őöyle yanaram eyle abūl bu kemteri

8. Derdim amāndır rūz ü Őeb ‘aşıñla oldum teŐne-leb

Ey lufi o ref‘it icab eyle abūl bu kemteri

9. Derdimi Őer eyleyemez aŐre kadar elsīneler

ā eylesem ‘ālem yanar eyle abūl bu kemteri

10. Geri vūcūdum ayrıdır Őanma ki gōnlüm ğayrıdır

Fikir ü āyalim sendedūr eyle abūl bu kemteri

11. Dārū’l-emān dindi saña müŐtāınım rahm et baña

İrgör dīdār-ı vaŐlına eyle abūl bu kemteri

12. Bu Bar-i bīkes kemteri Őol ara yūzlū ebteri

Ey kevn ü mekānıñ dilberi eyle abūl bu kemteri

266.¹²⁵

mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn

1. Bugün bād-ı şabā cānān ilinden esti pey-der-pey
Göñül bostānına āb-ı velāyet şaçdı pey-der-pey
2. ‘Alāyıkdan geçürdi bir nefeste bŷy-ı gīsŷsun
Çekŷp seyfiñ ta‘alluķ varını ‘aşķ kesti pey-der-pey
3. Alup varlıgımı yağmaladı pāzār-ı tevħīdde
Fenā dārında berdār eyleyŷp rāz açtı pey-der-pey
4. Oķudı remz ile “la ħavfŷn velā tahz” en bugün şāhım
Bu iħsāna göñŷl deryā mişāli coştu pey-der-pay
5. Bu Bahreddīn-gedā iķlīm-i lāhŷtta beķā buldı
Ŷamu ħubb-ı sivā rıħlet idŷp hoş göçtü pey-der-pey

267.¹²⁶

fā ‘ilātŷn fā‘ ilātŷn fā ‘ilātŷn fā‘ ilŷn

1. Cāndan cānānım Muħammed derde dermānım ‘Alī
Dilde miħmānım Muħammed rāhda burhānım ‘Alī

2. Kişver-i dīn-i mübīn bunlarla oldu rūşenā
Hükme sultānım Muḥammed emr ü fermānım ‘Alī
3. “Küntü kenz” esrārına maḥrem’dir ol nūr-ı aḥad
Serde Subḥānım Muḥammed dīnim ĩmānım ‘Alī
4. Andelīb oldum bu bāğ-ı vaḥdetiñ gülzārına
Bāğ u bostānım Muḥammed gül ü gülzārım ‘Alī
5. Cān fedā it anlara kim bu yeter devlet saña
Baḥr-i iḥsānı Muḥammed hem mededkārım ‘Alī

269.¹²⁶

müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün

1. Bir derde dūş oldu gönül yoḳtur anıñ dermānesi
Şubḥ ü mesā yanar bu dil sönmez ebed sūzānesi
2. Bir dilber-i ra‘nā baña kıldı işāret remz ile
‘Aḳlımı aldı şöyle kim oldum hemān dīvānesi

3. Bir kez nazār kılsa cihān hālķı tamām cān terk ider
Hüsñ ü cemāliniñ anā şems ü kamer pervānesi
4. Cāniñ alup ‘aşıķlarıñ açar vişālin bezmini
Vech-i nihān igen olur ‘ārifleriñ ‘āyānesi
5. Kendüsünü kendi bilür ğayrıya arz itmez Cemāl
Ol sende Baħrī lā-mekān yoķ dilberin imkānesi

270.¹²⁶

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Tāzelendi derd-i dil kim iñledir ‘ālemleri
Yād idince sürdüği cānānla eski demleri
2. Nice dil-zār itmesün düştü diyār-ı ğurbete
Mürdan aħķar kıldı ‘aşķ keşrette bīkes kemteri
3. Dost celāl ile tecellī eyledi her rüz u şeb
Süz-ı dil olsa ‘ayān yıķar idi baħr ü beri
4. Tengnā-yı tende cānımı yıķar meger Hūdā

Dostdan ayrı cennet içre dā'im dildārdır yeri

5. Dilde sivā çirkābına müstağrağ oldu hier ile
On sekiz biñ perde setr itti mekānsız dilberi

6. urbuna sa'y eyledikçe ol ba'īd eyler beni
Hey meded ıtı elimde dost iliniñ rehberi

7. Baħr-i derde oldu müstağrağ kenārı yok anıñ
Bilmez oldu ħālini kevn ü mekān serverleri

271.¹²⁷

fā 'ilātūn fā' ilātūn fā 'ilātūn fā' ilūn

1. Eş-şalā gelsün beri meydān-ı'aşğ serverleri
Beyhūde lāf itmesün dā'vā-yı 'aşğıñ erleri

2. Kerbelā vādīlerinde baħr-i dem cūş eyledi
Anda ġarğ oldu bugün āl-i 'Abā gevherleri

3. Yok mu inşāfiñ eyā āl-i Muħammed cān virüp
Kerbelā deştinde āh aşğarları ekberleri

4. İki gül itmiş idi gülzâr-ı Aḥmed'e zuhūr
Zulm ile şoldurdu zâlimler o dīn rehberleri
5. Çarḥ-ı zâlim itmedi devriñi Muḥammed'den yaña
Devrini dūr eylesün Ḥaḳ bozulup çenberleri
6. Yıktılar dīniñ esâs-ı künhünüñ bünyâdını
Ser-nigün eylediler miḥrâb u hem minberleri
7. Lâle-reng olsun bugün rûy-ı zemīn baştan başa
Baḥriyâ dem çek cigerden boya her bir yerleri

272.¹²⁷

fâ 'ilâtün fâ' ilâtün fâ 'ilâtün fâ' ilün

1. Ol sarây-ı "kūn fekân" ıñ pâdişâhıdır 'Alī
Devreden eflak-ı 'arşıñ mihr ü mâhıdır 'Alī
2. Vâriş-i 'ilm-i Rasūl hem evliyânıñ rehberi
Hem ḥaḳîḳat ehliniñ bil secde-gâhıdır 'Alī
3. Ey gönül gel 'âlem-i ma'nâya kıl hoş bir nazar

‘Ārifān sevķ olmag için ogrı rāhıdur ‘Alī

4. Hār f ü Őavta sıgmaz aŐlā ķadr ü Őānı Őüphanız
Enbiyā vü evliyānıñ cilve-gāhıdır ‘Alī

5. Cān virüp babıñda gel eyle temennī ķulıģu
Mücrim ü bīkesleriñ baħr-ı penāhıdır ‘Alī

273.¹²⁸

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Bugün “innā fetahñā” sūresi ile fetħ-i bāb itdi
Bürüdi mülk-i nāsūtada cemāliñ māhtāb itdi
2. Açıldı Şems vechesi hoş bugün eshār-ı maŐrıķdan
Oķudı “vedduhā” ħüsnüñ velī zülfüñ hicāb itdi
3. Biñ üçyüz sālī Şehr-ı sitte ibtidāsında
Şeb-i isneyn içinde rüy-ı arzı neŐet-yāb itdi
4. Oķudum kavs-ı fālıñ ālī‘-ı **bir kemāl buldum**
Hemān mülk-i cihānı kendüsüne bir rikāb itdi

5. Olup şıdķ ile nāil devlet-i dūnyā ol ma‘şum
Şayılmaz Bahriyā Hāķ ni‘meti bī-ħisābet itdi

274.¹²⁸

fā ‘ilātūn fā‘ ilātūn fā ‘ilātūn fā‘ ilūn

1. Dilde efkārım ‘Alī ezkār-ı lisānım ‘Alī
Rāhda burhānım ‘Alī sırrımda seyrānım ‘Alī
2. Varlıgım maħv idecek sırr ile çęşmim oldı hep
Bende benlik ķalmadı hep var iz‘ānım ‘Ali
3. Zevķ ile buldum beķā ef‘āl ü evşāfında ben
Ķaķre-i zātımda mestūr zāt‘ummānım ‘Alī
4. Keşti-ı āl-i ‘abādır şūret-i çęşmim aķī
Dāħil-i vaħdet-serāyım cān ü cānānım ‘Alī
5. Ben ‘Alīyim bendedir sırr-ı emānet Bahriyā
Nokta-i bādır kitābım ‘ilm ü irfānım ‘Alī

275.¹²⁸

fā 'ilatün fā' ilätün fā 'ilatün fā' ilün

1. Māverā-yı hayr olan neyler hıyār-ı keşreti
Çünkü gayriyeden el çekmiş ve kılmış nefreti
2. Ğayriyetten ne ki var ğark eyleyen 'aşk baħrine
Cümle 'āleme olur bā' iş-ī sa'ādet himmeti
3. İsm-i hādīden anıñ ğalbine āhz-ı feyz olur
Kim tuta destin içer 'āşık ezelden şerbeti
4. Ol şarābı nüş iden görmez ta'alluk ğuşşasın
Maħv olup hep varlığı bī-reng olupdır vaħdeti
5. Baħrīdir ismi velākin ismin resmi maħv olub
Şuretā pāzār-ı nāsūt içre yoktur kıymeti

276.¹²⁸

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Bugün bād-ı şabā cānān elinden hoş haber virdi

Cemāl bağçesinde cism ü cānıma şemer virdi
Açıp beyt-i ma‘allah hüvviyetden eşer virdi
Bihamdillah mukadesı‘ilm-i zātında güher virdi

2. Cemāl-i cennetiñ fetḥ eyledi ol maqşad-ı şiddik

Çü coştı baḥr-i luṭfi nāra urdı şefkat-i tevfiḳ
Yazıldı müznibīn ḥaḳḳında ğufranla berat-ı tahḳik
Mühıbbāna ol dost görenler virdi

3. Ḥudā“lā taḳnutū min rahmetillāh” va‘ad buyurmuşken

Gürüh-i müznibīne rahmeti lāyik görünmüşken
Şefā‘at ma‘deni mücrimlere şāfi‘ kılınmışken
O ğāfil zāhidiñ va‘zı bugün bezme keder virdi

4. Şefā‘ati-i şem‘ rahmet on sekiz biñ ā‘lemi dübdüz***

İḥtā kılmış ol külli ki anda ḥādiş yoḳturur
Odur Settār odur Ğāffār hemen bābına var ‘āciz
Nice ‘ācizlere ol luṭf u ihsānla zafer virdi

5. Bütün ‘ālem bezenmiş Baḥriyā luṭf ü mürüvvetle

Aḳıllar vālih ü hayrān ḳalmış ḥayrāna ḳalmasun ‘ayn-ı‘ibretle
Gözüñ aç hey ya ğāfil kā‘ināt maḥv oldu ni‘metle
Bize Kur‘ān gibi Ḥaḳḳ’ın kaṭından bir fener virdi

277.¹²⁹

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Ben belā sahnında diktim biñ belā sancagını
Maḥv idüp zevk ü şafā lezzet meserret dağını
2. Derd ü ğam āh ü fiġān ile enīsim bī-riyā
Ser-te-ser yıktım meserret kişverinin bāğını
3. Bu vücūdum Kerbelā oldu hemān ḥaqqe'l-yaķın
Lāle-reng kıldım gözüm kınyıla her toprağını
4. Ehl-i beyte kıldıysa cevr ü cefā düşmānları
Baña yārānım kılar zulm ü sitem envā'ını
5. Her zamān baña muḥarrem her mekānım Kerbelā
Baḥr-i sūzum maḥv ider Nil ü Fırat ırmağını

278.¹²⁹

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

1. Bidāyet eyle bismillāh bu ism-i Subhānī
Seherler ‘andelīb ol havf-i Hāḡ ile kıl efgānı
2. Bu bir vird-i mu‘azzamdır ki cāmi‘ nice biñ esrār
Tecemmu‘ eylemiş her harf içinde hük-m-i Kur‘ānı
3. Devām iden muḡibb-i ḡaḡ ḡamu ‘ilmiñ olur iḡsāna
Ṭuyar ef‘āl ü evṣāfdan ne sırdır remz-i insānī
4. İder fāni cemī‘ varlığı ol zāt-ı muṭlakta
Hüviyyet mektebinde keşf ider hep ‘ilm ü‘irfānı
5. Oḡu Baḡrī-gedā ba‘de ’l-fecr bu virdi her günde
Bunu levḡ-i Hudādan aldı pīr Yahyā-yı Şirvānī

279.¹²⁹

1. Ben aşḡa deḡişmişim dīnimi ĩmānımı
Hāḡḡe’l-yāḡīn bulmuşum cān içre cānānımı
2. “Küllü fān” sırrı hemān varlığı maḡv eyledi

“Ve yebka”dır varlığım bilmem şol ü sağımı

3. Sultānım ‘aşq emr ider bu sırrı eyle izhār
Şehenşāh tahrīr ider dildeki fermānımı
4. Reng-i tevḥīd ile hem reng eyledi ‘aşq bī-riyā
Şıbgatullah sırrına boyadı elvānımı
5. Bu Bahreddīn-gedāyı ğarq itdi baḥr-i muḥīt
Ba‘de kıldım iḥrāz қаtremde ‘ummānı mı

280.¹³⁰

1. Eyyüp daḥi şabr edemez cevri-yāre benim gibi
Kā’ināt hāmīl olamaz derd-i yāre benim gibi
2. Bülbül güle qarşu fiğān edip dikeninden incinür
Lākin girip qarār itmez kār ü ḥāra benim gibi
3. Cümle cihānıñ derdiniñ şerḥ ü meşeli muḥtemel
Yoktur bir ferd ki derdine bulmaz çāre benim gibi

4. Zāhirime bakma beyim seyret beytü'l-aḥzānım

Hiç kılmaz cigeriñ yüz biñ pāre benim gibi

5. Diñle hikāyem Baḥriyā arz eyleyim bir bir saña

Dü ciḥān içre bulmaz yüzü kıra benim gibi

281.¹³⁰

1. Ey derdine dermān isteyen 'āşık

Derd-i 'aşka dermān bendedir şimdi

Ey zāt-ı a'lāyı arayan ṭālīb

Maṭlūb olan seyrān bendedir şimdi

2. Nice yüz biñ 'āşık arar dīdārı

Ḳapusuñ bulmayup çalar dīvārı

Āşkla fehm itsün iş bu esrārı

Cānım virdim cānān bendedir şimdi

3. Şūretim Yūsufı Şīrin Leylā

Ṭecellī eyledi göñlüme Mevlā

Zāhirde gözüktü 'āciz ü ednā

Bir ḳaṭreyim 'ummān bendedir şimdi

4. Elā nisān sırrı ü anasırra
Maẓhariyle cism ü cānım maḥv oldı
Ḥaḳ zāhir olunca bāṭın ṭolundu
Ḥaḳḳe'l-yaḳīn 'irfān bendedir ūimdi

5. Bu Baḥreddīn-gedā olunca ma'dūm
"Küllü men fān" deyüp çalındı ḳudūm
Beḳā bulup geldim nāsūta ma'şūm
Seyr 'it sırr-ı Yezdān bendedir ūimdi

282.¹³⁰

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Olma maḡrūr mülk ü mālā dime yoktur ben gibi
Bir muḥālif yel esince savurur ḥarmān gibi
2. Var ise 'aḳl-ı selīmiñ ḳıl teşükkür her nefes
Ger nedenlü mālīñ olsa son demin vīrān gibi
3. İlla şol malda vefā vardır ki şükrüñ bilesiñ
Aḡniyā-i şükrün her dü cihān sultān gibi

4. H̄ayr-ı umūra h̄azf olan māl̄dan H̄udā itmez su’āl
H̄avl-i maḥşerden geçer zevk ü şafā seyrān gibi
5. Vir zekātīñ malınıñ Baḥrī-gedā olma ḥasīs
Ol ṭama ‘āhir helāk ider seni arslān gibi

283.¹³¹

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Cezbe-i raḥmet yine esrārı ‘ayān eyledi
Noḳṭa-yı pinhān iken ḥarf-i perīşān eyledi
2. “Küntü kenz” ḳapusuñ fetḥ eyleyüp uslūb ile
Mebde’-i insānı baştan başa i’lān eyledi
3. Bir tecellīden çü nūr-ı Aḥmed oldı āşikār
Cümle mevcūda o nūr-ı-ı ma’den ü kān eyledi
4. Nūr-ı baḥr-ı Ahmedīñ emvācıdır hep kā’inat
Nev’-i insānıñ içinde lü’lü ü mercān eyledi
5. Bu ḫuhūr ile tenezzül eyleyüp aḥsen şıfāt

Giydirüp nürdan libası ‘arşı seyran eyledi

6. Hem de kürsî ü semâyı devr ederek

Bu şîfât tisa‘yı bir hoşca devrân eyledi

7. Bād u nār ü hāk ü āb kim anāsır-ı çehar

Hem mevālid-i şelāşe içre cevlan eyledi

8. Atā şulbinden daħi raħmine vardı māderiñ

Bu cihān mülkine teşrîfiyle revnāk eyledi

9. Bālîğ olunca kamudan emr ü nehyi sordular

Kimi boyun virdi emre kimi tuğyān eyledi

10. Çünkü emmāre nefsi tuğyān idüp Hāk emrine

Çavmini baştan başa hep ehl-i nîrān eyledi

11. Emr-i’ Hākķ’a kim boyun virdiyse ol buldı necāt

Zākır olup tevħîde ħalbin leme‘ān eyledi

12. Nūr-ı tevħîdle olur mir’āt-ı ħalbi mücellā

Ol zamān levāme hālîñ keşf ü ‘ayān eyledi

13. Hāliñ' mürşidine arz idecek ol merd-i cān
Mürşid-i kāmil daḡi yolunu āsān eyledi
14. İstikāmet iderek bulup teraḡḡı-i kemāl
Mülhime iḡlīmine rūḡın ḡāḡān eyledi
15. Fehm idüp ef'āl ü esmāyı ḡudāyı neydügin
Tevḡīd-i ef'al ile ḡalbini itmān eyledi
16. Cümleten ādāb-ı ḡaḡḡ'ı gözleyüp ol pāk dīn
ḡubb-ı Mevlā ile her dem iḡre efḡān eyledi
17. Aḡḡ ile tevḡīd-i evḡāfa bāşir oldu o cān
Fehm idüp her bir yüzü göñlünü ḡayrān eyledi
18. ḡarḡ idüp hep varlıḡıñ Allāh-ı vāhid baḡrine
Terk idüp her dü cihān cānı ḡurbān eyledi
19. Ol zamān rāzı olup ḡaḡ'tan vücūduñ maḡv idüp
“Küllü men” emri ile her varını fān eyledi
20. ḡaḡ daḡi andan olur rāzī ki marzīyye denir
“Vedhulī cenneti” diyü emr ü fermān eyledi

21. Terk ü tecrīd ile cümle māsivāyı mahv idüp
Zāt-ı ҡutsī Һazrete sırrını mihmān eyledi
22. Cümle varlık Һālīķındır hem muḥiṭdir herşeyi
Hem cemāl-i muṭlaķıñ dost kendi seyrān eyledi
23. Ğayrı bilmez fi‘l ü evşāf ü zātıñ şübhesiz
Rā‘ī hem mer’i odur zātını pinhānı eyledi
24. Fānidir cümle sivā bākī huvalāhdır ebed
Zāt-ı evşāf ile ef‘āl-i bī-nişān eyledi
25. Şems-i zātı yine kendisine izḥārdır velī
Ḳudret-i sun‘uñ kemālīñ baḥr-i ‘ummān eyledi
26. Her ne ki mevcūd durur ḥaķ vahdeti izḥār eder
Hep kitāb-ı ḥaķtır illā bābıñ insān eyledi
27. İsm ü resmiñ zāt-ı baht-ı Һazretiñde maḥv idüp
Cezb idüp Baḥreddīni ğārķa-i an eyledi

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

1. Bugün ‘âlem baña başdan başa dâr-ı caḥîm oldu
Vücûdum derd ü ğam-ı hicrân ile naḳs-ı saḳîm oldu
2. Dem-â-dem âh idüp dil tâzeler derd-i şehenşâhı
Bu kışşa yoḳ ise bir nefes çıḳmaz gönülden dil ‘alîm oldu
3. Egerçi Kerbelâ meydânı hazır olsa ḥayretde
Ḳalup der idi ki yâ Rab bugün emr-i ‘azîm oldu
4. Baña şabr it diyü vâ‘iz naşîḥatler ḳılar dâ’im
Nice sabr ideyim âh Kerbelâ ḥûn ile nemîm oldu
5. Maḫlum-i ehl-i beytiñ zârını Baḥrî tıyar her an
Anıñçün her ta‘âm ḳaṭrân ü meşrûbât ḥamîm oldu

285.¹³²

fâ ‘ilâtün fâ‘ ilâtün fâ ‘ilâtün fâ‘ ilün

1. Ḥayret-ender-ḥayrete düşdü gönül Mecnûn gibi

‘Aqlıñ aldı şīve-i mekkār anıñ efsūn gibi

2. Ğayriler bilmez anın derdine ah eyler müdām
Ğālibā bir bī-rahīm cebbāreye meftūn gibi
3. Nice yüz biñ pend ü nasīhat eylerim tūtmaz ebed
Dir a ğāfil ‘aşq-ı yār cūş eyledi Ceyhūn gibi
4. Şeyf-i ‘aşq kesti ta‘alluq varlıgıñ ser-tā-ķadem
Hāşılı dil oldu hālī ğayriyetten nūn gibi
5. Şeş cihetden eyledi Leylā bugün arz-ı cemāl
Ol nigārıñ Baħriye cevri itmesi kānun gibi

286.¹³³

1. Vāriş-i‘ilm-i Muħammed mahzen-i sırr-i ‘Alī
Vāşıl-ı ğatm-i vilāyet rehber-i ins ü peri
Rāşid ü mürşid olurlar **ganān** her biri
Feyz-i irfānıñla ihyā eylediñ baħr ü beri
El-amān ey kān-ı şefķat ey sehāvet maħzeni
El-amān sultān-ı pīrān Ğazret-i Şa‘bān-i Velī

2. Rūz u şeb rāhında feryād itmede bülbüllerin
Bağ-ı lāhūtta açılmışdır ‘irfān güllerin
“Men ‘aref” dersin oğurlar her nefes mefturlarin
Mülk ma‘nā tahtına sultān olupdur kullarin
El-amān ey kān-ı şefkat ey sehāvet maḥzeni
El-amān sultān-ı pīrān Ḥazret-i Şa‘bān-i Velī
3. Zerreden şemse şümlün var kıyāmet haşre dek
Neşr olur āfāka ‘ilmin ğarb ‘ile tā şarka dek
Hük-m-i reyin cāridir ‘arz ü semā hem arşa dek
Sırrını buldı kamu ehl-i kemāl sun seyre dek
El-amān ey kān-ı şefkat ey sehāvet maḥzeni
El-amān sultān-ı pīrān Ḥazret-i Şa‘bān-i Velī
4. Ḥāk-i pāyin tūtiyādır ‘āşık ü şādıklara
Meslekin maḥz-ı hidāyet feyzine tāliblere
Ni‘metin bī-hadd dem-ā-dem lutfuñla lāyıqlara
Şerbet-i vaşlın ider derdin ile yanıklara
El-amān ey kān-ı şefkat ey sehāvet maḥzeni
El-amān sultān-ı pīrān Ḥazret-i Şa‘bān-i Velī
5. Ey şehensāh-ı vilāyet ey imāmü’l müttakīn
Ey cemāl-i vech-i muṭlaq ey mu‘īnül ācizīn

Cān nişār-ı hāk-i pāyîndır bu Bahrî Kıtmiriñ
İltifātîñ ilticā eyler tebeh-kār aḥḥarım
El-amān ey kān-ı şefḳat ey sehāvet maḥzeni
El-amān sulṭān-ı pīrān Ḥazret-i Şa‘bān-i Velī

287.¹³³

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Bilmezem n’oldı baña o evvelki ḥālīm ḳalmadı
Vaḥdet ü keşret nedir bilmem mecālīm ḳalmadı
2. Bir zamān ‘ilm-i ledünne‘ārif ü māhir idim
Ḥarf ü şavt bilmem nedir faẓl ü kemālīm ḳalmadı
3. El-amān ey kān-ı şefḳat ey sehāvet maḥzeni
El-amān sulṭān-ı pīrān Ḥazret-i Şa‘bān velī
4. Ben beḳā-ender-beḳā bulmuş idim cānān ile
İns ü vaḥş mahv olup hier ü vişālīm ḳalmadı
5. Çün aḥad ḳalmadım ezel ile ebed bilmem nedir
Sırr-ı ferdāniyetim zıdd ü mişālīm ḳalmadı

6. Añla Baħreddīn beķā-yı lem yezelim bī-gümān
Da'im ūl-bāķī huvel hayyım zevālim ķalmadı

288.¹³⁴

fā 'ilātūn fā' ilātūn fā 'ilātūn fā' ilūn

1. Mazħar-ı nūr-ı fenā ķaşıyla çeşm-i aħteri
Secde-gāhı ehl-i 'aşķ olmuş cemāl-i kişveri
2. Ābid ū zāhidlere terk-i 'ibādet ittirŭp
Vaşlına eyler hemān her birini mŭşteri
3. Nīm-nigāhıyla alur bir cānı olsa 'āşıkıñ
Bī-mişāl yektāyı ķudretdür vŭcŭdı gevheri
4. 'Ārifān bir kez nazār ķılsa cemāl-i bāğına
Seyr-i billāha dŭşer maħv eyleyŭp cān ū seri
5. Zŭlfŭnŭñ her tārı biñ zencir olur Baħreddīn'e
Ķıldı yağma cismini cellād-ı çeşm-i hançeri

1. Vechinde okudum sūre' -i“Seb‘a'l Mesāni”
Nuruñ Yūsufun oldu ezel māden kānı
2. Her zerre seniñ hürşid-i hüsün ider şerh
Medhinde hemān kaçre muhit remz-i ummānı
3. ‘Āriflere bahş-ı hayāt eyler leb-i la‘lın
Nefh-i nefsiñ oldu cihāniñ cāvidānı
4. Sen mazhar-ı tām cāmi‘ -i esmā ü şifātın
Maħmud beķā Aħmed zātın bī-nişānı
5. Bābında müdām ‘āciz ü nākış ħaķīrim
Raħmiñle kaçul eyle bu Baħrī perişānı

fā ‘ilātün fā‘ ilātün fā ‘ilātün fā‘ ilün

1. Pādişāh-ı ‘aşķa şordum ħarf ü şavt bilmem dedi
Ġayb elinde dāi’ mā fikr ü ħayāl ma‘düm dedi

2. Ben didim ĥarf ile savt fikr ü ĥayāl senden gelur
Ol daĥi benden gelur lākin libāsı çoĥtur dedi
3. Ben didim ki ol libāslar senden ayrılmak muĥāl
Ol baña ef`āl-i sıfātım zātıma seddir dedi
4. Ben didim ef`āl-ı şıfātsiz kimse bulmaz zātını
Ĥaĥ sözüñ lākin bunlar zātımda maĥhürdur dedi
5. Ben didim mühr-i lisān-ı ĥayb ile kılmış kelām
Ol baña mühr benim Baĥrımde ĥarĥ olsun dedi

291.¹³⁵

fā ‘ilātün fā’ ilātün fā ‘ilātün fā’ ilün

1. Ĥaynadı yine şehīd-i Kerbelāniñ demleri
Baĥr-veř cūř eyleyüp ĥarĥ eyledi ‘ālemleri
Kāi’nāti iñledür derd ehliniñ mātemleri
Āřıkāne çoĥ mudur kılsa fedā cān serleri
Cān niřār eylediler ařdāf-ı Zehra dürleri
Dīn-i Ahmed uğruna ařĥarları ekberleri

2. Bilmediler ¼adrini Őāhıñ gürüh-ı bi vefā
Nesl-i pāk-i MuŐtafā'ya ¼ıldılar cevr ü cefā
Bu nice zulme cürret idenler degil mi eŐkiyā
Mātem ile cānı ¼urbān itmesün mü evliyā
Cān niŐār eylediler aşdaf-ı Zehrā dürleri
Dīn-i Ahmed uğruna aŐgarları ekberleri

3. Gülizar-ı MuŐtafānıñ güllerin Őoldurdular
Ehl-i beytiñ ah zārı ñ arşa dek ağırdıldılar
On sekiz biñ 'ālemi efgān ile Őoldurdular
Hanedān-ı MuŐtafā bu yolda cāna ¼ıydırdıldılar
Cān niŐār eylediler aşdaf-ı Zehra dürleri
Dīn-i Ahmed uğruna aŐgarları ekberleri

4. Yaradılalı cihān görmedi kimse böyle hāl
Miñneti cevr imāmına bulunmaz bir miŐāl
Yazmadı devr-i cihān tārihleri böyle ma¼āl
Ehl-i imān zümresi ya olmasun mu pür-melāl
Cān niŐār eylediler aşdaf-ı Zehra dürleri
Dīn-i Ahmed uğruna aŐgarları ekberleri

5. Ehli beytin miñneti sırr-ı ezel ta¼dīridir

Hānedānı yandıran farṭ-ı muhabbet nārıdır
Buna cür'et idene İslām diyen ğaddāredür
Bu firāḳtan ḳalb-i Baḫreddīn-gedā biñ pāredir
Cān nişār eylediler aşdaf-ı Zehra dūrleri
Dīn-i Ahmed uğruna aşğarları ekberleri

292.¹³⁵

1. Teşriḫiñ ḫālime raḫmet ehlen ve sehlen Muḫammed
Zuhūruñ ref' itdi źulmet ehlen ve sehlen Muḫammed
2. Göñüller raḫmına devā senden olur baştan başa
Şāfi buyruldu şāñına ehlen ve sehlen Muḫammed
3. Ceyb itdi seni Mevlā şefi' ḳıldı bu mecmu'a
Sañadır emri-“mā-yūḫā” ehlen ve sehlen Muḫammed
4. Tıfl iken ümmetim didiñ secde ḳılup çoḳ yalvardın
'Āsīlere şefḳat ḳıldıñ ehlen ve sehlen Muḫammed
5. Āmine sultān madeni dürrürsün sen ol **mahzeniñ**
Baḫreddīn 'aciz kemteriñ ehlen ve sehlen Muḫammed

1. Şöyle buyurdu maḳdem-i evliyālar yā aḫī
Üç bölük ākvām olup nev-i‘beşer bil cümlesi
2. Bir bölük şirk ehlidir bunda yoḳtur hiç necāt
Bir bölük‘avām-ı nāsdır cürm-i kebāir **sıfatı**
3. Bir bölüğü müttakīlerdür ki derviş dediler
Bunlarıñ daḫi üçe taḳsim olupdır belli ki
4. Birisi mürīd-i mürtāddır ki anlar şeyhine
İ‘tirāz ider ebedir bir işi sevmez ise meşrebi
5. Bu gürüh aşlā felāh bulmaz necāt yoḳ onlara
Her nedeñlü eylese icrā ferāiz ü sünneti
6. Birisi mürīd-i mecāzīdür şuretā şeyhe uyar
Ma’nide nefis-i hevāsına idüpdür ḫizmeti
7. Bu daḫi bulmaz feyiz sıır-ı Ḥudā’dan zerrece
Zevḳ-i ḫaḳla idemez nūş şarāb-ı vişalini

8. Binsi murid-i muṭlaḳdır ki mürşid emrini
Ḥaḳ bilüp icrā ider cānına yoḳtur mihneti
9. Bu gürüh nācīyedir anlara yoḳ ḥavf-ı hüzün
Baḥriya buldı bu ḳavm ḥaḳḳe'l-yaḳīnle vahdeti

294.¹³⁶

fā 'ilātün fā' ilātün fā 'ilātün fā' ilün

1. Ah bu fāni mülküñ aṣlā ḳaṭ' olunmaz mihneti
Ol sebebten her gelen eyler beḳāya rıḫleti
2. Ben ise ḡaflet ile sa'y eyledim ta'mīr için
'Āḳıbet ḥükm-i ecel baña da şundu şerbeti
3. Dīn ü devlet uğruna cān u başımdan geçüp
Şıḍḳ ile ḳıldım bīḥamdīllah ki ḥasen ḫizmeti
4. Faḫr-ı 'ālem vārişi sulṭān Ḥamīd-ī ādiliñ
Ḳapısında kul olup buldum kemāl-i rif'ati
5. Muştafā esmām vişāl bu dem Ḥalıḳ'a

Yazdı bu arıhi Bahreddin ğulām-ı Halveti

SONUÇ

Bahri Divanın tek nüsha bu tez Makedonya Üsküp Az. “Kliment Ohridski” kütüphanesinde bulunan ilm alemine arz etmek maksadıyla hazırlanmıştır. Bir makale vasıtasıyla divanın ikinci bir nüshasının da olduğunu öğrenmemize rağmen bu nüshaya ulaşmamız mümkün olmamıştır.

19.yüzyılda Türk Edebiyatında divan şiiri geleneği hala varlığını devam ettirmektedir. Divanını hazırladığımız şair Bahri, divan şiiri geleneğinin son asır temsilcilerinden birisidir. Eski divan edebiyatı geleneğini devam ettirmiş ve Kur’an-ı Kerim ve Hadis gibi kutsal kaynakları temel alıp aşk, sevgili, din, kader, ölüm, tasavvuf gibi konuları işlemiştir

Bahri vezin ve kafiye konusunda çok başarılıdır denilemez. Kafiye konusunda özellikle bazı şiirlerde son derece rahat davranmıştır. Vezin olarak en fazla üç **fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün** ve bir **fâ’ilün** etmiştir. Bu vezni dört tane **mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün, müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün**.

Bazen **mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ülün** kullanmıştır.

Nazım şekli olarak genellikle gazel tarzına tesadüf edilmektedir. Bununla beraber iki, dört, altı mısralardan oluşan nazım şekilleri de divanda mevcuttur.

Tezin birinci bölümünde, şairin hayatı ve sanatı hakkında kısaca bilgi verilmiştir. İkinci bölümde divan şekil ve muhteva bakımından kısaca incelenmiştir. Üçüncü bölümde yazmanın transkripsiyonlu metni yer almaktadır.

Bu çalışma, Bahri ve divanını ilim alemine tanıtmayı amaçlamaktadır. Tezimizde, kaynaklarda hayatı hakkında çok kısıtlı bilgi bulunan Bahrî'nin hayatını şiirlerinden yola çıkarak bir nebze daha aydınlatmaya çalıştık. Klasik Türk şiirinin etkilerinin zaman ve mekan olarak nerelere ulaşabildiğine yine bu divan iyi bir örnek olacaktır. Bu tez ile, tarihsel bağlarla birbirine bağlı iki ülke arasında köprü olabilmeyi, tarihsel bağları bugüne ve geleceğe taşımayı hedeflediğimi de burada belirtmek isterim.

KAYNAKÇA

- AZMÎ Bilgin Ümmî Sinan Divanı İncele-Metin Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları İstanbul 2000.
- CANAN, İbrahim, Hadiz Ansiklopedisi-Kütüb-I Site- Akçağ Yay, Ank. 2001.
- GÖLDPINARLI, Abdülbaki, Alevi Bektaşî Nefesleri, İnkılâp Kitabevi, 1992
- DEVELLİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları, Ank. 2002.
- DİYANET İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İst. 1998.
- DAVUD Fatih Hâtîmetü'l- Eş'ar (Fatin Tezkeresi) hazırlayan Yrd. Doç. Dr. Ömer Çifçi.
- EGÜZ Esra Priştineli Nûri Divanı ve İncelemesi, yüksek lisans tezi İst. 2009.
- ERCİLASASUN Ahmet B. Başlangıçta Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Akçağ Yayınları.
- İNEHAN-Zâde Mehmet Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî hazırlayan (Cemâl Kurnaz-Mustafa Tatcı) Bizim Bürü Yayınları 2001.
- İZ, Fahir, Eski Türk Edebiyatında Nazım, c. 2, Ankara, Akçağ Yayınları, 2000.
- KANAR, Mehmet, Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Say Yayınları, İst.2008.
- SARAÇ, M.A Yekta, Klasik Edebîyat Bilgisi,-Belegat- , Gökkuşbe Yay, İst. 2004.
- ŞEMSEDDİN Sâmi, Kâmûs-ı Türkî, Çağrı Yayınları, İst. 2002.
- YAVUZ Kemal, Hacib böyle dedi Mostar Yayınları, 2012, İstanbul.

YENİ Tarama Sözlüğü (1983). Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.

ULUDAĞ Süleyman, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, İstanbul: Mar'fet Yayınları, 1999.

TİMURTAŞ, Faruk, Tarih İçinde Türk Edebiyatı, 2. bs., İstanbul, Boğaziçi Yayınevi, 1990.

TÜRKÇE Sözlük (2005), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Ansiklopedisi-Devirler/İsimler/Eserler/Terimler/ Dergah Yayınları
Cilt 1

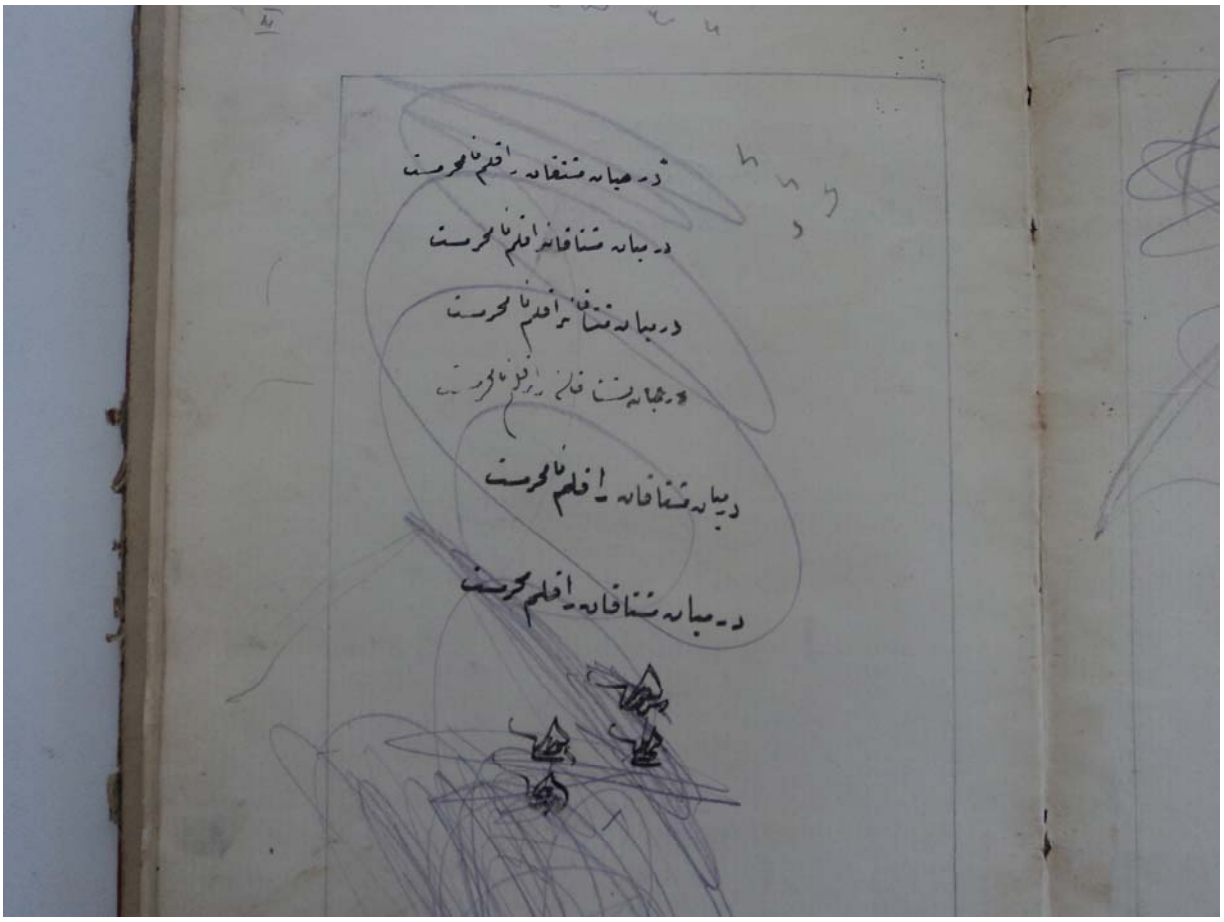
FUZULÎ, Leyla ve Mecnun, haz. Muhammet Nur Doğan, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2002.

KUBBEALTI Lugatı

KUR'AN Kerim Diyanet İşleri Başkanlığı

YAZMADAN ÖRNEKLER

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

محمد رسول الله اولی است نقطه حرفه در صد کلمات بر زبانه اولی ام آینه اولی سوره هم آینه خدی ولی لسان هم مرا بچی نبی که کلمات ایست محمد سی لفظی و اعلا بنده خدی سرودن نوع اسما و سوره اولی و سوره سوره	نقطه ماد زبور ایست لسان با هم طمان آینه اولی خدی خدی اولی ما جز اسما اولی علم اولی و اولی و اصفا حضرت قرطی شریف خدی محمد مصطفی هم بر اولی و بر زبانه ایست اولی نفسی جمله توبه - سبک ایست لسان
--	--

کل لسان الله عمل اول و هو اول اولی
آدمی کل ایست بحر لسان فقر و فنا

ما و ای نو - در نو - محمد مصطفی نفس - و کل صدانه خدی به کل تکلیف سبک کون و معانی بحر لسان صخره ان قرطی بحر سوره بحر لسان	اسما کسر در - نو - محمد مصطفی سره و ای نو در - نو - محمد مصطفی کتابک جولد در - نو - محمد مصطفی زود و جمله کله در - نو - محمد مصطفی
---	---

صو - مانوع اسره بحر لسان
در جانی طول در - نو - محمد مصطفی

کل ای نو ایست طمان اولی صفا هم کله - در شماره و سوره سوره لین طمان خدی خدی صفا خدی خدی سبک و جمله اولی و سوره اولی بیم بر یون خدی جمله - و هو بحر لسان عاشق سوره سوره سوره سوره	ذو و ایست جمله کله در زبانه سوره سوره و سوره سوره سوره اجل منکر اولی سوره سوره سوره اصی و سوره سوره سوره سوره اولی سوره سوره سوره سوره اسم با کل کله در زبانه
--	--

مالک ای جمله بحر لسان
بحر لسان بحر لسان

ای سوان در سوره بحر لسان من جمله سوره سوره سوره اولی خدی خدی خدی خدی کلمه کل طمان کل معنی	خوبه صفا کل کون لسان حاصل کل سوره سوره سوره هو کل کله در زبانه سوره سوره اولی سوره
--	---

در زبانه خدی و سوره سوره
مالک کل کله در زبانه

ای سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره فبا و کل سوره سوره سوره در زبانه سوره سوره	کله سوره سوره سوره سوره نفس و سوره سوره سوره فده و سوره سوره سوره جمله و سوره سوره سوره
--	--

عشقه سوره سوره سوره
عشقه سوره سوره سوره

تفسیر

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد وآله الطيبين
 الطاهرين
 بعد ذلك
 انما ارسلنا رسلنا بالحق
 مبشرين ونذيرين
 لئلا يكون للناس
 حجة بعد البينات
 والذين كفروا
 انزلناهم
 من السماء
 حجارة من
 حديد
 صلب
 مطبوخة
 لهم
 ولهم
 عذاب
 عظيم
 والذين
 كفروا
 انزلناهم
 من السماء
 حجارة من
 حديد
 صلب
 مطبوخة
 لهم
 ولهم
 عذاب
 عظيم

حرف الواو

مواو: طویل کور که سات جسد بو	هذا صفت الواو الطویل الجسد الطویل الجسد
نم کیم وایض فدر سه لوه صافه دانه	مجلسه جریمن لاسک زده مر فطاید بو
برای مثال دنی دنیا بیدوم المکده بیج	کوبیدمیلان فاند آکا دنیا لغد بو
هو خصصها آجیا اولیا بر کس در	جمل ایمنی حویر جرح ایجره غلبه کمانه بو
صافک کبری لدا حیرت کوروب کدک لورده	کوزنده برده بی جبال لده کوز سر عجد بو
اکوکل بربره خرا لیا هم در دایله دور لیه	اکوکل بربره خرا لیا هم در دایله دور لیه
هو کسری جرح کاهه نوم خصص خرا بر اعه لود بو	هو کسری جرح کاهه نوم خصص خرا بر اعه لود بو
جمیل ابد لغت اید کما در وید کما بد کما بد	جمیل ابد لغت اید کما در وید کما بد کما بد
اسرار مکون: الواو کاه اولی سبیا اید کما بد	اسرار مکون: الواو کاه اولی سبیا اید کما بد
یکول افکاخ نظر بران دله بکرمه والیغی کولان لورده	یکول افکاخ نظر بران دله بکرمه والیغی کولان لورده
ظنه ایتر کور صلاک سادای کندنه فدر نه جیله لورده	ظنه ایتر کور صلاک سادای کندنه فدر نه جیله لورده
ساربت در سلاک اید با یوب فایما لورده	ساربت در سلاک اید با یوب فایما لورده
موس جوی ایشو هاسنه ندر نیوب اعصاب ساربت لورده	موس جوی ایشو هاسنه ندر نیوب اعصاب ساربت لورده
جرقه لدا عروه الواو کور لورده	جرقه لدا عروه الواو کور لورده
مالک الواو جرحه بر اید ساربت لورده	مالک الواو جرحه بر اید ساربت لورده
محمد اید کور کور بر اید لورده	محمد اید کور کور بر اید لورده
نموا اید اید الواو کور لورده	نموا اید اید الواو کور لورده
بسیب دکره فلاله فلاله لورده	بسیب دکره فلاله فلاله لورده

